生活ハンドブック

လူနေမှုပတ်ဝန်းကျင်နေထိုင်ရေးလက်စွဲစာအုပ်

補完的保護対象者として認定された方の
日本でのくらしのために
ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသောပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ်
အသိအမှတ်ပြုခံထားရသူများ၏ဂျပန်တွင်စားဝတ်နေထိုင်ရေးအတွက်

〈日本語/ミャンマー語〉
ဂျပန်ဘာသာ/မြန်မာဘာသာ

（公財）アジア福祉教育財団
難民事業本部
အာရှလူမှုဖူလုံရေးနှင့်ပညာရေးဖောင်ဒေးရှင်း
ဒုက္ခသည်ကူညီရေးဌာနချုပ်

110

အရေးပေါ် ကိစ္စများဥ်တိုင်မှု (အခမဲ့) ဖုန်း ၁၁၀
သာမန်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုအတွက် ဖုန်း ၀၃၁၁၀
ဖက်စ် ၁၁၀ ဖက်စီနာကပ်ကတိုကိုသိလိုပါကသင်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဆရိုင်ရှိရဲစခန်း
သို့ စုံစမ်းမေးမြန်းနိုင်ပါသည်။

119

မီးလောင်မှုအရေးပေါ် အသက်ကယ်အရေးပေါ်လူနာတင်ယာဉ်ခေါ်လိုပါက
ဖုန်း ၁၁၉ ဖက်စ် ၁၁၉

ဖုန်းနံပါတ် ၁၁၀ (သို့) ၁၁၉ ကိုဆက်သွယ်ရာတွင်
၁။ အရေးပေါ် ဖြစ်သည့်အကြောင်း
၂။ ဘာဖြစ်သလဲ
၃။ ဘယ်နေရာမှာလဲ(လိပ်စာသို့ မဟုတ်အမှတ်အသားတခုခု)
၄။ အကြောင်းကြားသူ၏ အမည်
၅။ ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်ကို ဖြေးဖြေး နှင့်ပီပီသသပြောရပါမည်။

အရေးပေါ်လူနာတင်ယာဉ်အားခေါ် သည့်အခါ
ကျန်းမာရေးကဒ်ကိုဆင်သင့်ထားရပါမည်။

အမှာစာ

၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင်တည်ထောင်ခဲ့သည့်ဒုက္ခသည်ကူညီရေးဌာနချုပ်သည်ဂျပန်နိုင်ငံအစိုးရမှတာဝန်ပေးချက်အရအင်ဒိုချိုင်းနားဒုက္ခသည်များအတွက်ဂျပန်နိုင်ငံတွင်အခြေချနေထိုင်ရေးအထောက်အကူပြုရေးလုပ်ငန်းများကိုလုပ်ဆောင်ပေးခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ကုန်အထိဆောင်ရွက်လာခဲ့သောအင်ဒိုချိုင်းနားဒုက္ခသည်လက်ခံရေးသည်ပြီးဆုံးခဲ့ပြီး၊ မကြာသေးခင်က ၁၁,၃၁၉ ယောက်သည်အခြေချနေထိုင်ခွင့်ရရှိခဲ့ပါသည်။

ဂျပန်နိုင်ငံအစိုးရသည် ၂၀၀၂ ခုနှစ် (ဂျပန် သက္ကရာဇ်ဟဲဆေး ၁၄ ခုနှစ်) ဩဂုတ်လတွင် ၁၉၅၁ ခုနှစ်ဒုက္ခသည်ကွန်ဗင်းရှင်းအပေါ်အခြေခံပြီး၊ တရားရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီးကအသိအမှတ်ပြုခဲ့သည့်ဒုက္ခသည် (ကွန်ဗင်းရှင်းဒုက္ခသည်) များ၏ရေရှည်နေထိုင်ခြင်းကိုထောက်ပံ့ကူညီရန်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ ကွန်ဗင်းရှင်းဒုက္ခသည်များနှင့်ငင်းတို့၏မိသားစုများအားလည်းဒုက္ခသည်ကူညီရေးဌာနချုပ်ကစီမံဆောင်ရွက်နေသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကယ်ဆယ်စောင့်ရှောက်ရေးစင်တာတွင်ဂျပန်ဘာသာသင်ကြားရေး၊ အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးစသည်တို့ကိုအကူအညီပေးပါသည်။ ဒုက္ခသည်ကူညီရေးဌာနချုပ်မှကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်နေသည့်အခြေချနေထိုင်ရေးပံ့ပိုးမှုစင်တာတွင် ၂၀၀၃ ခုနှစ်ဆောင်းဦးကာလ၌စတင်ခဲ့ပြီး၊ ယခုလက်ရှိတွင် RHQ ကူညီထောက်ပံ့ပိုးရေးစင်တာတွင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ထို့အပြင်၊ အစိုးရသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ် (ဟဲဆဲ ၂၀) ၁၀ လပိုင်းတွင်ဝန်ကြီးအဖွဲ့အစည်းအဝေး၏နားလည်သဘောပေါက်မှုဖြင့်၊ တတိယနိုင်ငံအခြေချနေထိုင်ရေးနှင့်ပတ်သက်သည့်ဒုက္ခသည်လက်ခံရေးကို၊ ရှေ့ပြေးဆောင်ရွက်သည့်အမှုအဖြစ်ဆောင်ရွက်သွားရန်ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် (ဟဲဆဲ ၂၂ နှစ်) တွင်စတင်ခဲ့သောလက်ခံရေးသည်၊ ထိုင်းနိုင်ငံဒုက္ခသည်စခန်းတွင်ရှိနေသည့်မြန်မာဒုက္ခသည်များကို ၅ နှစ်အတွင်းနှစ်စဉ်အယောက် ၃၀ (မိသားစုအလိုက်)၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် မလေးရှားနိုင်ငံ၌ နေထိုင်သောမြန်မာနိုင်ငံသားဒုက္ခသည်အားလက်ခံရန်ဖြစ်လာ၍ တဖန် ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ဂျပန်နိုင်ငံဝန်ကြီးအဖွဲ့အစည်း၏သဘောတူညီချက်အရ အာရှနိုင်ငံတွင်ယာယီနေထိုင်သောဒုက္ခသည်ကိုလက်ခံနိုင်ရန်ပြောင်းလဲလာသည့်အတွက်လက်ခံသည့်အရေအတွက်မှာလည်း များပြားလာသည်။ တဖန် ၂၀၂၃ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ဂျပန်အစိုးရက ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူ အထောက်အပံ့ပေးခံရသူများအတွက် ထောက်ပံ့မှုအားစတင်ခဲ့ပါသည်။ လက်ခံခြင်းကိုရှေ့ပြေးဆောင်ရွက်သည့်အမှုအဖြစ်လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နေပြီးဒုက္ခသည်ကူညီရေးဌာနချုပ်သည် RHQ ကူညီထောက်ပံ့ပိုးရေးစင်တာတွင်၊ ဂျပန်ဘာသာသင်ကြားရေး၊ အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးတို့ကိုဆောင်ရွက်ပေးနေသည်။

ကွန်ဗင်းရှင်းဒုက္ခသည်အဖြစ်အခြေချနေထိုင်သူအများအပြားအား ဂျပန်နိုင်ငံ၏လူနေမှုအဖွဲ့အစည်းတွင်သဟဇာတဖြစ်ပြီး၊ အဖက်ဖက်တွင်လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်သွားနိုင်ကြစေရန် လှိုက်လှိုက်လဲလဲဆန္ဒပြုလျက်ရှိပါသည်။ တဘက်တွင်လည်းနေထိုင်မှုဘဝကိုတည်ငြိမ်စေရန်ဂျပန်နိုင်ငံ၏ဓလေ့ထုံးတမ်းအမျိုးမျိုးနှင့်အဖြစ်အပျက်အကြောင်းအရာအများအပြားအပေါ်တွင်နားလည်ရန်ခက်ခဲခြင်းစသည်ဖြင့်ဒုက္ခအခက်အခဲပြဿနာအမျိုးမျိုးကြုံတွေ့ခဲ့ရခြင်းများရှိနိုင်ပါသည်။

ဒုက္ခသည်များအကျိုးရှိစေရန်အတွက်လူနေမှုပတ်ဝန်းကျင်လက်စွဲစာအုပ်ကိုပြုစုထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံတွင်နေထိုင်မှုဘဝရပ်တည်ရေးအဆင်ပြေရန်ရည်ရွယ်ထားပြီး အခြေခံအချက်အလက်များကိုရှင်းလင်းထားပါသည်။

ဤလက်စွဲစာအုပ်ကိုအသုံးပြု၍ဂျပန်နိုင်ငံ၏အမျိုးအမျိုးသောစနစ်များနှင့်ထုံးတမ်းစဉ်လာများကိုနားလည်သဘောပေါက်ပြီးပိုမိုအသေးစိတ်သည့်အချက်အလက်များကိုရယူ၍ဂျပန်နိုင်ငံတွင်နေထိုင်မှုဘဝအားပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်တည်ထောင်သွားစေလိုပါသည်။ ထို့အပြင်ဒုက္ခသည်ကူညီရေးဌာနချုပ်၏စီမံခန့်ခွဲရေးဌာနတွင်ဖြစ်စေ၊ ဒုက္ခသည်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရေးပုဂ္ဂိုလ်များအားဖြစ်စေ အားမနာဘဲမေးမြန်းစုံစမ်းနိုင်ပါသည်။ အားလုံးအမြန်ဆုံးမိမိခြေထောက်ပေါ် မိမိရပ်တည်လာနိုင်ကြပြီး၊ တည်ငြိမ်လုံခြုံစိတ်ချရသည့်ဘဝရောက်ရှိနိုင်စေရေးအတွက်မျှော်လင့်ပါသည်။ ထို့အပြင်ဤစာအုပ်ပါအကြောင်းအရာအချက်အလက်များ၊ ဝေဖန်အကြံပေးလိုပါကဒုက္ခသည်ကူညီရေးဌာနချုပ်သို့ဆက်သွယ်ပေးပို့နိုင်ပါသည်။

၂၀၂၆ ခုနှစ် မတ်လ

ဒုက္ခသည်ကူညီရေးဌာနချုပ်

၁။ နေထိုင်ခွင့်အတွက်လုပ်ငန်းစဉ်များ

ဂျပန်နိုင်ငံတွင်နေထိုင်သည့်ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသောသူအများစုသည် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဥပဒေ သို့မဟုတ် ဒုက္ခသည်အသိအမှတ်ပြုဥပဒေ (အောက်တွင် "လဝကဥပဒေ" ဟု သုံးနှုန်းမည်။)အရ "အခြေချနေထိုင်သူ" (Teijuusha) ဟူသော
ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်ဂျပန်နိုင်ငံတွင်နေထိုင်ခွင့်ကိုခွင့်ပြုခံရပြီး၊ အဓိကခွင့်ပြုကာလမှာ ၁ နှစ်၊ ၃ နှစ်၊ ၅ နှစ် ဖြစ်၍ သက်တမ်းတိုးရန်လိုအပ်ပေသည်။ သက်တမ်းတိုးရန်လျှောက်ထားပုံလျှောက်ထားနည်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး အခန်း ၁/၁-၁ တွင်အသေးစိတ်ရှင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။

၂။ နိုင်ငံခြားသားမှတ်ပုံတင်ခြင်း

ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသောသူအဖြစ်အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရသည့်အချိန်တွင် နေထိုင်ခွင့်ဗီဇာအသစ်ကိုရရှိသူသည် နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားကိုထုတ်ပေးလိမ့်မည်။

နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားထုတ်ပေးခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အခန်း ၁/၁-၂ တွင်လေ့လာပါ။

၃။ အစိုးရကျန်းမာရေးအာမခံ

ဂျပန်နိုင်ငံတွင် ၃ လကိုကျော်လွန်သောနေထိုင်ခွင့်ရထားသောနိုင်ငံခြားသားများမှာအစိုးရကျန်းမာရေးအာမခံထားကြရမည်ဖြစ်သည်။ အလုပ်လုပ်ကိုင်ရာဌာနမှကျန်းမာရေးဆိုင်ရာအာမခံထားပေးခြင်းမရှိသူများအတွက်မိမိတို့ကိုယ်တိုင်နေထိုင်ရာမြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက်ရုံးများတွင်ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအာမခံစနစ်သို့ဝင်ရန်အတွက်လုပ်ဆောင်ရပါမည်။

အသေးစိတ်ကိုအခန်း ၅/၅-၃ တွင်ရှင်းလင်းပါမည်။

၄။ ဒေသန္တရဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်

ယခုမှစပြီးဂျပန်နိုင်ငံတွင်အခြေချနေထိုင်သွားရာတွင်မိမိတို့နေထိုင်မည့်ဒေသ၏ နယ်ခံ၊ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းကလက်ခံနေရာပေးလာစေရန်အရေးကြီးပါသည်။ အမှိုက်စွန့်ပစ်နည်းမှအစရပ်ရွာအသင်းအဖွဲများပါဝင်ဖို့အရေးကြီးသောအချက်၊ ရပ်ရွာအသင်းအဖွဲများတွင်ပါဝင်လှုပ်ရှားမှုရယူနိုင်သည့်လူထုဝန်ဆောင်မှုစသည်များမှာဒေသအလိုက်ကွဲပြားမှုများရှိသဖြင့်မြို့နယ်ရပ်ကွက်ကျေးရွာရုံးများသို့သွားရောက်သည့် အခါမျိုးတွင်မေးမြန်းစုံစမ်းထားသင့်ပါသည်။ ထို့အပြင်မိမိတို့နေအိမ်၏အိမ်နီးချင်း၊ အပေါ်ထပ်အောက်ထပ်များတွင်နေထိုင်သူများအားမိတ်ဆက်ခြင်း၊ နှုတ်ဆက်ခြင်းများသည်လည်းအရေးကြီးပါသည်။ နေထိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်သည့်ဓလေ့ထုံးစံများကိုမေးမြန်းသိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ဒေသဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တွင်ဝင်ရောက်ခြင်းဖြင့်အခက်အခဲတစုံတရာတွေ့ပါကအကူအညီရနိုင်ပါသည်။

မာတိကာ

အခန်း ၁ ဥပဒေဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

၁-၁	အခြေချနေထိုင်ခွင့်နှင့်ပတ်သက်၍	၁
၁-၂	နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြား	၄
၁-၃	မိသားစုအားခေါ်ယူလိုပါက	၇
၁-၄	လက်ထပ်ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်း	၈
၁-၅	ကလေးမွေးဖွားချိန်တွင်လုပ်ဆောင်ရမည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်း	၁၀
၁-၆	မိသားစုဝင်တစ်ဦးဦးသေဆုံးပါကလုပ်ဆောင်ရမည်များ	၁၂
၁-၇	ကွာရှင်းပြတ်စဲခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ	၁၄
၁-၈	ရာသက်ပန်နေထိုင်ခွင့်ရယူလိုပါက	၁၆
၁-၉	ဂျပန်နိုင်ငံသားအဖြစ်ပြောင်းလဲခံယူလိုပါက	၁၈
၁-၁၀	လက်မှတ်တံဆိပ်တုံး (တရားဝင်တုံး) မှတ်ပုံတင်ခြင်း	၂၀
၁-၁၁	နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ခရီးသွားခြင်း	၂၁
၁-၁၂	နိုင်ငံခြားတွင်ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ပါက	၂၃

အခန်း ၂ နေထိုင်ရေး

၂-၁	ဒေသဆိုင်ရာလူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင်လိုက်နာသင့်သည့်စည်းကမ်းများ	၂၄
၂-၂	ရဲကင်း	၂၆
၂-၃	နေထိုင်မှုအကြပ်အတည်းရှိပါက	၂၆
၂-၄	လူမှုဖူလုံရေးထောက်ပံ့မှုအဖွဲ့အစည်း	၂၇
၂-၅	ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုလိုအပ်သောကလေးနှင့်ပတ်သက်၍	၂၈
၂-၆	အခမ်းအနားတစ်ခုကျင်းပရန်နေရာငှားရမ်းလိုပါက	၂၈
၂-၇	ဥပဒေဆိုင်ရာတိုင်ပင်ဆွေးနွေးလိုပါက	၂၉
၂-၈	ယဉ်မောင်းလိုင်စင်ပြောင်းယူခြင်း (သို့) အသစ်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့်ပတ်သတ်၍	၃၀
၂-၉	ဖုန်းအသစ်တပ်ခြင်း	၃၃

အခန်း ၃ အလုပ်အကိုင်

၃-၁	အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေလိုပါက	၃၄
၃-၂	လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှုလေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းတက်လိုပါက	၃၅
၃-၃	ကျွမ်းကျင်မှုလိုင်စင်များရယူလိုပါက	၃၆
၃-၄	အလုပ်သမားအာမခံ	၃၇
၃-၅	လုပ်ငန်းခွင်ထိခိုက်မှုအာမခံ	၃၉
၃-၆	အလုပ်မှထွက်ခြင်း၊ အခြားအလုပ်သို့ပြောင်းခြင်းပြုသည့်အခါ	၄၀

အခန်း ၄ နေအိမ်

၄-၁	အစိုးရပိုင်နှင့်မြို့ပြအိမ်ယာများတွင်နေလိုပါက	၄၁
၄-၂	ပုဂ္ဂလိကဌားရမ်းအိမ်ယာများ	၄၃
၄-၃	အိမ်ဝယ်ယူရာတွင်	၄၄

အခန်း ၅ ဆေးဝါးကုသမှု

၅-၁	ရောဂါ၊ ဒဏ်ရာရသောအခါ	၄၅
၅-၂	ရုံးပိတ်ရက် (ညပိုင်း) အရေးပေါ်ကုသရေးဌာန	၄၆
၅-၃	အစိုးရဆေးဝါးကုသမှုဆိုင်ရာအာမခံ	၄၇
၅-၄	ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအာမခံ	၄၉
၅-၅	ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးခြင်း၊ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	၅၁
၅-၆	ဆေးကုသစရိတ်မပေးချေနိုင်လျှင်	၅၂
၅-၇	စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာစိုးရိမ်ပူပန်မှုဖြစ်ပါက	၅၃
၅-၈	အိမ်နေမသန်မစွမ်းသူကလေးအတွက်ကူညီရေးနှင့်လေ့ကျင့်ပေးရေးစင်တာ	၅၄
၅-၉	ကိုယ်ဝန်ဆောင်၊ မီးဖွားခြင်း	၅၅

အခန်း ၆ ပညာရေး

၆-၁	ဂျပန်ပညာရေးစနစ်	၅၉
၆-၂	မူလတန်း၊ အလယ်တန်းကျောင်းဝင်/ကျောင်းပြောင်းဆောင်ရွက်မှုများ	၆၁
၆-၃	နေ့ကလေးထိန်းကျောင်း၊ မူကြိုကျောင်းတွင်ကျောင်းထားမည်ဆိုပါက	၆၂
၆-၄	အထက်တန်းကျောင်းတွင်ပညာဆက်လက်သင်ကြားလိုပါက	၆၅
၆-၅	တက္ကသိုလ်စသည်များတွင်ပညာဆက်လက်သင်ကြားလိုပါက	၆၇

၆-၆	အဆင့်မြင့်အသက်မွေးမှုပညာသင်ကျောင်း၊ အထူးပညာရပ်ကျောင်း	၇၀
၆-၇	ပညာသင်စရိတ်အတွက်အခက်အခဲရှိပါက	၇၂
၆-၈	နိုင်ငံခြားတွင်ပညာသင်သွားလိုသောအခါ	၇၄
၆-၉	ဂျပန်ဘာသာလေ့လာသင်ကြားခြင်း	၇၆

အခန်း ၇ မှုခင်း၊ မီးလောင်မှု၊ အရေးပေါ်ကား

၇-၁	မှုခင်း၊ ပစ္စည်းခိုးခံရမှုနှင့်ကြုံတွေ့ရလျှင်	၇၈
၇-၂	လမ်းသွားစဉ်ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှုနှင့်ကြုံတွေ့ရလျှင်	၇၉
၇-၃	မီးလောင်မှုဖြစ်ပွားလျှင်	၈၀
၇-၄	အရေးပေါ်ဝေဒနာ၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာဖြစ်လျှင်	၈၀
၇-၅	လောင်စာဓါတ်ငွေ့ (ဂက်စ်) ယိုစိမ့်မှု	၈၁

အခန်း ၈ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်

၈-၁	မြေငလျင်	၈၂
၈-၂	မုန်တိုင်းတိုက်၊ ရေကြီးသည့်အခါ	၈၅
၈-၃	မီးဘေးအာမခံနှင့်ငလျင်ဘေးအာမခံ	၈၇
၈-၄	ဘေးဒဏ်ခံရကြောင်းထောက်ခံစာ	၈၈

အခန်း ၉ အခွန်၊ ပင်စင်၊ အာမခံ

၉-၁	အခွန်အမျိုးအစားများ	၈၉
၉-၂	အခွန်ပေးဆောင်နည်း	၉၀
၉-၃	ဝင်ငွေခွန်ကြေညာချက်အစီရင်ခံစာ	၉၃
၉-၄	အခွန်မပေးဆောင်နိုင်ပါက	၉၃
၉-၅	ဂျပန်နိုင်ငံ၏ပြည်သူ့ပင်စင်စနစ်	၉၄
၉-၆	ပြည်သူ့ပင်စင်အမျိုးအစားနှင့်ပင်စင်ရရှိရေးတွင်အရေးကြီးသောအချက်	၉၇
၉-၇	ပင်စင်အာမခံကြေးမပေးဆောင်နိုင်ပါက	၁၀၁
၉-၈	ပုဂ္ဂလိကအာမခံအမျိုးအစား	၁၀၂

အခန်း-၁
ဥပဒေဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ
၁-၁ အခြေချနေထိုင်ခွင့်နှင့်ပတ်သက်၍

အခြေချနေထိုင်ခွင့်ကိုရရှိသည့်အခါမည်သည့်အချက်အလက်များအပေါ်ဂရုပြုရပါမည်နည်း။

အခြေချနေထိုင်သူအဖြစ်နေထိုင်ခွင့်ဆိုသည်မှာ

အခြေချနေထိုင်သူအဖြစ်နေထိုင်ခွင့်ဆိုသည်မှာတရားရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီးမှအထူးအကြောင်းအချက်ကိုထောက်ထားပြီး နေထိုင်ခွင့်ကာလ အတိုင်းအတာတခုကို သတ်မှတ်ပြီး နေထိုင်ရန်အတည်ပြုထားသူအားသတ်မှတ်ပေးသောခွင့်ပြုချက်ဖြစ်ပေသည်။ အခြေချနေထိုင်ခွင့်ရသူမှာဂျပန်နိုင်ငံတွင်လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ခြင်းအပေါ်ကန့်သတ်မှုတစုံတရာမရှိသည့်အတွက်အလုပ်လုပ်ရန်ခွင့်ပြုချက်ယူရန်မလိုပေ။ ထို့အပြင် လင်မယားကွာရှင်းခြင်း၊ အလုပ်ထွက်ခြင်းစသည်တို့ကြောင့်လည်းနေထိုင်ခွင့်အမျိုးအစားကိုပြောင်းရန်မလိုပါ။

၁။ နေထိုင်ခွင့်အမျိုးအစားနှင့်နေထိုင်ခွင့်ပြုကာလကိုသိရှိထားရန်သေချာစွာစစ်ဆေးပါ။

ဂျပန်နိုင်ငံတွင်ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသောသူအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခံရသည့်အချိန်တွင် ဒေသလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးရုံးတာဝန်ရှိသူထံ ဂျပန်နိုင်ငံအတွင်း တရားဝင်နေထိုင်ရန်အတွက်အခြားရုံးလုပ်ငန်းစဉ်များလုပ်ရန်လိုမလို မေးမြန်းအတည်ပြုပါ။ နေထိုင်ခွင့်ကိုရရှိသည့်အခါနှင့် ပြောင်းလဲသည့်အခါများတွင် နေထိုင်ခွင့်အမျိုးအစားနှင့်နေထိုင်ခွင့်ပြုကာလကိုစစ်ဆေးပြီး၊ နောက်တစ်ကြိမ်ထပ်တိုးရန်အတွက် မည်သည့်အချိန်တွင်ဆောင်ရွက်ရမည်ကိုမေးမြန်းပါ။

နေထိုင်ခွင့်အမျိုးအစားနှင့်နေထိုင်ခွင့်ကာလမှာနေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားတွင်ဖော်ပြထားသဖြင့်မိမိကိုယ်တိုင်စစ်ဆေးကြည့်နိုင်ပါသည်။ မိမိကိုယ်တိုင်မကြည့်တတ်ပါကသက်ဆိုင်ရာနယ်မြေ၏ ဒေသလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးရုံးတွင် (နိုင်ငံခြားသားနေထိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာအထွေထွေစုံစမ်းရေးစင်တာ) ဖွင့်လှစ်ထားရှိပါသဖြင့်၊ ထိုဌာနတွင်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်နိုင်ပါသည်။

၂။ နေထိုင်ခွင့်ကာလကိုသက်တမ်းတိုးလျှောက်ထားရန်လိုအပ်ပါသည်။

အခြေချနေထိုင်သူသည် ၁ နှစ်၊ ၃ နှစ် သို့မဟုတ် ၅ နှစ်တစ်ခါ၊ နေထိုင်ခွင့်သက်တမ်းတိုးရန်လိုအပ်သည်။ ထိုသို့သက်တမ်းမတိုးပါကနေထိုင်ခွင့်သက်တမ်းကျော်လွန်သည့်နေ့မှစပြီးတရားမဝင်နေထိုင်ခြင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိကာ ပြည်နှင်ဒဏ်အပေးခံရနိုင်သူဖြစ်လာမည်ကို သတိပြုစေလိုပါသည်။

နေထိုင်ခွင့်သက်တမ်းတိုးရန် မိမိနေထိုင်ရာမြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဒေသလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးရုံးတွင်လုပ်ဆောင်ရမည်။ သက်တမ်းတိုးလျှောက်ထားခြင်းကို နေထိုင်ခွင့်သက်တမ်းမကုန်မီ ၃ လ ခန့်အလိုမှစ၍ လက်ခံဆောင်ရွက်ပေးနေသည့်အတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသင့်ပါသည်။ ဒုက္ခသည်နှင့် အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသောသူများမှာ အခြေချနေထိုင်ခွင့်သက်တမ်းတိုးရန်လျှောက်ထားရာတွင် လိုအပ်သည့်စာရွက်စာတမ်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။ (သို့သော်တဦးချင်း၏အခြေအနေ အကြောင်းအရာပေါ်မူတည်ပြီး နောက်ထပ်ဖြည့်စွက်တင်ပြရန်စာရွက်စာတမ်းများ လိုအပ်ကောင်းလိုအပ်ပါလိမ့်မည်။)

(၁) နေထိုင်ခွင့်ကာလသက်တမ်းတိုးလျှောက်လွှာ

(၂) ခါတ်ပုံ ၁ ပုံ (※ ၁၆ နှစ်မပြည့်သေးလျှင်တင်ရန်မလို)

(၃) နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြား

(၄) ပါတ်စပို့ သို့မဟုတ် နေထိုင်ခွင့်သက်သေခံလက်မှတ် (※မတင်ပြနိုင်လျှင်၊ ထိုအကြောင်းပြချက်ကို ရေးထားသောအကြောင်းပြချက်စာရွက်စာတမ်း)

(၅) ဂျပန်နိုင်ငံတွင်နေထိုင်လှုပ်ရှားမှုကိုဖော်ပြသောစာရွက်စာတမ်း
- နေထိုင်သူဖော်ပြချက် (မိသားစုဝင်အားလုံးကိုဖော်ပြထားသောစာရွက်စာတမ်း)
- နေထိုင်ခွန်အတွက်ထမ်းဆောင်ခွန် (သို့မဟုတ် ကင်းလွတ်ခွန်) သက်သေခံစာရွက်နှင့်အခွန်ထမ်းဆောင်ပြီးကြောင်းသက်သေခံစာရွက်စာတမ်း
- အလုပ်လုပ်နေကြောင်းသက်သေခံစာရွက် (※အလုပ်လုပ်နေဆဲဖြစ်လျှင်)

ရက်တိုနေထိုင်ခွင့်ဖြင့် နေထိုင်စဉ်တွင်ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသောသူအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခံခဲ့ရပြီး၊ ထိုအတိုင်းဆက်လက်နေထိုင်၍ရပါသလား။

နေထိုင်ခွင့်အမျိုးအစား 'ရက်တိုနေထိုင်ခွင့်' ဆိုသည်မှာအလည်အပတ်နှင့်ရက်တိုစီးပွားရေးကိစ္စ၊ မိသားစုထံအလည်အပတ်လာခြင်းစသည့်ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့်ဂျပန်နိုင်ငံသို့ဝင်ရောက်လာသူကိုထုတ်ပေးသည့်နေထိုင်ခွင့်ဖြစ်သည်။

ရက်တိုနေထိုင်ခွင့်အမျိုးအစားမှာ အများဆုံးရက် ၉၀ ပြည့်တိုင်းသက်တမ်းတိုးရန်လိုအပ်သည့်အပြင် လူပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုကိုလည်းကန့်သတ်ထားသဖြင့် သီးခြားခွင့်ပြုချက်မရှိလျှင်အလုပ်လုပ်၍မရပါ။ ထို့အပြင် ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသောသူများ ရရှိနိုင်သောဝန်ဆောင်မှုအမျိုးမျိုးအား၊ ထိုရက်တိုနေထိုင်ခွင့်အတိုင်းဆိုလျှင်လက်ခံ၍မရခြင်းမျိုးရှိနိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့်ရက်တိုနေထိုင်ခွင့်ဖြင့်နေထိုင်နေစဉ်အတွင်းတွင် ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသောသူအဖြစ်အသိအမှတ်ပြုခံရပါကမိမိနေထိုင်ရာနယ်မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့်ဒေသလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးရုံးသို့သွားရောက်ပြီး နေထိုင်ခွင့်ကို ရက်တိုနေထိုင်ခွင့်မှ အခြေချနေထိုင်ခွင့်သို့ ပြောင်းလဲလျှောက်ထားပါ။ နေထိုင်ခွင့်ပြောင်းလျှောက်ထားမှုကိုနေထိုင်ခွင့်ပြုကာလမကုန်ဆုံးမီအတွင်း အချိန်မရွေးလျှောက်ထားနိုင်ပါသည်။

ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသောသူဖြစ်ပါကအခြေချနေထိုင်ခွင့်သို့ပြောင်းလဲလျှောက်ထားရန်အတွက်လိုအပ်သောစာရွက်စာတမ်းများမှာအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။ (သို့သော်တဦးချင်းအခြေအနေပေါ်မူတည်၍ထပ်မံဖြည့်စွက်တင်ပြရန်လိုမည့်စာရွက်စာတမ်းများတောင်းခံသည်လည်းရှိတတ်ပါသည်။)

(၁) နေထိုင်ခွင့်အမျိုးအစားပြောင်းခွင့်လျှောက်လွှာ

(၂) နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြား (※အလယ်အလတ်နှင့်ရက်ရှည်နေထိုင်သူဖြစ်လျှင်)

(၃) ပါတ်စပို့

(၄) ဆောင်ရွက်ခ (ရုံးကောင်တာမှ လျှောက်ထားပါက ယန်း၁၀,၀၀၀ မှ ယန်း၇၅,၀၀၀ အထိ၊ အွန်လိုင်းဖြင့်လျှောက်ထားပါက ယန်း၁၀,၀၀၀ မှ ယန်း၆၅,၀၀၀ အထိ)

၁-၂ နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြား

ဂျပန်နိုင်ငံတွင်နေထိုင်မည့်နိုင်ငံခြားသားသည် သတ်မှတ်ထားသောလိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်များ၌ ဖော်ပြထားသည့်အချိန်ကာလအတွင်းတွင် မိမိနေထိုင်သည့်မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံး၌ နိုင်ငံခြားသားမှတ်ပုံတင်စာရင်းသွင်းရန်လိုအပ်ပေသည်။ ထို့အပြင်ထုတ်ပေးလိုက်သည့်နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားကို အမြဲတမ်းကိုယ်နှင့်မကွာဆောင်ထားရမည်ဖြစ်သည်။

၁။ အသစ်စတင်လျှောက်ထားခြင်း

(၁) ပြည်ဝင်ခွင့်အလိုက်အသစ်ဝင်လာသောအလယ်အလတ်နှင့်ရက်ရှည်နေထိုင်သူကို နာရီတလေဆိပ်၊ ဟနယ်ဒလေဆိပ်၊ ချူးဘုလေဆိပ်၊ ခန်းဆိုင်းလေဆိပ်၊ ရှင်းချိတို့ဆဲလေဆိပ်၊ ဟီရိုရှီးမားလေဆိပ်နှင့် ဖုခုအိုခလေဆိပ်တွင် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်၌ပြည်ဝင်ခွင့်တံဆိပ်ကိုနှိပ်ပေးပြီး တစ်ချိန်တည်းတွင် နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားကိုလည်းထုတ်ပေး မည်။ ထို့နောက်နေထိုင်မည့်နေရာကိုသတ်မှတ်ပြီးသည့်အချိန်မှ ၁၄ ရက်အတွင်းနေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားကိုယူ ဆောင်၍ နေထိုင်သည့်မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးသို့သွား၍ အကြောင်းကြားရန်လို အပ်သည်။

အခြားသောပြည်ဝင်သည့်လေဆိပ်တွင်မူ၊ ပါတ်စပို့၌ပြည်ဝင်ခွင့်တံဆိပ်တုံးနှိပ်၍၊ အလယ်အလတ်နှင့် ရက်ရှည်နေထိုင်ခွင့်ရသူသည် မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးသို့သွားကာ၊ နေထိုင်ရာလိပ်စာကိုအကြောင်းကြားပြီးနောက်၊ နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားရရှိလိမ့်မည်။ (မူအားဖြင့် ဒေသလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးရုံးမှသက်ဆိုင်သောနေထိုင်ရာနေရာသို့ စာတိုက်မှပို့ပေးလိမ့်မည်။)

(၂) ကလေးမွေးဖွားသည့်အခါ မွေးဖွားသည့်နေ့မှရက် ၃၀ အတွင်းဒေသလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးရုံးတွင် နေထိုင်ခွင့်အဆင့်ကိုလျှောက်ထားရန်လိုအပ်ပါသည်။

*နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားတွင်သက်တမ်းရှိပါသည်။ အမြဲတမ်းနေထိုင်ခွင့်ရသူ အသက် ၁၆ နှစ်နှင့်အထက်သည် ကဒ်ပြားရရှိသည့်နေ့မှ ၇ နှစ်အထိ၊ ၁၆ နှစ်မပြည့်သေးသူသည် အသက် ၁၆ နှစ်ပြည့်သည့်မွေးနေ့အထိ၊ အမြဲတမ်းနေထိုင်ခွင့်ရသူမှအပ ၁၆ နှစ်အထက်ရှိသူသည်နေထိုင်ခွင့်သက်တမ်းပြည့်သည့်နေ့အထိ၊ ၁၆ နှစ်မပြည့်သေးသူသည်နေထိုင်ခွင့်သက်တမ်းပြည့်သည့်နေ့ သို့မဟုတ် ၁၆နှစ်ပြည့်သောမွေးနေ့အနက် စောလျှင် စွာကျရောက်သောနေ့အထိဖြစ်ပါသည်။

*၂၀၂၃ ခုနှစ် နိဝင်ဘာ ၁ ရက် နောက်ပိုင်းတွင်ထုတ်ပေးထားသည့် အသက် ၁၆ နှစ်မပြည့်သေးသူများ၏ နေထိုင်ခွင့်ကတ်ပြားသက်တမ်းကုန်ဆုံးရက်သည် နေထိုင်ခွင့်ကာလကုန်ဆုံးမည့်ရက် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ ၁၆ နှစ်ပြည့်မွေးနေ့မတိုင်မီ တစ်ရက်အလိုတွင်သက်တမ်းကုန်ဆုံးမည်ဖြစ်သည်။

၂။ သက်တမ်းတိုးခြင်း၊ အချက်အလက်ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ခြင်း၊ ထပ်မံထုတ်ယူရန်လျှောက်ထားခြင်း

(၁) သက်တမ်းတိုးခြင်း

၁၆ နှစ်နှင့်အထက်အမြဲတမ်းနေထိုင်ခွင့်ရသူသည် လက်ရှိကိုင်ဆောင်ထားသောနေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြား သက်တမ်းပြည့်မည့်နေ့မတိုင်မီ ၂ လအလိုမှသက်တမ်းပြည့်မည့်နေ့အထိ၊ ၎င်းတဖန်နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြား သက်တမ်းပြည့်မည့်နေ့သည် ၁၆ နှစ်ပြည့်မည့်မွေးနေ့အထိဟုသတ်မှတ်ခံထားရသူသည် ၁၆ နှစ်ပြည့်မည့် မွေးနေ့မတိုင်မီ ၆ လအလိုမှမွေးနေ့ကျရောက်မည့်နေ့အထိ၊ ၎င်းကာယကံရှင်နေထိုင်သောဒေသတွင်း အာဏာရှိသောဒေသလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးရုံးတွင် နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားကိုသက်တမ်းတိုးမည်။ နေထိုင်ခွင့် ကဒ်ပြားသက်တမ်းတိုးရန် လိုအပ်သောစာရွက်စာတမ်းမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။ (သို့ရာတွင် အခြေ အနေတစ်ခုချင်းအလိုက် နောက်ဆက်တွဲတင်ရန်စာရွက်စာတမ်းများကို တောင်းဆိုသည့်အခါလည်းရှိပါ သည်။)

(၁) နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားသက်တမ်းတိုးလျှောက်လွှာ
(၂) ဓါတ်ပုံ ၁ ပုံ
(၃) နိုင်ငံကူးလက်မှတ် (သို့မဟုတ် နေထိုင်ခွင့်အဆင့်သက်သေခံလက်မှတ်)
※ မတင်ပြနိုင်သောအခါတွင်၊ ထိုအကြောင်းပြချက်ကို ရေးသားထားသည့်အကြောင်းပြလွှာ
(၄) နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြား

(၂) အချက်အလက်ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ခြင်း

နေထိုင်ပြောင်းရွှေ့သောအခါ၊ ပြောင်းရွှေ့ပြီးနေထိုင်သည့်နေ့မှ ၁၄ ရက်အတွင်း နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားကို ယူဆောင်၍ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရာ မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးလက်ခံဌာနတွင် အိမ်လိပ်စာ ကိုလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အကြောင်းကြားခြင်းပြုလုပ်ရမည်။

* ထို့ပြင် နေအိမ်ပြောင်းအချက်အလက်ပြင်ဆင်ရန်အတွက် ပြောင်းရွှေ့ထွက်ခွါမည့် မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးတွင်အကြောင်းကြားပြီး ပြောင်းရွှေ့ထွက်ခွာကြောင်းသက်သေခံစာကိုလက်ခံရယူ ကာ၊ ပြောင်းရွှေ့ထွက်ခွာကြောင်းသက်သေခံစာကို အသစ်ဝင်ရောက်မည့် မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့၊ ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးရုံးတွင်လျှောက်ထားပြီး ဝင်ရောက်ကြောင်းအကြောင်းကြားရန်လိုအပ်သဖြင့် မမေ့မလျော့ ဆောင်ရွက်ပါ။
လက်ထပ်ထိမ်းမြားသဖြင့်မျိုးရိုးအမည်ပြောင်းသွားခြင်းစသည့်၊ အမည်၊ မွေးသက္ကရာဇ်၊ ကျား/မ၊ နိုင်ငံသား၊ ဒေသတို့ကို ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ပါက ၁၄ ရက်အတွင်း ဒေသလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးရုံးတွင် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံသို့ အကြောင်းကြားရပါမည်။

(၃) ထပ်မံထုတ်ယူရန်လျှောက်ထားခြင်း

ပျောက်ဆုံးခြင်း၊ အခိုးခံရခြင်း၊ ပြန်မရနိုင်တော့ခြင်း၊ အခြားအကြောင်းကြောင်းကြောင့် နေထိုင်ခွင့်ကဒ် ပြားလက်ဝယ်မရှိသည့်အခါ ထိုအကြောင်းကိုသိသည့်နေ့ (ဂျပန်နိုင်ငံမှပြည်ပသို့သွားနေစဉ်ထိုအကြောင်း ကိုသိသောအခါ ဂျပန်နိုင်ငံသို့ပြည်လည်ဝင်ရောက်သည့်နေ့) မှ ၁၄ ရက်အတွင်း ဒေသလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး ရုံးတွင်နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားကိုထပ်မံထုတ်ယူရန်လျှောက်ထားရမည်။

၃။ နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားထုတ်ယူရန်ရုံးလုပ်ငန်းစဉ်

(၁) ဂျပန်နိုင်ငံသို့ဝင်ရောက်လာသူလူသစ်သည် ဝင်ရောက်သောလေဆိပ်၊ သဘော်ဆိပ်တွင် နေထိုင်ခွင့် ကဒ်ပြားထုတ်ယူရန်ရုံးလုပ်ငန်းကိုဆောင်ရွက်ရမည်။ ထိုအခါအသုံးပြုမည့်ခါတ်ပုံသည်ပြည်ဝင်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်သောနေထိုင်ခွင့်အဆင့်သတ်မှတ်သည့်သက်သေခံလက်မှတ်လျှောက်ထားလွှာရှိခါတ်ပုံကိုငင်း ဗီဇာလျှောက်ထားရာတွင် မှတ်တမ်းတင်ထားသောခါတ်ပုံကို ၎င်းသုံးမည်ဖြစ်သဖြင့်ပြည်ဝင်သည့်အခါ တွင်ခါတ်ပုံကိုအဆင်သင့်ဆောင်ထားရန်မလိုအပ်ပါ။

(၂) နေထိုင်ခွင့်ကာလသက်တမ်းတိုးလျှောက်ထားခြင်းစသော နေထိုင်ခွင့်လျှောက်ထားခြင်းနှင့် နေထိုင်ခွင့် ကဒ်ပြားနှင့်ပတ်သက်သည့် လျှောက်ထားခြင်း၊ အကြောင်းကြားခြင်းတို့တွင် လျှောက်ထားအကြောင်းကြား သည့်နေ့မှ ၃ လမတိုင်မီ ရိုက်ထားသောခါတ်ပုံကိုလျှောက်လွှာတွင်ကပ်၍ လျှောက်ထားရမည်။

(သတိ) အကျုံးဝင်သောသက်တမ်းသည် ၁၆ နှစ်ပြည့်သောမွေးနေ့ သို့မဟုတ် မွေးနေ့မတိုင်မီရက်အထိဟု သတ်မှတ်ထားသောနေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားတွင်ခါတ်ပုံမရှိပါ။

၁-၃ မိသားစုအားခေါ်ယူလိုပါက

ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသူ (အခြေချနေထိုင်ခွင့်၊ အမြဲတမ်းနေထိုင်ခွင့်နှင့် ဂျပန်နိုင်ငံသားပြောင်းခြင်း အပါအဝင်) လည်းမိမိ၏မိသားစုနှင့်ဂျပန်နိုင်ငံတွင် အတူနေထိုင်နိုင်ရန်အတွက် အခြားသာမာန်နိုင်ငံခြားသားနှင့်အလားတူ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအတိုင်းခေါ်ယူနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ခေါ်ယူနိုင်သူများမှာအောက်ပါအတိုင်းသတ်မှတ်ထားပြီး ခေါ်နိုင်သည့်မိသားစု၏နိုင်ငံသား လက်ရှိနေထိုင်ရာနိုင်ငံနှင့်ကွဲလွဲနေသည့်တိုင်အကြောင်းမဟုတ်ပါ။

(၁) မှီခိုသူ (ဇနီး/ခင်ပွန်း)

(၂) အရွယ်မရောက်သေးသည့်မိမိ၏ကလေး (အိမ်ထောင်မပြုရသေးသူ)

(၃) ၆ နှစ်မပြည့်သေးသည့်မွေးစားကလေး

ဂျပန်သို့ ခေါ်ယူရန် လုပ်ဆောင်သော လုပ်ငန်းစဉ်မှာ ခေါ်မည့်သူနေထိုင်ရာအရပ်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဒေသဆိုင်ရာလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးရုံး(နာရိတလေဆိပ်နှင့်ကန်ဆိုင်းအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ် လဝကရုံးခွဲများမှအပ) နှင့်ကိုယ်စားလှယ် ရုံးခွဲ (အချို့ရုံးများမှာလက်ခံဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိသည့်အတွက် ဖုန်းဖြင့်ကြိုတင်မေးကြည့်ပါ) များတွင် လုပ်ဆောင်ရပါသည်။ ခေါ်ယူခြင်းခံရသူ၏ကိုယ်စားလှယ်အနေဖြင့် ဂျပန်နိုင်ငံတွင်နေထိုင်ခွင့်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် (Zairyuu shikaku Ninteishoomeisho) ကိုလျှောက်ထားထုတ်ယူရပါမည်။ နေထိုင်ခွင့်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ကို ထုတ်ယူရရှိပါကခေါ်ယူခြင်းခံရသူထံပေးပို့ပြီး ထိုသူမှအဆိုပါလက်မှတ်နှင့်ပတ်စ်ပို့ကိုယူ၍၊ အနီးဆုံးဂျပန်သံရုံး၌ ဂျပန်တွင်အခြေချနေထိုင်ခွင့်အတွက်ဗီဇာထုတ်ပေးရန်လျှောက်ထားရပါမည်။ ဗီဇာရရှိပါက ဂျပန်နိုင်ငံသို့ဝင်ရောက်နေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

နေထိုင်ခွင့်အသိအမှတ်ပြုထောက်ခံစာမှာ ထုတ်ပေးသည့်နေ့ရက်မှ (၃) လသာသက်တမ်းရှိသည်ဖြစ်၍ ထို (၃) လသက်တမ်းမကျော်မီဂျပန်သို့မဝင်ရောက်နိုင်ပါကအကျုံးမဝင်တော့သည့်အတွက်၊ ဒေသဆိုင်ရာလူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးရုံးမှထိုလက်မှတ်ကိုထုတ်ယူပြီးပါက အလျင်အမြန်ခေါ်ယူခြင်းခံရသူထံပို့ပေးပြီး၊ ခေါ်ယူခြင်း ခံရသူသည်တတ်နိုင်သမျှမြန်မြန် အနီးဆုံးဂျပန်သံရုံးတွင်ဗီဇာလျှောက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့လျှောက် ထားရန်မှာခေါ်သည့်သူကခေါ်ယူရေးလုပ်ငန်းများမဆောင်ရွက်မီတွင် ခေါ်ယူခြင်းခံရသူသည်ဂျပန်နိုင်ငံသို့ လာရန် ပတ်စ်ပို့ကိုကြိုတင်၍အသင့်ပြင်ဆင်ထားသင့်သည်။ နေထိုင်ခွင့်အသိအမှတ်ပြုဗီဇာလျှောက်ထားထုတ်ယူနိုင်ရန်လိုအပ်သောစာရွက်စာတမ်းများမှာ လျှောက်ထားမည့်ဒေသဆိုင်ရာလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးရုံး (နာရိတာလေဆိပ်နှင့်ခန်းဆိုင်းလေဆိပ်ရုံးခွဲများမှ အပ) ကိုယ်စားလှယ်ရုံးများတွင်စုံစမ်းမေးမြန်းနိုင်ပါသည်။

၁-၄ လက်ထပ်ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်း

ဂျပန်နိုင်ငံတွင်းလက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်း

၁။ လက်ထပ်ထိမ်းမြားရာတွင်လိုအပ်ချက်များ

(၁) ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသူဖြစ်ပါက

ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသောသူက ဂျပန်နိုင်ငံတွင်လက်ထပ်ထိမ်းမြားရန်လိုအပ်ချက်များသည် ၎င်းတို့၏သက်ဆိုင်ရာဇာတိနိုင်ငံ (အမိနိုင်ငံ) ၏လက်ရှိဥပဒေများအပေါ်အခြေခံထားသည်။

၂။ လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်း

လက်ထပ်ကြမည့်မောင်မယ်နှစ်ဦးတို့သည်မိမိတို့နေရပ်၏ မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံးတွင် လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းအကြောင်းကြားလွှာနှင့်အတူ အောက်ဖော်ပြပါစာရွက်စာတမ်းများကိုပူးတွဲလျှောက်ထားရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အပြင်လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းကို လျှောက်ထားသည့်မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံးမှလက်ခံဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သော်လည်းစာရွက်စာတမ်းများတင်ပြခြင်းမရှိပါက သက်ဆိုင်ရာဒေသန္တရတရားရေးဌာန (သို့) တရားရုံးကလျှောက်လွှာကို လက်ခံ/မခံ စစ်ဆေးမည်ဖြစ်ပါသည်။ လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းအကြောင်းကြားလွှာပုံစံစာရွက်များမှာမြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံးများတွင်ထားရှိ၍သက်ဆိုင်ရာကာယကံရှင်နှစ်ဦးနှင့်အသိသက်သေလူကြီးနှစ်ဦးအထက်တို့၏လက်မှတ်များ (နိုင်ငံခြားသားဖြစ်ပါကထိုးမြဲလက်မှတ်သာ) လိုအပ်ပါသည်။

လိုအပ်သောစာရွက်စာတမ်းများ

(က) ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသူအဖြစ်အသိအမှတ်ပြုစာရွက်စာတမ်း

(ခ) လက်ထပ်နိုင်သည့်အခြေအနေတွင်ရှိကြောင်းထောက်ခံစာ

※သို့သော်ထိုထောက်ခံစာကိုထုတ်မပေးသည့်နိုင်ငံနှင့် ထောက်ခံစာကိုမထုတ်ယူနိုင်သည့်အခက်အခဲရှိပါကမည်သည့်အတွက်ကြောင့်မထုတ်ယူနိုင်ကြောင်းကို ကိုယ်တိုင်ရေးသားတင်ပြထားသည့် အစီရင်ခံစာနှင့်ကိုယ်ရေးအချက်အလက်ကိုသက်သေပြနိုင်သည့်စာရွက်စာတမ်း (ပါတ်စပို့၊ နိုင်ငံသားသက်သေခံလက်မှတ်စသော၊ မှတ်ပုံတင်ကဒ်ပြား၊ အိမ်ထောင်စုစာရင်းမိတ္တူ၊ မွေးစာရင်းစသည်တို့) ကိုတင်ပြရမည်။

နိုင်ငံခြားဘာသာဖြင့်ဖော်ပြထားသော ပူးတွဲတင်ပြမည့်အထောက်အထားစာရွက်စာတမ်းများကို ဘာသာပြန်သူကိုအတိအလင်းဖေါ်ပြကာဂျပန်ဘာသာသို့ပြန်ဆိုတင်ပြချက်

*အထက်ပါတို့သည်သာမန်လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်ဖြစ်သည်။ လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းမှတ်ပုံတင်ရန် မလျှောက်ထားမီ မြို့နယ်ရုံးတွင် အောက်ဖော်ပြပါအချက်ကိုပြော၍ ရုံးလုပ်ငန်းစဉ်လုပ်ရန်နည်းလမ်းကိုမေးမြန်းပြီးမှ စာရွက်စာတမ်းများကိုပြင်ဆင်ပါ။

က. မိမိ၏ဇာတိနိုင်ငံ

ခ. ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံသူအသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ကိုင်ဆောင်ထားခြင်း ရှိမရှိ

ဂ. ခရီးသွားလက်မှတ်၊ ပါတ်စပို့အနက် မည်သည့်အရာကိုကိုင်ဆောင်ထားသည်၊ သို့မဟုတ် မည်သည့်အရာမျှမရှိ

ဃ. နေထိုင်ခွင့်အမျိုးအစားသည်မည်သည့်အမျိုးအစားဖြစ်သည်

၃။ လက်ထပ်ထိမ်းမြားမှုအထမြောက်ပြီးနောက်

လက်ထပ်ခြင်းကြောင့် အမည်၊ နိုင်ငံသား၊ ဒေသသည်အပြောင်းအလဲရှိပါက ၁၄ ရက်အတွင်းတွင် ဒေသလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးရုံးတွင် မှတ်ပုံတင်စာရင်းသွင်းရမည်။

၁-၅ ကလေးမွေးဖွားချိန်တွင်လုပ်ဆောင်ရမည်များ

၁။ ကိုယ်ဝန်ရှိသည်ကိုသိသည်နှင့်မိခင်နှင့်ရင်သွေးမှတ်တမ်းစာအုပ်ကိုရယူပါ။

ဆရာဝန်ထံမှကိုယ်ဝန်ရှိကြောင်းအတည်ပြုချက်ရပါကမိမိနေထိုင်သည့်မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံးတွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အကြောင်းကြားလွှာတွင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်သူ၏အမည်၊ မွေးဖွားမည့်ခန့်မှန်းရက်၊ ဆေးရုံအမည်စသည်တို့ကိုဖြည့်သွင်းပြီး မိခင်နှင့်ရင်သွေးမှတ်တမ်းစာအုပ်ကို ရယူပါ။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်နှင့်ရင်သွေးနှစ်ဦးလုံး၏ကျန်းမာရေးနှင့်မွေးဖွားပြီးနောက်ရင်သွေးငယ်၏ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအတွက် ပါအရေးပါသည့် မှတ်တမ်းစာအုပ်ဖြစ်၍ရယူထားရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဤစာအုပ်လက်ဝယ်ရှိခြင်းဖြင့် မိခင်နှင့်ရင်သွေးနှစ်ဦးစလုံးအခမဲ့ဆေးစစ်ခြင်းနှင့်ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းများကိုခံယူနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ (မြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက်ရုံး (သို့) ဒေသန္တရကျန်းမာရေးဌာနတွင်)

၂။ ကလေးမွေးဖွားလာပါက

(၁) မွေးဖွားကြောင်းမှတ်ပုံတင်သွင်းရမည်(၁၄ ရက်အတွင်း)

ကလေးမွေးဖွားပြီးကြောင်းအကြောင်းကြားစာကို ၁၄ ရက်အတွင်းတင်သွင်းရန် ကလေးမွေးပြီး မွေးစာရင်းအထောက်အထားလက်မှတ် (မိမိအားမွေးဖွားပေးသည့် တာဝန်ခံသားဖွားဆရာဝန် (သို့) ဝမ်းဆွဲဆရာမှထုတ်ပေးသည့်) ကိုပူးတွဲပြီးမွေးဖွားကြောင်းမှတ်ပုံတင်ကို ၁၄ ရက်အတွင်းတွင်သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက်ရုံးသို့တင်သွင်းရမည်။ တဖန်တချိန်တည်းတွင် မိခင်နှင့်ရင်သွေးမှတ်တမ်းတွင် မွေးဖွားခြင်းကိုအကြောင်းကြားပြီးကြောင်းထောက်ခံချက်ကိုထည့်သွင်းထားရမည်။ မွေးဖွားကြောင်းမှတ်ပုံတင်ရန်လျှောက်ထားသောအခါ (မွေးရာပါအခွင့်အရေးဖြင့်နေထိုင်လျက်ရှိသူ) အဖြစ်၊ နေထိုင်သူဖြစ်ကြောင်းသက်သေခံစာရွက်ကိုပြုလုပ်ပေးလိမ့်မည်။ ထိုအခါ မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးတွင် ကလေးကိုပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအာမခံတွင်အကျုံးဝင်စေခြင်း (လူမှုရေးအာမခံတွင်မူ လုပ်ငန်းခွင်၌ရုံးလုပ်ငန်းစဉ်ကိုလုပ်ရန်)၊ ကလေးငယ်အတွက်ထောက်ပံ့မှုရရှိရေးအတွက်လျှောက်ထားခြင်း၊ နို့စို့ကလေးဆေးဝါးကုသမှုမှတ်တမ်းလျှောက်ထားခြင်းကိုမမေ့မလျော့ပါစေနှင့်။

(၂) ကလေး၏နိုင်ငံသားဖြစ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ဂရုပြုရန်

ဂျပန်လူမျိုးနှင့်နိုင်ငံခြားသားမိဘနှစ်ပါးမှမွေးဖွားလာသည့်ကလေးက ဂျပန်နှင့်နိုင်ငံခြား၏ နိုင်ငံသားဖြစ်မှုရှိလာသည့်အခါတွင် ထိုကလေးအသက် ၂၀ နှစ်ပြည့်သည်အထိကာလအတွင်း မည်သည့်နိုင်ငံသားအဖြစ်ရွေးချယ်မည်ဆိုသည်ကိုဆုံးဖြတ်ရမည်။

ထို့အပြင် ဂျပန်လူမျိုးနှင့်နိုင်ငံခြားသားမိဘနှစ်ပါးမှ မွေးဖွားလာသည့်ကလေးသည်နိုင်ငံခြားတွင်မွေးဖွားသည့်အတွက်၊ ဂျပန်နှင့်နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်၏ နိုင်ငံသားခံယူခြင်းပြုမည်ဆိုပါကမွေးပြီး ၃ လအတွင်း မွေးဖွားကြောင်းအကြောင်းကြားစာနှင့်တကွ ဂျပန်နိုင်ငံသားအဖြစ်ခံယူမည့်အကြောင်းကြားစာကို အနီးဆုံး ဂျပန်သံရုံး (သို့) မိသားစုစာရင်းရှိရာ မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံးသို့တင်သွင်းထားခြင်းမပြုပါက ကလေးမှာဂျပန်နိုင်ငံသားဖြစ်မှုကိုဆုံးရှုံးရမည်ကိုသတိပြုစေလိုပါသည်။

(၃) ကလေး၏နေထိုင်ခွင့်ရရန်လျှောက်ထားခြင်း သို့မဟုတ် အမြဲတမ်းနေထိုင်ခွင့်လျှောက်ထားခြင်း (ရက် ၃၀ အတွင်း) နှင့်နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ထုတ်ပေးရန်ရုံးလုပ်ငန်းစဉ်ကိုပြုလုပ်သည်။

မိဘနှစ်ပါးစလုံး နိုင်ငံခြားသားများဖြစ်သည့်အခါတွင်၊ ဂျပန်နိုင်ငံ၌ကလေးမွေးဖွားခဲ့သော်ငြား ဂျပန် (နိုင်ငံသား) မဖြစ်ပါ။ နိုင်ငံခြားသားကလေးအတွက် မွေးဖွားကြောင်းမှတ်ပုံတင်ကို နေထိုင်ရာအရပ်၏မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးတွင်လက်ခံလိုက်ပြီးသည်နှင့် မွေးဖွားကြောင်းမှတ်ပုံတင်ခြင်းကို လက်ခံကြောင်းသက်သေခံလက်မှတ်ကိုရယူနိုင်ပါသည်။ ထိုမွေးဖွားကြောင်းမှတ်ပုံတင်ခြင်းကိုလက်ခံကြောင်းသက်သေခံလက်မှတ်ကိုယူပြီး၊ မိမိနေရပ်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဒေသဆိုင်ရာလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးရုံး (နာရီတာလေဆိပ်နှင့်ကန်ဆိုင်းလေဆိပ်ရုံးခွဲများမှအပ) သို့သွား၍၊ နေထိုင်ခွင့်ကိုလျှောက်ထားရယူရပါမည် (မွေးဖွားပြီး ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း)။ မိဘနှစ်ပါးအနက်တစ်ဦးဦးကရာသက်ပန်နေထိုင်ခွင့်ရှိသူဖြစ်လျှင် ရာသက်ပန်နေထိုင်ခွင့်လျှောက်ရပါမည်။

နောက်ပိုင်းရက် (လျှောက်လွှာတင်ပြီးသည်မှရက် ၆၀ ပတ်ဝန်းကျင်)၊ ထိုလျှောက်ထားခြင်း၏ရလဒ်နှင့် ဆိုင်သောအကြောင်းကြားစာကိုမိမိနေထိုင်ရာအိမ်သို့စာတိုက်မှပေးပို့မည်ဖြစ်၍၊ ထိုအကြောင်းကြားစာကိုကိုင်ပြီး ဒေသလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးရုံးအစရှိသည့်နေရာသို့သွားကာ နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားကိုလက်ခံရယူမည်။

၁-၆ မိသားစုဝင်တစ်ဦးဦးသေဆုံးပါကလုပ်ဆောင်ရမည်များ

ဆွေမျိုးသေဆုံးသောအခါ အလွန်ဝမ်းနည်းကြေကွဲရသည်ဖြစ်သော်လည်း အသုဘကိစ္စများမှအစကိစ္စအရပ်ရပ်ကို ကျန်ရစ်သူမိသားစုမှလုပ်ဆောင်ရန်ကျန်ရှိပါသည်။ သင်္ဂြိုလ်ခြင်း၊ အသုဘအခမ်းအနားပြုလုပ်ခြင်းစသည်တို့မှာ လူမျိုးနှင့်ကိုးကွယ်သည့်အယူအဆများအရ ခြားနားမှုများရှိကြပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံဖွား ကူညီဆောင်ရွက်သူများနှင့်ဒေသဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များတို့နှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းသည်လည်း နည်းလမ်းတခုပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် အသုဘဝန်ဆောင်မှုကုမ္ပဏီသို့ အပ်နှံသည့်နည်းလည်းရှိပါသည်။ ကျန်ရစ်သူမိသားစုဝင်များ (သို့) အတူနေသူသည် ကွယ်လွန်သူအတွက်အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည့်ကိစ္စများကိုဆောင်ရွက်ရပါမည်။ အသုဘဝန်ဆောင်မှုကုမ္ပဏီက လုပ်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းစဉ် ကိုယ်စားပြုဆောင်ရွက်ပေးသည်မျိုးလည်းရှိပါသည်။

၁။ သေဆုံးကြောင်းအကြောင်းကြားခြင်း

သေဆုံးကြောင်းသိရှိရသည့်နေ့မှ (၇) ရက်အတွင်း အကြောင်းကြားသူ၏နေထိုင်ရာနယ်မြေ (သို့) ကွယ်လွန်သူသေဆုံးခဲ့သည့်နယ်မြေ၏မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံးသို့သေဆုံးကြောင်းအကြောင်းကြားစာကိုတင်သွင်းရမည်ဖြစ်ရာ၊ သေဆုံးကြောင်းအကြောင်းကြားစာနှင့်အတူ ဆရာဝန်မှရေးထားသည့် သေဆုံးမှုစစ်ဆေးချက် (သို့) အလောင်းစစ်ဆေးပြီးကြောင်းထောက်ခံစာကိုပူးတွဲတင်သွင်းရပါမည်။

၂။ မြေမြှုပ်မီးသင်္ဂြိုလ်ခွင့်လျှောက်ထားခြင်း

သေဆုံးကြောင်းအကြောင်းကြားစာကိုမိမိတို့နေထိုင်ရာမြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံးသို့လျှောက်ထားသည်နှင့်တပြိုင်တည်း၊ မြေမြှုပ်မီးသင်္ဂြိုလ်ခွင့်ကိုလျှောက်ထားရပါမည်။ (ထိုရုံးများတွင် ၂၄ နာရီအချိန်မရွေးဆောင်ရွက်ပေးပါသည်)။ ရုပ်အလောင်းကို ကွယ်လွန်သူ့ မိခင်နိုင်ငံသို့ သယ်ယူပို့ဆောင်မည်ဆိုပါလျှင် ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စများလွန်စွာများပြားပြီး ကြီးလေးသောသယ်ယူပို့ဆောင်ခလည်း ကုန်ကျမည်ဖြစ်ပါသည်။

၃။ နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားကို ၁၄ ရက်အတွင်းပြန်လည်အပ်နှံရမည်။

၄။ သေဆုံးခြင်းအတွက်၊ အောက်ပါကဲ့သို့သောလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများရှိပါသည်။

(၁) အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသူဖြစ်ပါကငင်း၏အလုပ်ဌာနသို့အကြောင်းကြားပြီး၊ သေဆုံးမှုဆိုင်ရာခံစားခွင့် ငွေနှင့်လူမှုဖူလုံရေးအာမခံကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ရန်။

(၂) ကျန်းမာရေးအာမခံအဖွဲ့ဝင်၊ ထိုအဖွဲ့ဝင်၏မိသားစုဖြစ်လျှင် ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ပင်စင်ရုံးသို့ သင်္ဂြိုလ်ခကို တောင်းခံသည့်ရုံးလုပ်ငန်းစဉ်ကိုလုပ်ဆောင်ရမည်။

(၃) ပြည်သူ့ပင်စင်နှင့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအာမခံထားသူဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံးတွင် အသုဘထောက်ပံ့ငွေကိုတောင်းခံရန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုလုပ်ဆောင်ရပါမည်။

* ပြည်သူ့ပင်စင်အာမခံငွေကို ၃ နှစ်အထက်ထည့်ဝင်ထားသူသည်၊ ပင်စင်ကိုမခံစားရခင်သေဆုံးပါက ပြည်သူ့ပင်စင်၏သေဆုံးမှုအတွက် ထောက်ပံ့ကြေးကိုတောင်းဆိုနိုင်သည်။

(၄) ပင်စင်ခံစားနေသူဖြစ်လျှင်၊ ရပ်ဆိုင်းရန်အတွက်ရုံးလုပ်ငန်းစဉ်ကို သေဆုံးသည့်ရက်မှ ၁၀ ရက်အတွင်း (ပြည်သူ့ပင်စင်သည် ၁၄ ရက်အတွင်း) ၌ပင်စင်ရုံး၊ သို့မဟုတ် မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံး ပြည်သူ့ပင်စင်ဌာနတွင်ဆောင်ရွက်မည်။

(၅) အသက်အာမခံနှင့်စုဆောင်းငွေ၊ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းရှိခဲ့လျှင်ငွေတောင်းခံခြင်း၊ နာမည်ပြောင်းခြင်းများကိုပြုလုပ်ရန်။

(၆) ရေမီးခါတ်ငွေစသည်ဌာနများသို့ငွေပေးချေမည့်သူအဖြစ် အမည်ပေါက်နေသူဖြစ်လျှင် အမည်ကိုပြောင်းလဲမည်။

(၇) လက်ကိုင်ဖုန်း၊ ခရက်တစ်ကဒ် စာချုပ်ဖျက်သိမ်းခြင်းရုံးလုပ်ငန်းစဉ်ကိုပြုလုပ်မည်။

၅။ သုသာန် (သချိုင်း)

သုသာန်နှင့်ပက်သက်၍ကိုယ်ပိုင်အုတ်ဂူမြေနေရာကိုဝယ်ယူခြင်း၊ အရိုးပြာအိုးထားခန်းခေတ္တဌာနံရမ်းခြင်းများပြုလုပ်နိုင်သော်လည်း၊ သုသာန်မြေသည်အောက်ပါကဲ့သို့သောအမျိုးအစားများရှိသည်။

- ပြည်သူအဖွဲ့အစည်းကစီမံခန့်ခွဲသည့်သုသာန်မြေ (ဒေသအာဏာပိုင်ကပိုင်ဆိုင်သည့်သုသာန်မြေဖြစ်ပြီးဘာသာရေးမခွဲခြားပဲ၊ ပုဂ္ဂလိကစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်နှိုင်းယှဉ်လျှင်စျေးသက်သာသည်)
- ပုဂ္ဂလိကစီမံခန့်ခွဲမှုသုသာန်မြေ (ပြည်သူ့အကျိုးပြုလုပ်ငန်းအဖွဲ့၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့မှစီမံခန့်ခွဲသည့် သုသာန်မြေဖြစ်သည်)
- ဘုန်းကြီးကျောင်းသုသာန်မြေ (ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းအတွင်း၌ရှိသော သုသာန်မြေဖြစ်ပြီးဘုန်းကြီးကျောင်းမှစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်သောသုသာန်မြေဖြစ်သည်)

သုသာန်နှင့်ပတ်သက်၍ဝိညာဉ်ဥယျာဉ်၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းများတွင်မြင်တွေ့ရသည်များကဲ့သို့ (အရိုးဂူကျောက်တိုင်) အပြင် (အရိုးမြှုပ်အခန်းပုံစံ) လည်းရှိပါသည်။ အရိုးမြှုပ်အခန်းသည်မူလရည်ရွယ်ချက်မှာအရိုးဂူမပြီးမီအရိုးကိုယာယီလက်ခံသောနေရာဖြစ်သော်လည်း၊ ယခုတစ်လောတွင်လော့ကာပုံစံ၊ နံရံပုံစံစသည်ဖြင့်ပုံစံများရှိပြီးထာဝရအရိုးမြှုပ်နှံခြင်းလည်းလုပ်နိုင်နေပါပြီ။

၁-၇ ကွာရှင်းပြတ်စဲခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

ကွာရှင်းပြတ်စဲရန်နည်းလမ်းများမှာအဓိကအားဖြင့်အောက်ပါအတိုင်း (၃) မျိုးရှိပါသည်။ ကွန်ဗင်းရှင်းဒုက္ခသည်မှအပ၊ လင်မယား၏အမိနိုင်ငံဥပဒေသည်အတူတူဖြစ်လျှင်ထိုနိုင်ငံ၏ဥပဒေကိုလိုက်နာမည်။ တဖန်လင်မယားနှစ်ဦးအနက်တစ်ဦးသည် ဂျပန်နိုင်ငံတွင်နေထိုင်သောဂျပန်လူမျိုးဖြစ်လျှင် ဂျပန်ဥပဒေကိုလိုက်နာရပါမည်။ မည်သည့်နည်းဖြင့်ကွာရှင်းပြတ်စဲသည်ဖြစ်စေ၊ အရွယ်မရောက်သေးသောကလေးငယ်ရှိသည့်အခြေအနေတွင် ကွာရှင်းပြတ်စဲမှုရုံးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်ကို လုပ်ဆောင်သည်နှင့်တပြိုင်တည်းမှာပင်ကလေးအားအုပ်ထိန်းခွင့်ကိုမည်သည့်ဘက်သို့ရွေးချယ်မည်ကိုဆုံးဖြတ်ကြရမည်ဖြစ်သည်။

(၁) နှစ်ဦးသဘောတူကွာရှင်းပြတ်စဲခြင်း

ဤပြတ်စဲနည်းမှာအလွယ်ကူဆုံးနည်းဖြစ်ပြီး၊ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ဆွေးနွေးပြောဆိုမှုအရ ကွာရှင်းပြတ်စဲရန်သဘောတူညီမှုရှိပါကကွာရှင်းပြတ်စဲခြင်းအကြောင်းကြားစာ (မြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက်ရုံးတွင်အသင့်ရှိပါသည်) ကိုလင်မယားနှစ်ဦးနှင့်အသိသက်သေလူကြီးနှစ်ဦးတို့ကသက်သေပြုလက်မှတ်တံဆိပ် (နိုင်ငံခြားသားဖြစ်ကထိုးမြဲလက်မှတ်သာ) နှိပ်ပြီး၊ မြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက်ရုံးသို့တင်သွင်းပြီး၊ ရုံးမှလက်ခံလျှင်ကွာရှင်းပြတ်စဲမှုအထမြောက်ပါသည်။

(၂) မိသားစုခုံရုံး၏စေ့စပ်ပေးခြင်းဖြင့်ကွာရှင်းပြတ်စဲခြင်း

ဤကွာရှင်းနည်းမှာလင်မယားနှစ်ဦးကြားတွင်ကွာရှင်းပြတ်စဲခြင်းအတွက်သဘောတူညီမှုဓရိုင်ခြင်း၊ တစ်ဖက်ဖက်၏ဆန္ဒသဘောထားကပြတ်သားမှုမရှိခြင်းအခြေအနေတွင်ထိုတစ်ဖက်သားနေထိုင်ရာ မြို့နယ်နှင့်သက်ဆိုင်သည့်မိသားစုရေးရာခုံရုံးသို့လျှောက်ထားပြီး၊ ထိုခုံရုံးမှခုံသမာဓိ (တရားသူကြီး) နှင့်ခုံရုံးအဖွဲ့ဝင်လူကြီးနှစ်ဦးတို့က ကာယကံရှင်တို့၏ပြောကြားချက်များကိုတဖက်စီသီးခြားကြားနာပြီး စေ့စပ်ဆောင်ရွက်ပေးသည့်နည်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ စရိတ်နှင့်အချိန်ကုန်ခြင်းသိပ်မရှိပါ။ ထို့အပြင်လင်မယားအကြားပြဿနာများတိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုမျိုး၊ ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းမှုမျိုးလည်းဆောင်ရွက်ပေးသည့်အတွက် အသုံးပြုသူတိုးပွားလျက်ရှိပါသည်။

ခုံရုံးတွင်ကွာရှင်းပြတ်စဲခြင်းအတွက် ရှေ့နေငှားရမ်းရန်မလိုအပ်ပါ။ မိသားစုရေးရာခုံရုံး၏အတိုင်ပင်ခံကောင်တာတွင် လိုအပ်သည့်စာရွက်စာတမ်းများနှင့်ရေးသားပုံရေးသားနည်းတို့ကိုလမ်းညွှန်ပေးပါသည်။ ကုန်ကျစရိတ်မှာ အခွန်တံဆိပ်ခေါင်းယန်း ၁၂၀၀ နှင့်အကြောင်းကြားစာသုံး ရိုးရိုးတံဆိပ်ခေါင်းဖိုး (မိမိလျှောက်ထားမည့်မိသားစုရေးရာခုံရုံးတွင်မေးမြန်းပါ။) တို့ဖြစ်ပါသည်။

(၃) တရားရုံးတွင်ကွာရှင်းပြတ်စဲခြင်း

မိသားစုရေးရာခုံရုံးကြားဝင်စေ့စပ်ခြင်းပြီးသော်လည်းကျေအေးမှုမရခဲ့လျှင် မိမိနေထိုင်ရာမိသားစုရေးရာတရားရုံးသို့တဆင့်တက်တရားဆိုင်ခြင်းသို့ရောက်ရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤအခါတွင်ရှေ့နေဌားရမ်းခြင်းမရှိပါကအခက်အခဲများရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ရှေ့နေရွေးချယ်ခြင်းနှင့်ရှေ့နေခနှင့်ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာဒေသ၏တရားဥပဒေအကူအညီပေးရေးအဖွဲ့တွင်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်နိုင်ပါသည်။

၁-၈ ရာသက်ပန်နေထိုင်ခွင့်ရယူလိုပါက

နေထိုင်ခွင့်အမျိုးအစားများထဲမှရာသက်ပန်နေထိုင်သူဆိုသည်မှာဂျပန်နိုင်ငံတွင်ရာသက်ပန်နေထိုင်ရန် ခွင့်ပြုခံရသူအားထုတ်ပေးသည့်နေထိုင်ခွင့်ဖြစ်သည်။ ရာသက်ပန်နေထိုင်ခွင့်ရသူသည်နေထိုင်ခွင့်ကဒ် သက်တမ်းမပြည့်မီ၊ လျှောက်လွှာတင်ရန်သတ်မှတ်ထားသောကာလအတွင်း၊ နေထိုင်ခွင့်သက်တမ်းတိုး ခြင်းကိုလျှောက်ထားရမည်။ (၁-၂ နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြား၂-၁) ကိုးကား) နေထိုင်ခွင့်ကာလကိုသက်တမ်းတိုး ရန်မလိုအပ်ရုံသာမကဂျပန်နိုင်ငံတွင်နေထိုင်လှုပ်ရှားမှုများ၌လည်းအထူးကန့်သတ်ချက်မရှိတော့ပေ။ သို့ သော်ဂျပန်နိုင်ငံသားအဖြစ်ရရှိခြင်းမဟုတ်၍ပြစ်မှုတစုံတရာကိုကျူးလွန်သည့်အခါဂျပန်နိုင်ငံမှနှင်ထုတ် ခံရခြင်းမျိုးရှိပါမည်။ ထို့အပြင် သက်ကြီးပင်စင်ကိုရယူရာတွင်၊ မူအားဖြင့် ပင်စင်စနစ်သို့ဝင်ရောက်သော ကာလသည် ၁၀ နှစ်အထက် (လေးဝါ ၄ ခုနှစ် မတ်လ ယခုအချိန်) ရှိရမည်မှာသတ်မှတ်ချက်ဖြစ်သော်လည်း၊ အထူးခွင့်ချက်အဖြစ်၊ အမှန်တကယ်ဝင်ရောက်သောကာလသည် ၁၀ နှစ်မပြည့်သေးသော်လည်း အသက် ၂၀ နှင့်အထက်အသက် ၆၀ နှင့်အောက်တွင်နိုင်ငံခြားခ္ဒနေထိုင်သောကာလကိုပင်စင်စနစ်သို့ဝင် ရောက်နေသည့်ကာလအဖြစ်ပေါင်းတွက်သည့် 「ပေါင်းတွက်သောကာလ(ကာလာ ကာလ)」 ဟုခေါ် တွင်သောပြဋ္ဌာန်းချက်ရှိသည်။ သို့ရာတွင်ထိုအချက်ကိုအသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက်မှာပင်စင်စတင်ရယူနိုင် သောအသက်အရွယ်မတိုင်မီတွင်၊ ဂျပန်နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် အမြဲတမ်းနေထိုင်ခွင့်ရရှိထားရမည်ဆိုသော အချက်သည် အရေးကြီးသောအချက်ဖြစ်သောကြောင့်စောလျင်စွာရယူထားခြင်းသည်သင့်လျော်ပါသည်။

၁။ ရာသက်ပန်နေထိုင်ခွင့်လျှောက်ထားခြင်း

ဂျပန်နိုင်ငံတွင်ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသူအဖြစ်အသိအမှတ်ပြုခံရသူအများစုမှာ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့်ဒုက္ခသည်အသိအမှတ်ပြုသည့်ဥပဒေ (နောက်ပိုင်းတွင် လဝကဥပဒေဟုသုံးနှုန်းပါ မည်) အရအခြေချနေထိုင်ခွင့်ဖြင့် ဂျပန်နိုင်ငံတွင်နေထိုင်ရန်အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံကြရပါသည်။ သို့သော် ဂျပန်နိုင်ငံတွင်ရာသက်ပန်နေထိုင်လိုသည့်အခါ လဝကဥပဒေပုဒ်မ ၂၂ အရတရားရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီးသို့ ရာသက်ပန်နေထိုင်ခွင့်ကိုလျှောက်ထားရန်လိုအပ်ပါသည်။ အဆိုပါဥပဒေပုဒ်မတွင်တရားရေးဝန်ကြီးသည်

(၁) အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်မှု၊

(၂) မိမိဘာသာဘဝကိုရပ်တည်၍ လုပ်ကိုင်စားသောက်ရန်လုံလောက်သောကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းဥစ္စာ (သို့) အရည်အချင်းရှိမှု၊

ထိုအချက် ၂ ချက်နှင့်ကိုက်ညီသည့်အပြင်၊ ထိုသူ၏ရာသက်ပန်နေထိုင်ခြင်းကဂျပန်နိုင်ငံအတွက်အကျိုး ဖြစ်ထွန်းမှုရှိသည်ဟုအသိအမှတ်ပြုခံရမှသာလျှင်ဖြစ်ပြီး၊ ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရ ခြင်းအသိအမှတ်ပြုခံထားရသူသည် ထိုအချက် ၂ ချက်နှင့်မပြည့်စုံပါကလည်း၊ ဥပဒေဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး ၏သတ်မှတ်ချက်အရ ရာသက်ပန်နေထိုင်ခွင့်ရရှိနိုင်သည့်အခြေအနေလည်းရှိသည်။

၂။ လိုအပ်ချက်

ရာသက်ပန်နေထိုင်ခွင့်ရယူရာတွင်ဂျပန်နိုင်ငံ၏လူမှုအဖွဲ့အစည်းဝင်တစ်ဦးအဖြစ် ဥပဒေကိုလေးစားလိုက်နာကာ၊ အတည်တကျခိုင်မာသောဘဝရပ်တည်မှုရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။

၃။ လျှောက်ထားရမည့်နေရာ

လျှောက်ထားရာတွင်မိမိနေထိုင်ရာဒေသနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဒေသဆိုင်ရာလူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးရုံးစသည်တို့တွင် လျှောက်ထားရပါမည်။ လျှောက်ထားရာတွင်လိုအပ်သည့်စာရွက်စာတမ်းများနှင့်ပတ်သက်၍ မိမိလျှောက် ထားမည့်ဌာနတာဝန်ခံ၏ညွှန်ကြားချက်နှင့်အညီပြင်ဆင်တင်သွင်းရပါမည်။

၁-၉ နိုင်ငံသားပြောင်းလျှောက်ထားလိုပါက

၁။ သတ်မှတ်ချက်

နိုင်ငံသားပြောင်းလျှောက်ထားခြင်းဆိုသည်မှာ နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦးမှ ဂျပန်နိုင်ငံတရားရေးဝန်ကြီး၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်ဂျပန်နိုင်ငံသားအဖြစ်သို့ရယူခြင်းဖြစ်ပါသည်။နိုင်ငံသားပြောင်းမှုကိုခွင့်ပြုရန်မှာနိုင်ငံသား ဥပဒေပုဒ်မ ၅ တွင်သတ်မှတ်ထားသည့် အောက်ပါသတ်မှတ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီရန်လိုအပ်ပါသည်။

(၁) ဤနိုင်ငံတွင်တရားနည်းလမ်းကျသောနေထိုင်ခွင့်အရည်အချင်းကိုရရှိထားပြီးတဆက်တည်း ၅ နှစ်ကျော်နေထိုင်ခဲ့ပြီး၊ နေရပ်လိပ်စာအတည်တကျရှိခြင်း (နေထိုင်မှုဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်)

(၂) အသက် ၁၈ နှစ်နှင့်အထက်ရှိပြီး၊ ၎င်းအပြင်အမိနိုင်ငံဥပဒေအရလည်းအရွယ်ရောက်သည့် အသက်အရွယ်သို့ရောက်နေခြင်း (စွမ်းရည်ဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်)

(၃) အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်ခြင်း (စာရိတ္တဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်)

(၄) မိမိကိုယ်တိုင် (သို့) အတူနေထိုင်မည့် ခင်ပွန်း/ဇနီး၊ အခြားဆွေမျိုးသားချင်းများ၏ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ စွမ်းရည်များဖြင့်ဘဝရပ်တည်နေနိုင်ခြင်း (ဘဝရပ်တည်မှုဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်)

(၅) နိုင်ငံမဲ့ဖြစ်နေသလား (သို့) ဂျပန်နိုင်ငံသားခံယူခြင်းဖြင့်ထိုအခြေအနေအထိနိုင်ငံသားအဖြစ်ကို စွန့်လွှတ်ရခြင်း (ထပ်ဆင့်နိုင်ငံသားရယူမှုတားဆီးရေးသတ်မှတ်ချက်)

(၆) ဂျပန်နိုင်ငံဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီးသည့်နေ့နောက်ပိုင်း၊ ဂျပန်နိုင်ငံဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ (သို့) ထိုဥပဒေအရဖွဲ့စည်းထားသည့်အစိုးရကို အကြမ်းဖက်မှုဖြင့်ဖျက်ဆီးရန်ကြံစည်ခြင်း သို့မဟုတ် အရေးဆိုခြင်း၊ ထိုသို့ကြံစည်ရန် သို့မဟုတ် အရေးဆိုရန်နိုင်ငံရေးပါတီ၊ အသင်းအဖွဲ့များကိုတည်ထောင်ခြင်း (သို့) ထိုအဖွဲ့အစည်းတွင်ပါဝင်မှုစသည်တို့မှကင်းရှင်းခြင်း (ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေလေးစားလိုက်နာမှုဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်)

သို့သော်ဂျပန်လူမျိုး၏ခင်ပွန်း၊ ဇနီးနှင့်ရင်သွေးဖြစ်ပါကနေထိုင်မှုဆိုင်ရာ၊ စွမ်းရည်ဆိုင်ရာစသည့် သတ်မှတ်ချက်များကိုလျှော့ပေါ့ပေးသည့်စည်းမျဉ်းရှိပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ (၆/၈)

၂။ လျှောက်ထားရမည့်နေရာ

နိုင်ငံသားပြောင်းလျှောက်ထားခြင်းမှာ နေထိုင်ရာနယ်မြေဆိုင်ရာတရားရေးရုံး (သို့) ဒေသန္တရတရားရေး

ရုံးတွင် လိုအပ်သောစာရွက်စာတမ်းများကို တင်သွင်းလျှောက်ထားရပါသည်။ လျှောက်ထားရာတွင် ကာယကံရှင်ကိုယ်တိုင် တရားရေးရုံးသို့သွားရောက်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ စာတိုက်မှ (သို့) ကိုယ်စားလှယ်မှတဆင့်လျှောက်၍မရပါ။ သို့သော်လျှောက်ထားသူမှာအသက် ၁၅ နှစ်မပြည့်သေးသူဖြစ်ပါက တရားဝင်သတ်မှတ်ပေးသည့်ကိုယ်စားလှယ် (ယေဘူယျအားဖြင့်အုပ်ထိန်းသူတစ်ဦးဦး) မှကိုယ်စားပြု၍လုပ်ဆောင်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံသားပြောင်းလျှောက်ထားရာတွင်လိုအပ်သောစာရွက်စာတမ်းများမှာ လျှောက်ထားသူအပေါ်မူတည်၍ကွဲပြားခြားနားမှုရှိတတ်ပါသဖြင့်အသေးစိတ်အချက်အလက်များအား တရားရေးရုံးတွင်ဖြစ်စေ ဒေသန္တရတရားရေးရုံးတွင်ဖြစ်စေ ဆွေးနွေးမေးမြန်းပါ။

၃။ နေထိုင်ခွင့်အမျိုးအစားမှာရာသက်ပန်နေထိုင်သူမဟုတ်သော်လည်းနိုင်ငံသားပြောင်းလျှောက်ထားနိုင်ပါသလား။

နိုင်ငံသားပြောင်းလျှောက်ထားရန်အတွက် ရာသက်ပန်နေထိုင်ခွင့်ရယူရန်မလိုအပ်ပါ။

၁-၁၀ လက်မှတ်တံဆိပ်တုံး (တရား၀င်တုံး) မှတ်ပုံတင်ခြင်း

ဂျပန်လူမှုအသိုင်းအ၀န်းတွင်စာရွက်စာတမ်းစသည်တို့၌ရေးသားထားသောအကြောင်းအရာကိုအသိအမှတ်ပြုသည့်သက်သေအဖြစ်၊ လက်မှတ်မဟုတ်ပဲ ဆီးလ်တံဆိပ်အင်းကန်းကိုအသုံးပြုပါသည်။ အင်းကန်းတွင် အဓိကအားဖြင့်၊ သာမာန်စာရွက်စာတမ်းတွင်အသုံးပြုသည့် 「မိတိုမဲ့အင်း」 နှင့်အရေးကြီးသောစာရွက်စာ တမ်း (ဥပမာအားဖြင့်၊ မော်တော်ယာဉ်၊ အိုးအိမ်အရောင်းအ၀ယ်စာချုပ်စသည်) တွင်အသုံးပြုသော 「ဂျစ်ဆု အင်း」 ဟူ၍နှစ်မျိုးရှိပါသည်။ ဂျစ်ဆုအင်းကိုအသုံးပြုရာတွင်မှတ်ပုံတင်ထားသူ၏တံဆိပ်ဖြစ်ကြောင်းတရား ဝင်သက်သေပြသည့် 「အင်းကန်းတိုးရိုကုရှောမဲရှော့」 ကိုတောင်းဆိုခံရခြင်းရှိတတ်ပါသည်။ 「အင်းကန်းတိုးရိုကုရှောမဲရှော့」 သည်နေထိုင်ရာအရပ်၏မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးမှထုတ်ပေးမည် ဖြစ်သော်လည်း ကြိုတင်၍အင်းကန်း (ဂျစ်ဆုအင်း) ကိုမှတ်ပုံတင်ထားရန်လိုအပ်ပါသည်။

အင်းကန်းကိုမှတ်ပုံတင်ရာတွင် နေထိုင်ရာအရပ်၏မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးသို့၊ နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားနှင့်အင်းကန်း (အရွယ်အစားမှာအနားတဘက်လျှင် ၈ မီလီမီတာအထက်၊ ၂၅ မီလီမီတာ
အောက်ရှိသည့်စတုရန်းပုံဘောင်အတွင်းတွင်ပုံဖော်ထွင်းထားသောတံဆိပ်တုံး) ကိုယူသွားပါမည်။ မှတ်
ပုံတင်ပြီးသည့်နောက်တွင် အင်းကန်းတိုးရိုကုရှော၊ အင်းကန်းတိုးရိုကုကဒ်ပြားကို ထုတ်ပေးလိမ့်မည်။
အင်းကန်းတိုးရိုကုရှောမဲရှော့ ကိုထုတ်ရာတွင်အကြိမ်တိုင်း၌ အင်းကန်းတိုးရိုကုရှော့ (သို့မဟုတ် အင်းကန်း
တိုးရိုကုကဒ်) ကိုအတောင်းခံရမည်ဖြစ်၍အရေးထားသိမ်းဆည်းကြပါ။ ၎င်းအပြင် အခြားသောမြို့ကြီး၊
မြို့နယ်၊ မြို့၊ ကျေးရွာသို့ပြောင်းရွှေ့သောအခါတွင် ယခင်နေခဲ့သောနေရာမှ အင်းကန်းတိုးရိုကုသည်
ပြောင်းရွှေ့သည့်နေ့အထိသာတရား၀င်သည်ဖြစ်၍၊ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သောမြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့၊ ကျေးရွာ
အုပ်ချုပ်ရေးရုံးတွင် အင်းကန်းကိုမှတ်ပုံတင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

၁-၁၁ နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ခရီးသွားခြင်း

၁။ ဆိုင်းနျူးကို့ကုကရော့က နှင့် မိနရှိဆိုင်းနျူးကို့ကုတရော့က

ဆိုင်းနျူးကို့ကုကရော့က ဆိုသည်မှာ၊
ဂျပန်နိုင်ငံတွင်နေထိုင်သောနိုင်ငံခြားသားသည်ခေတ္တခဏဂျပန်
ပြည်မှထွက်ခွါပြီးဂျပန်နိုင်ငံသို့ပြန်လည်ဝင်ရောက်သည့်အခါ၊ ပြည်ဝင်ခွင့်လုပ်ငန်းစဉ်ကိုလွယ်ကူစွာဖြင့်
ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်တရားရေးဝန်ကြီးမှဂျပန်နိုင်ငံမှမထွက်ခွါမီ ဦးစွာပေးထားသောခွင့်ပြုချက်ဖြစ်သည်။
ပြန်လည်ပြည်ဝင်ခွင့် ခွင့်ပြုချက်ရရှိပါက ယန်း ၄,၀၀၀ (တစ်ကြိမ်သာ)သို့မဟုတ် ယန်း ၇,၀၀၀
(အကြိမ်ကန့်သတ်မှုမရှိ) ပေးဆောင်ရပါသည်။(ဝင်ငွေခွန်တံဆိပ်ခေါင်းဖြင့် ပေးဆောင်ရပါသည်။)
အွန်လိုင်းဖြင့် လျှောက်ထားသောအခါ ယန်း၃,၅၀၀ (တစ်ကြိမ်သာ) သို့မဟုတ် ယန်း
၆,၅၀၀(အကြိမ်ကန့်သတ်မှုမရှိ) ပေးဆောင်ရပါသည်။(ဤအခကြေးငွေကိုလည်း ဝင်ငွေခွန်တံဆိပ်ခေါင်းဖြင့်
ပေးဆောင်ရပါသည်။) ထိုခွင့်ပြုချက်၏ အကျုံးဝင်ကာလသည် နေထိုင်ခွင့်သက်တမ်းအတွင်း၌
ရှိရမည်ဖြစ်ကာ သက်တမ်းအရှည်ဆုံးသည် ၅ နှစ်ဖြစ်သည်။

၂။ ဂျပန်နိုင်ငံမှမထွက်ခွါမီသတိထားရန်အချက်

ဂျပန်နိုင်ငံပြင်ပသို့ထွက်ခွာရန်လေဆိပ်သို့သွားသည့်အခါတွင် မမေ့မလျော့ယူဆောင်သွားရမည်မှာ
နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ဖြစ်သည်။ ပြည်ပထွက်ခွါသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များကိုဆောင်ရွက်ရာတွင်နိုင်ငံကူး
လက်မှတ်နှင့် ပြန်လည်ပြည်ဝင်ခွင့်လက်မှတ်နှင့်အတူတာဝန်ရှိသူအားတင်ပြရမည်ဖြစ်၍နေထိုင်
ခွင့်ကဒ်ပြားကိုမမေ့မလျော့ပဲယူသွားရမည်။

၃။ ဂျပန်နိုင်ငံသားအဖြစ် ပြောင်းလဲခံယူထားသူဖြစ်ပါက

ဂျပန်နိုင်ငံတွင်ဂျပန်နိုင်ငံသားအဖြစ်ပြောင်းလဲခံယူထားသူဖြစ်ပါကဂျပန်နိုင်ငံကူးလက်မှတ်
(ပတ်စ်ပို့) ကိုလျှောက်ယူပြီး နိုင်ငံခြားသို့ခရီးထွက်နိုင်သည်။
ဂျပန်နိုင်ငံသားဖြစ်သဖြင့်နိုင်ငံတွင်းပြန်ဝင်ခွင့်ကိုယူရန်မလိုပေ၊ နိုင်ငံခြားသို့ခရီးသွားသည့်အခါ
အများအားဖြင့် ထိုနိုင်ငံမှပြည်ဝင်ခွင့်ဗီဇာကိုရယူရန်လိုအပ်ပါသည်။ သို့သော် ဂျပန်နိုင်ငံ သည်
ယခုလက်ရှိ (၂၀၂၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလအထိ)နိုင်ငံနှင့် ဒေသ စုစုပေါင်း ၇၄ ခု နှင့် ဗီဇာကင်းလွတ်ခွင့်
သဘောတူညီချက် ကို ချုပ်ဆိုထားပါသည်။ ထိုနိုင်ငံများနှင့် ဒေသများသို့ အလည်အပတ်
သွားရောက်ခြင်း၊ ဆွေမျိုးသားချင်းများထံအလည်အပတ်သွားရောက်ခြင်းစသည့်ရည်ရွယ်ချက်မျိုးဖြင့်
ရက်တိုခရီးသွားလာရာတွင်ဗီဇာမလိုဘဲသွားရောက်လည်ပတ်နိုင် မည်ဖြစ်ပါသည်။သို့သော်လည်း
နေထိုင်နိုင်သည့်ကာလမှာ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံနှင့်လိုက်၍ကွဲပြားမည်ဖြစ်သဖြင့် သေချာစွာ
မေးမြန်းစုံစမ်းစေလိုပါသည်။

သက်တမ်းရှိသော ပါတ်စပို့နှင့်နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားကိုကိုင်ဆောင်ထားသော ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအ
ထောက်အပံ့ပေးခံရသူသည်ဂျပန်နိုင်ငံမှထွက်ခွါပြီး၊ ၁နှစ်အတွင်း၌ပြန်လည်ဝင်ရောက်သောအခါတွင် မူအား
ဖြင့် ဆိုင်းနျူးကို့ကုကရော့ကသည်မလိုအပ်ပါ။ ၎င်းကို「မိနရှိဆိုင်းနျူးကို့ကုကရော့က」ဟုခေါ်ပါသည်။
「မိနရှိဆိုင်းနျူးကို့ကုကရော့က」ဖြင့်ပြန်လည်ဝင်ရောက်သည့်အခါတွင်၊ နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ကိုမပျက်မကွက်
ကိုင်ဆောင်ထားပြီး၊ ဂျပန်နိုင်ငံမှထွက်သည့်အခါပြန်လည်ဝင်ရောက်မည့်ပြည်ထွက်ခွါရေးသုံး ED ကဒ်၏
「ဂျပန်နိုင်ငံသို့ပြန်လည်ဝင်ရောက်ခွင့်အရပြည်ထွက်လိုခြင်းအချက်အလက်ဖြည့်ရန်ဧယားကွက်」ကိုစစ်
ဆေးပါမည်။ မိနရှိဆိုင်းနျူးကို့ကုကရော့က၏အကျုံးဝင်သောကာလမှာ၊ ဂျပန်နိုင်ငံမှထွက်ခွါသည့်နေ့မှ ၁
နှစ်ဖြစ်သော်လည်း၊ နေထိုင်ခွင့်သက်တမ်းသည်ဂျပန်နိုင်ငံမှထွက်ခွါသည့်နေ့မှ တစ်နှစ်မပြည့်သေးမီသက်
တမ်းကုန်ဆုံးမည်ဖြစ်ပါက၊ နေထိုင်ခွင့်သက်တမ်းအထိသာဖြစ်သောကြောင့်သတိပြုရန်လိုအပ်ပါသည်။

၁-၁၂ နိုင်ငံခြားတွင်ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ပါက

၁။ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သူဗီဇာ

ဂျပန်တွင်အခြေချနေထိုင်ခွင့်ရထားသည့် ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသော အခြေချနေ ထိုင်သူကအခြားနိုင်ငံသို့ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရန်ဆန္ဒရှိပါက ပုံမှန်အားဖြင့်ဒုက္ခသည်အနေဖြင့်မဟုတ်ဘဲ သာမန် နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦးအဖြစ် သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံအစိုးရထံမှပြည်ဝင်ခွင့် (ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သူဗီဇာ) ကိုရယူရန် လိုအပ်ပေသည်။

၂။ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သူအဖြစ်ပြည်ဝင်ခွင့်

ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သူအဖြစ်ပြည်ဝင်ခွင့်မှာ နိုင်ငံအလိုက်မတူညီသောစံနစ်အမျိုးမျိုးရှိသည့်အတွက် ခြံငုံ၍ ရှင်းလင်းပြရန်မဖြစ်နိုင်ပါ။ မိမိရွှေ့ပြောင်းလိုသည့်နိုင်ငံ၏ဂျပန်နိုင်ငံရှိသံရုံး (သို့) ကောင်စစ်ဝန်ရုံးတွင်မေး မြန်းစုံစမ်း၍ မည်ကဲ့သို့သောသတ်မှတ်ချက်များနှင့်ပြည့်စုံပါက ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူအဖြစ် ထိုနိုင်ငံသို့ပြည် ဝင်ခွင့်ကိုအသိအမှတ်ပြုသည်ဆိုသည့်အချက်နှင့် ထိုအတွက်မည်ကဲ့သို့ရုံးလုပ်ငန်းစဉ် လိုအပ်မည်စသည့် အချက်အလက်များကို သေချာစွာမေးမြန်းစုံစမ်းပြီးမှ လုပ်ငန်းကိုစတင်ကြရအောင်။

၃။ လူမှုဖူလုံရေးပင်စင်၊ ပြည်သူ့ပင်စင်

ဂျပန်နိုင်ငံတွင်လူမှုဖူလုံရေးပင်စင်၊ ပြည်သူ့ပင်စင်စသည့်ထောက်ပံ့ငွေလက်ခံရယူခွင့်ရှိသော အခြေချနေ ထိုင်သူသည်၊ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်သို့ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သည့်တိုင်၊ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မည့်နိုင်ငံတွင်ဂျပန်နိုင်ငံ ၏ပင်စင်ထောက်ပံ့ကြေးကို ဆက်လက်လက်ခံရယူနိုင်သည်။ ဂျပန်နိုင်ငံကိုမထွက်ခွါမီ၊ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင် မည့်နိုင်ငံတွင်ဂျပန်နိုင်ငံမှပင်စင်ကိုရယူနိုင်ရန်မည်သို့သောရုံးလုပ်ငန်းစဉ်ကိုလိုအပ်ကြောင်း၊ ဂျပန်နိုင်ငံပင်စင် အဖွဲ့အစည်းတွင်ငင်း ပင်စင်ရုံးစသည်တို့တွင်ငင်း သေချာစွာစုံစမ်းမေးမြန်းထားပါ။

၄။ ပင်စင်ထောက်ပံ့ကြေးခံစားခွင့်မရှိသည့်အခါ

ပင်စင်ထောက်ပံ့ကြေးခံစားခွင့်မရှိသော်လည်း၊ ပြည်သူ့ပင်စင်စနစ် (သို့) လူမှုဖူလုံရေးပင်စင်စနစ်သို့ ၆ လ ကျော်ဝင်ထားခဲ့သောအခြေချနေထိုင်သူသည် နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တစ်ခုသို့ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင် သည့်အခါ၊ မူ အားဖြင့်ပြည်သူ့ပင်စင် (သို့) လူမှုဖူလုံရေးပင်စင်ထောက်ပံ့ကြေးငွေတချို့တဝက်ကိုနိုင်ငံ မှထွက်ခွါပြီးနောက် တွင်တောင်းခံနိုင်သည်။ (သို့ရာတွင်၊ နောက်ဆုံးတွင်ပြည်သူ့ပင်စင်ရပိုင်ခွင့်ကိုဆုံးရှုံး သည့်နေ့မှ ၂ နှစ်ကျော်လွန် နေသောအခါတွင်ငင်း၊ မသန်မစွမ်းသူအခြေခံပင်စင်စသည့်ပင်စင် ကိုရရှိဘူးခြင်းရှိသောအခါ တစ်ကြိမ်တစ် ခါပယ်ဖျက်ထားသောငွေကိုမတောင်းဆိုနိုင်ပါ။) ဂျပန်နိုင်ငံမှမထွက်ခွာမီတွင်ဂျပန်နိုင်ငံပင်စင်အဖွဲ့အစည်း တွင်ငင်း၊ ပင်စင်ရုံးစသည်တို့တွင်နှုတ်ထွက်ငွေကိုတောင်းခံနိုင်သည့် နည်းလမ်းများကိုစုံစမ်းမေးမြန်းထားပါ။

<တယ်လီဖုန်းဖြင့်ပင်စင်ကိစ္စဆွေးနွေးမှုလက်ခံနေရာ>

ပင်စင်ဖုန်းနံပါတ် ၀၅၇၀-၀၅-၁၁၆၅ (နာဗီလမ်းညွှန်ဖုန်းနံပါတ်)

အခန်း-၂
နေထိုင်ရေး
၂-၁ ဒေသဆိုင်ရာလူမှုအသိုင်းအဝိုင်းတွင်လိုက်နာသင့်သည့်ဂျပန့်စည်းကမ်းများ

ဒေသခံဂျပန်လူမျိုးတစ်ဦးထံမှ
ဂျပန်လူမျိုး၏ပုံမှန်နေထိုင်မှုဓလေ့များနှင့်ကျင့်ဝတ်များကိုလေ့လာခြင်း မှာဂျပန်နိုင်ငံတွင်
အဆင်ပြေပြေနေထိုင်နိုင်ရေးအတွက်လိုအပ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတွက်ပထမအဆင့်
မှာပတ်ဝန်းကျင်မှ အိမ်နီးချင်းများနှင့်နယ်မြေအဖွဲ့အစည်းမှပုဂ္ဂိုလ်များအား မိတ်ဆက်ထားရန်ဖြစ်သည်။
နယ်မြေများအလိုက်အမှိုက်စွန့်ပစ်နည်း၊ ဒေသဆိုင်ရာသတင်းများ
(လက်ဆင့်ကမ်းသတင်းပေးစာလုပ်ကိုင် နည်း) နယ်မြေအဖွဲ့အစည်းကြေးစသည့်သတ်မှတ်ချက်များနှင့်
နယ်မြေဆိုင်ရာထုံးတမ်းစဉ်လာလုပ်ငန်းများ ရှိပါသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံတွင်
သာမန်အားဖြင့်လိုက်နာရမည့်စည်းကမ်းများမှာ အမှိုက်များကိုစနစ်တကျစွန့်ပစ်
ခြင်းနှင့်အိမ်တွင်းအိမ်ပြင်တွင် အသံကျယ်လောင်စွာမထွက်စေရန်သတိပြုခြင်း စသည်များဖြစ်ပါသည်။

၁။ အမှိုက်စွန့်ပစ်နည်း

(၁) အမှိုက်များကိုအမျိုးအစားအလိုက်သီးခြားစီခွဲရမည်။ ဥပမာအားဖြင့်မီးရှို့နိုင်သည့်အမှိုက် (ဟင်းသီး
ဟင်းရွက်၊ စက္ကူစုတ်စသည့်အမှိုက်) မီးမရှို့နိုင်သည့်အမှိုက်နှင့်ပြန်လည်အသုံးချနိုင်သောအမှိုက် (ပလတ်
စတစ်ပုလင်း၊ ဖန်ပုလင်း၊ သံဗူး၊ သတင်းစာစက္ကူ၊ မဂ္ဂဇင်း၊ ကတ်ထူပုံး၊ အဝတ်အထည်စသဖြင့်) များကို
ခွဲခြားရမည်။ သို့သော်ထိုသို့အမှိုက်ခွဲပုံမှာဒေသအလိုက်အနည်းငယ်ကွာခြားပါသည်။
(၂) အမှိုက်ထည့်မည့်အိတ်တွင်လည်းဒေသအလိုက်သတ်မှတ်ချက်များရှိပါသည်။
(၃) အမှိုက်ပုံတွင်မစွန့်ပစ်ရသောအမှိုက်လည်းရှိပါသည်။ ဥပမာ တီဗီ၊ ရေခဲသေတ္တာ၊ လေအေးစက်၊ အဝတ်
လျှော်စက်စသည့် အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပစ္စည်းနှင့်ကွန်ပျူတာ၊
ကားတာယာနှင့်မော်တော်ကားစက်ပစ္စည်းအ
စိတ်အပိုင်းစသည်တို့ဖြစ်ပြီး၊ ထိုအမှိုက်များနှင့်ပတ်သက်၍ဝယ်ယူသည့်ဆိုင်တွင်ဆွေးနွေးရပါမည်။ အ
ထက်ပါဖော်ပြချက်များမှအပလျှပ်စစ်ပစ္စည်း၊
ပရိဘောဂ၊မွေ့ရာ၊စက်ဘီးစသည့်ကြမ်းတမ်းကြီးမားသော အမှိုက်များမှာမူမြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့
ကျေးရွာ၏သန့်ရှင်းရေးလုပ်ဆောင်မှုရုံးသို့ဝင်း၊ ကြမ်းတမ်းကြီးမား
သောအမှိုက်လက်ခံစင်တာစသည်တို့နှင့်ဝင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးပါ။ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းနှင့်ဖြစ်စေအခ
ကြေးငွေပေးဆောင်ရပါမည်။
(၄) စွန့်ပစ်၍ရသည့်အမှိုက်နှင့်ပတ်သက်၍ အမှိုက်စွန့်ပစ်ရမည့်နေရာ၊ နေ့ရက်နှင့်အချိန်ကိုသတ်မှတ်ထားပါ
သည်။
(၅) ပြန်လည်အသုံးချနိုင်သော အမှိုက်နှင့်ပတ်သက်၍လည်း စွန့်ပစ်ရမည့်နေရာ၊ နေ့ရက်နှင့်အချိန်ကိုသတ်
မှတ်ထားပါသည်။ ထို့အပြင်အမျိုးအစားအလိုက်စုစည်းပြီး၊ စွန့်ပစ်ပုံနည်းစနစ်များမှာလည်း ဒေသ

အလိုက်စည်းမျဉ်းများရှိပါသည်။

၂။ ဆူညံသံနှင့်ပါတ်သက်ပြီး

အိမ်တွင်းအိမ်ပြင်တွင်ကျယ်လောင်စွာစကားပြောခြင်းမျိုး၊ အော်ဟစ်ခြင်းမျိုးမပြုလုပ်မိရန်သတိပြုပါ။ ထို့အပြင်ကျယ်လောင်သည့်အသံမျိုး၊ ဘေးခန်း၊ ဘေးအိမ်သို့အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေသည့်အသံမျိုး မပြုလုပ်မိစေရန်သတိပြုပါ။

၂-၂ ရဲကင်း

ရဲစခန်းများအပြင် နယ်မြေတိုင်းတွင် ရဲကင်းများထားရှိပြီးရဲအရာရှိများရှိပါသည်။ ရဲကင်းများသည် နယ်မြေအတွင်းပတ္တရောင်လှည့်ခြင်း၊ မျက်စိလည်လမ်းမှားသူများကိုကူညီပေးခြင်း၊ ပစ္စည်းကျပျောက်/ပျောက်ဆုံးခြင်းများအတွက်လက်ခံဆောင်ရွက်ခြင်းစသည်တို့ကိုဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ထို့အပြင်လမ်းမသို၍မေးမြန်းလိုသည့်အခါ ရဲကင်းမှလမ်းညွှန်ပေးပါသည်။

၂-၃ နေထိုင်မှုအကြပ်အတည်းရှိပါက

မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်၊ လူမှုဖူလုံရေးရုံး (ကျန်းမာရေး၊ လူမှုဖူလုံရေးစင်တာ) ၏လူမှုဖူလုံရေးဌာနဆိုသည်မှာ မိဘတစ်ဦးတည်းရှိသောမိသားစု၊ နာမကျန်းခြင်း၊ အလုပ်မရှိတော့ခြင်းစသည်အားဖြင့်စားဝတ်နေထိုင်ရေး၌ကျပ်တည်းမှုရှိသောအခါတွင် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုကိုလက်ခံသောနေရာဖြစ်သည်။ စားဝတ်နေရေးတွင်အခက်အခဲရှိနေသည့် အိမ်ထောင်စုနှင့်ပတ်သက်ပြီး ထိုအခက်အခဲ၏အခြေအနေအလိုက်လိုအပ်သည့်ပံ့ပိုးမှုကိုဆောင်ရွက်ပေးပြီး အနိမ့်ဆုံးအဆင့်ဘဝရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် စားဝတ်နေရေးထောက်ပံ့ပေးရုံသာမကကိုယ်တိုင်ဘဝပြန်လည်ထူထောင်နိုင်ရန် အားပေးရေးအတွက်စားဝတ်နေရေးစောင့်ရှောက်မှုဟူသောစနစ်ရှိပါသည်။ ထိုစနစ်တွင် စားဝတ်နေရေး၊ ပညာရေး၊ အိမ်ယာ၊ သက်ကြီးရွယ်အို ပြုစုရေး၊ ဆေးဝါးကုသရေးစသည့်အထောက်အပံ့များပါဝင်ပြီး၊ ကျန်းမာရေးနှင့်အလုပ်သမားဝန်ကြီးဌာနမှသတ်မှတ်ထားသည့်စံနှုန်းအရ တွက်ချက်ထားသောအနိမ့်ဆုံးအဆင့်နေထိုင်စားသောက်မှုစရိတ်ကုန်ကျငွေမှဝင်ငွေကိုနှုတ်ပြီး ကျန်ရှိသည့်ပမာဏအား ထောက်ပံ့ကြေးငွေအဖြစ်သတ်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။

စားဝတ်နေရေးစောင့်ရှောက်မှုကို ခံယူနိုင်သူများမှာ၊ (၁) စုငွေ၊ အိမ်မြေစသည့်ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ (၂) အလုပ်လုပ်ကိုင်နိုင်သောစွမ်းရည်၊ (၃) ဆွေမျိုးများမှအထောက်အပံ့ (၄) အခြားအစိုးရထောက်ပံ့ကြေးစသည်များကိုခံစားရယူသည့်တိုင်အောင် စားဝတ်နေရေးတွင်အခက်အခဲတွေ့နေသူများဖြစ်သည်။ စားဝတ်နေရေးစောင့်ရှောက်မှုကိုခံယူနိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ ဆိုသည်မှာ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရှိလူမှုဖူလုံရေးရုံးတွင်မေးမြန်းစုံစမ်းပါ။

၂-၄ လူမှုဖူလုံရေးထောက်ပံ့မှုအဖွဲ့အစည်း

မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရှိလူမှုဖူလုံရေးအဖွဲ့ စားဝတ်နေရေးကူညီထောက်ပံ့ရေးဌာနသည် အောက်ဖော်ပြပါအခြေအနေရှိသည့်အိမ်ထောင်စုများအား

- အခြားမှငွေကြေးတစုံတရာကိုရရှိရန်မလွယ်သောဝင်ငွေနည်းသောအိမ်ထောင်စု (စားဝတ်နေရေးစောင့်ရှောက်ခြင်းခံယူမည့် ထိုအိမ်ထောင်စု၏ဝင်ငွေ၏ ၁.၇ ဆထက်နည်းသောငွေ၊ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အလိုက်ကွာခြားမှုရှိပါသည်)
- ခန္ဓာကိုယ်မသန်မစွမ်းဖြစ်နေသူအထောက်အထားမှတ်တမ်းစာအုပ်၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာချို့ယွင်းချက်ရှိသူအထောက်အထားမှတ်တမ်းစာအုပ်၊ ဉာဏ်ရည်မသန်စွမ်းရှိသူအထောက်အထားရှိသောအိမ်ထောင်စု
- နေ့စဉ်စားဝတ်နေရေးတွင်အကူအညီလိုအပ်နေသော အသက်အရွယ်ကြီးသူအိမ်ထောင်စုရံပုံငွေထဲမှငွေထုတ်ချေးခြင်းနှင့်ပြည်သူ့လူမှုဖူလုံရေးအဖွဲ့၏ ထောက်ပံ့ရေးညွှန်ကြားချက်အရ ထောက်ပံ့ခြင်းများပြုပေးမည်ဖြစ်သည်။

ချေးငွေတွင်အောက်ပါအမျိုးအစား (၄) မျိုးရှိပါသည်။

- အထွေထွေထောက်ပံ့ငွေ
  စားဝတ်နေရေးထောက်ပံ့ငွေ၊ အိမ်ဌားတဲ့အချိန်ကုန်ကျမည့်ငွေ၊
  လူနေမှုဘဝပြန်လည်တည်ဆောက်ရန် တစ်လုံးတည်းပေးငွေ
- လူမှုဖူလုံရေးချေးငွေ
  လူမှုဖူလုံရေးငွေ၊ အရေးပေါ်ရန်ပုံငွေ
- ပညာသင်စရိတ်ချေးငွေ
  ပညာရေးထောက်ပံ့မှုစရိတ်၊ ကျောင်းဝင်ခွင့်ပြင်ဆင်စရိတ်
- အိမ်ခြံမြေ အပေါင်ပစ္စည်း အမျိုးအစား နေထိုင်စရိတ်
  အိမ်ခြံမြေ အပေါင်ပစ္စည်း အမျိုးအစား နေထိုင်စရိတ်

ထို့အပြင် ငွေချေးသည့်အခါ စီရင်စုနယ်တစ်ခုစီတွင်လူမှုရေးအဖွဲ့၏ သတ်မှတ်ထားသောစံနှုန်းများအတိုင်းစီရင်ဆုံးဖြတ်မည်ဖြစ်သည်။

*မိခင်တစ်ဦးတည်း၊ ဖခင်တစ်ဦးတည်းက ရှာဖွေကျွေးမွေးနေသောမိသားစုအတွက် [မိခင်တစ်ဦးတည်း၊ ဖခင်တစ်ဦးတည်းအိမ်ထောင်စုလူမှုဖူလုံရေးထောက်ပံ့ကြေး] လမ်းညွှန်ချက်များ လူမှုဖူလုံရေးဌာနတွင်သီးခြားထားရှိပါသည်။

၂-၅ ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုလိုအပ်သောကလေးနှင့်ပတ်သက်၍

မိဘများသေဆုံးသွား၍သော်လည်းကောင်း၊ မကျန်းမာခြင်း၊ ဆေးရုံတက်နေခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ အုပ်ထိန်းသူမရှိဖြစ်နေရသည့်ကလေးများ၊ မိဘ၏နှိပ်စက်ညှင်းပန်းမှုခံနေရသောကလေးများရှိပါကလူမှုဖူလုံရေးရုံးသို့ဖြစ်စေ၊ ကလေးသူငယ်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရေဌာနသို့အကြောင်းကြားပါ။ နို့စို့ကလေးဂေဟာ၊ ကလေးသူငယ်ပြုစုစောင့်ရှောက်ရေးဂေဟာများသို့အပ်နှံပြီး မွေးစားခြင်း၊ ယာယီအုပ်ထိန်းပေးသူရှာဖွေခြင်းစသည့် စောင့်ရှောက်မှုကိုလိုအပ်နေသောကလေးနှင့်ပတ်သက်သည့် အမျိုးမျိုးသောဆွေးနွေးမှုကိုလက်ခံဆွေးနွေးနေပါသည်။အကြောင်းကြားသူ၏ကိုယ်ရေးကိုယ်တာအချက်အလက်များကိုလျို့ဝှက်ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

၂-၆ အခမ်းအနားတစ်ခုကျင်းပရန်နေရာဌားရမ်းလိုပါက

လူမှုအဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၏စုဝေးပွဲ၊ အမိနိုင်ငံ၏ပွဲတော်ရက်များကိုစုဝေးကျင်းပလိုသည့်အခါ ရပ်ကွက်များရှိစုဝေးရာနေရာများ၊ နယ်မြေလူထုခန်းမ၊ ပြည်သူ့စင်တာစသည်တို့တွင်လျှောက်ထားလျှင် အခမဲ့ဖြစ်စေ၊ သက်သာသောနှုန်းထားဖြင့်ဖြစ်စေဌားရမ်းနိုင်ပါသည်။ ကုန်ကျငွေမှာအသုံးပြုမည့်အချိန်နှင့်နေရာအကျယ်အဝန်း၊ ကိရိယာပစ္စည်း၊ အသုံးပြုလိုသည့်ရည်ရွယ်ချက်များအပေါ်မူတည်၍ကွာခြားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင်အသွားအလာအဆင်ပြေသည့်နေရာမျိုးဖြစ်ပြီး၊ စနေ တနင်္ဂနွေနေ့များတွင်အသုံးပြုမည်ဆိုပါက ကြိုတင်ပြီးအကြောင်းကြားလျှောက်ထားရန်လိုပါသည်။ ဌားရမ်းရာတွင် လိုက်နာရမည့်စည်းကမ်းနှင့် သုံးစွဲပြီးနောက်သိမ်းဆည်းရန်အစရှိသည့်ရှင်းလင်းချက်များကို သေချာစွာနားထောင်ပြီး၊ စည်းကမ်းများလိုက်နာကာအသုံးပြုကြစေလိုပါသည်။

၂-၇ ဥပဒေဆိုင်ရာတိုင်ပင်ဆွေးနွေးလိုပါက

ခရိုင်မြို့ကြီးများနှင့်မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်များတွင်အများနှင့်သက်ဆိုင်သော အခမဲ့အတိုင်ပင်ခံဌာနများဖွင့်လှစ်ထားရှိပါသည်။ ရှေ့နေနှင့်ဥပဒေကျွမ်းကျင်သူများက တိုက်ရိုက်လက်ခံဆွေးနွေးပေးပါသည်။ ဥပဒေအကြံပေးလမ်းညွှန်ခြင်း၊ အမျိုးသမီးအရေး၊ လူ့အခွင့်အရေး၊ နိုင်ငံခြားသားများအရေး၊အိမ်ယာ၊ အခွန်နှင့် အစိုးရဆိုင်ရာကိစ္စများတိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပညာရေး၊ မိဘနှင့်ကလေးကိစ္စ၊ မြေပိုင်ဆိုင်မှုမှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်ကိစ္စ၊ မသန်မစွမ်းသူများအရေး၊ မိသားစုတွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုအရေးကိစ္စများအတွက် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းစသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးရှိပါသည်။

တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုမှာကြိုတင်စာရင်းပေးသည့်စံနစ်ဖြစ်ပြီး သတ်မှတ်ထားသည့်နေ့ရက်အချိန်တွင်သာဆောင်ရွက်ပါသည်။ ကြိုတင်၍မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံးရှိ အတိုင်ပင်ခံဌာနတွင်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်လိုသည့်ကိစ္စကိုပြောပြပြီး မေးမြန်းစုံစမ်းနိုင်ပါသည်။ သို့သော်နိုင်ငံခြားဘာသာဖြင့်ဆွေးနွေးနိုင်သည့်နေရာမှာအနည်းငယ်သာရှိသဖြင့်၊ စကားပြန်ရှာဖွေရန်နှင့် နိုင်ငံခြားသားအတွက်အတိုင်ပင်ခံဌာနကိုစုံစမ်းရန်အတွက်မြို့နယ်ရုံးရှိနိုင်ငံတကာဌာန (သို့) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဆက်ဆံရေးအဖွဲ့အစည်းသို့ သွားရောက်ရန်ညွှန်ကြားမှုမျိုးရှိနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ထို့အပြင်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးလိုသည့်ကိစ္စ အကြောင်းအရာပေါ်တွင်မူတည်၍ အခမဲ့မဟုတ်သည့်အခါလည်းရှိမည်ဖြစ်၍ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရန်စာရင်းပေးသည့်အချိန်တွင် သေချာစွာမေးမြန်းသင့်ပါသည်။ ဥပဒေအကျိုးဆောင်အဖွဲ့မှ ရှေ့နေတစ်ဦးဦးနှင့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရန် စာရင်းပေးသွင်းခြင်းအတွက် ပထမဦးစွာသက်ဆိုင်ရာခရိုင်မြို့ကြီးများတွင်ရှိသော ဥပဒေအကျိုးဆောင်အဖွဲ့သို့ ဖုန်းဖြင့်စုံစမ်းမေးမြန်းသင့်ပါသည်။

၂-စ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ပြောင်းယူခြင်း (သို့) အသစ်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့်ပတ်သတ်၍

ဂျပန်နိုင်ငံအတွင်းကားမောင်းရန်ဂျပန်ယာဉ်မောင်းလိုင်စင် (သို့) သက်တမ်းရှိသောအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ပြောင်းယူခြင်း (သို့) အသစ်ပြုလုပ်ခြင်းမှာနေရပ်လိပ်စာတစ်ခုရှိသည့် ခရိုင်၊ မြို့၏ပြည်သူ့လုံခြုံရေးကော်မတီတွင်ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ နားမလည်သည်များကို သက်ဆိုင်ရာခရိုင်မြို့ရဲဌာန၏ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ဌာနတွင်မေးမြန်းစုံစမ်းပါ။

၁။ မိမိနိုင်ငံမှယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ကိုဂျပန်ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်သို့ပြောင်းယူရာတွင်

နိုင်ငံခြားယာဉ်မောင်းလိုင်စင်တစ်ခုမှဂျပန်ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်သို့ပြောင်းရန် လျှောက်ထားရာတွင်အောက်ပါအချက်များလိုအပ်ပါမည်။

(၁) လိုင်စင်သက်တမ်းရှိသည့် နိုင်ငံခြားယာဉ်မောင်းလိုင်စင်
(၂) ထိုလိုင်စင်ကိုရခဲ့သည့်နိုင်ငံ၏သံရုံးမှဖြစ်စေ၊ ဂျပန်နိုင်ငံမော်တော်ယာဉ်အသင်း (JAF) မှဖြစ်စေထိုယာဉ်မောင်းလိုင်စင်အားဂျပန်ဘာသာသို့ပြန်ဆိုထားသည့်စာ
(၃) ထိုယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ကိုရယူပြီးနောက် ထိုနိုင်ငံတွင်တဆက်တည်း ၃ လကျော်နေထိုင်ခဲ့ခြင်းကိုသက်သေပြနိုင်သည့် (ပတ်စ်ပို့ကဲ့သို့သော) စာရွက်စာတမ်း
(၄) မည်သည့်နိုင်ငံသားဖြစ်ကြောင်းရေးသားထားသောသန်းခေါင်စာရင်း
(၅) ဓါတ်ပုံ
(၆) ဆောင်ရွက်ခ

ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ဌာန၌လျှောက်ထားချက်အပေါ်အခြေခံပြီး ယာဉ်မောင်းရာတွင်လိုအပ်သည့်ဗဟုသုတ/ယာဉ်မောင်းကျွမ်းကျင်မှုတို့ကိုစစ်ဆေးပြီး ယာဉ်မောင်းနှင်ရာတွင်အခက်အခဲမရှိဟုအသိအမှတ်ပြုခံရလျှင် လိုင်စင်စာမေးပွဲ၏တစိတ်တပိုင်းကိုကင်းလွတ်စေပြီး လိုင်စင်လဲလှယ်ခွင့်ပြုမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံတွင်အသက် ၁၈ နှစ်မကျော်မခြင်းမော်တာတပ်ယာဉ်ငယ်မောင်းလိုင်စင်မှလွဲ၍ ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ကိုမရနိုင်ပါသဖြင့် ၁၈ နှစ်မပြည့်သေးသူဖြစ်ပါက မိမိနိုင်ငံမှယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ရှိထားသော်လည်း ဂျပန်ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်သို့မလဲလှယ်နိုင်ပါ။

၂။ သက်တမ်းရှိမိမိနိုင်ငံယာဉ်မောင်းလိုင်စင်မရှိသော်လည်း ဂျပန်ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ကိုအသစ်ရယူလိုပါက

ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်တွင် အိမ်သုံးယာဉ်မောင်းနှင်ရန်အဆင့် ၁ လိုင်စင်နှင့်ခရီးသည်တင်လုပ်ငန်းသုံးယာဉ်မောင်းရန်အဆင့် ၂ လိုင်စင်ဟူ၍ရှိပြီး သာမန်အားဖြင့်အဆင့် ၁ လိုင်စင်ကိုရယူခြင်းဖြစ်ပါမည်။ အဆင့် ၁ လိုင်စင်မှာ (၁၀) မျိုးရှိပြီး လိုင်စင်အမျိုးအစားပါကန့်သတ်ချက်ထက်ပိုငယ်သော မည်သည့် ယာဉ်ကိုမဆိုမောင်းနှင်နိုင်သည်။ အဓိကလိုင်စင်အမျိုးအစားများမှာအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ယာဉ်ကြီးမောင်းလိုင်စင်

မော်တော်ယာဉ်အကြီးစား (ယာဉ်အလေးချိန်စုစုပေါင်း ၁၁ တန်အထက်၊ အများဆုံး ၆.၅ တန်အထက်ကုန်တင်နိုင်သော (သို့) စီးနင်းသူသတ်မှတ်ဦးရေ ၃၀ ဦးအထက်)

- ယာဉ်လတ်မောင်းလိုင်စင်

မော်တော်ယာဉ်အလတ်စား (ယာဉ်အလေးချိန်စုစုပေါင်း ၇.၅ တန်နှင့်အထက် ၁၁ တန်အောက်၊ အများဆုံး ၄.၅ တန်မှ ၆.၅ တန်အောက်ကုန်တင်နိုင်သော (သို့) စီးနင်းသူသတ်မှတ်ဦးရေ ၁၁ ဦးမှ ၂၉ ဦးလောက်)

- အလယ်အလတ်တန်းအောက်လိုင်စင်

အလယ်အလတ်တန်းအောက်အရွယ်အစားယာဉ် (စုစုပေါင်းယာဉ်အလေးချိန် ၃.၅တန်အထက် ၇.၅ တန်အောက်ရှိသောယာဉ်၊ အများဆုံးဝန်တင်နိုင်သောအလေးချိန် ၂ တန်အထက် ၄.၅ တန်အောက်ရှိသောယာဉ် သို့မဟုတ် စီးနင်းသူ ၁၀ ဦးအောက်ရှိသောယာဉ်)

- ရိုးရိုးလိုင်စင်

ရိုးရိုးကား (ယာဉ်အလေးချိန်စုစုပေါင်း ၃.၅ တန်အောက်၊ ကုန်အလေးချိန်အများဆုံး ၂ တန်အောက်ရှိသော (သို့) စီးနင်းသူသတ်မှတ်ဦးရေ ၁၀ ဦးအောက်ရှိသော)

- ယာဉ်စီး ၂ ဘီးတပ်ယာဉ်ကြီးမောင်းလိုင်စင်

သာမာန် ၂ ဘီးတပ်ယာဉ်ကြီး (အင်ဂျင် ၄၀၀ စီစီအထက်)

- သာမာန် ၂ ဘီးတပ်ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်

သာမာန် ၂ ဘီးတပ်ယာဉ် (အင်ဂျင် ၁၂၅ စီစီအထက် ~ ၄၀၀ စီစီနှင့်အောက်)

- မော်တာတပ်ယာဉ်ငယ်မောင်းလိုင်စင်

မော်တာတပ်စက်ဘီး (အင်ဂျင် ၁၂၅ စီစီအောက် မော်တော်ဆိုင်ကယ်)

ထိုထဲတွင် ၅၀ စီစီအောက်ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်နှင့် ပုံမှန် ၂ ဘီးမောင်းလိုင်စင်သည် ၁၆ နှစ်ကစပြီးလျှောက်ထားခွင့်ရှိပြီး၊ ၂ ဘီးယာဉ်ကြီးမောင်းလိုင်စင်၊ ပုံမှန်လိုင်စင်နှင့်အလယ်အလတ်တန်းအောက်အရွယ်အစားယာဉ်မောင်းလိုင်စင်သည် ၁၈ နှစ်အထက်၊ အလယ်အလတ်ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်သည်အသက် ၂၀ နှစ်အထက်နှင့် ၂ နှစ်အထက်လိုင်စင်ကိုင်ဆောင်ထားခြင်း၊ ယာဉ်ကြီးမောင်းလိုင်စင်သည် ၂၁ နှစ်အထက်နှင့် ၃ နှစ်အထက်လိုင်စင်ကိုင်ဆောင်ခြင်းမရှိပါကမရရှိနိုင်ပါ။ လိုင်စင်ကိုရယူရန်မှာပုံမှန်အားဖြင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေးအဖွဲ့ကသတ်မှတ်ထားသည့်ကားမောင်းလေ့ကျင့်ရေးကျောင်း၌တက်ရောက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကျောင်းမှသင်တန်းအောင်မြင်ပြီးဆုံးပါက ယာဉ်မောင်းကျွမ်းကျင်မှုစာမေးပွဲကိုဖြေဆိုရန်မလိုအပ်တော့သဖြင့် ထိုနောက်ပိုင်းတွင် ခရိုင်၊ မြို့စသည်တို့ရှိပြည်သူ့လုံခြုံရေးကော်မတီ၏ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ထုတ်ပေးရေးစာမေးပွဲတွင် အကဲဖြတ်စာမေးပွဲနှင့်ဘာသာရပ်ရေးဖြေစာမေးပွဲ (ဂျပန် (သို့) အင်္ဂလိပ်ဘာသာ) များကိုအောင်မြင်လျှင်ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ကိုရရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။

၂-၉ ဖုန်းအသစ်တပ်ခြင်း

မိဘိုင်းလ်ဖုန်းစသည်တို့ကိုစာရင်းသွင်းလိုပါကသက်ဆိုင်ရာလက်ကိုင်ဖုန်းကုမ္ပဏီ၏စာချုပ်ပါအချက်အလက်များ (လစဉ်ပေးဆောင်ရမည့်ငွေစသည်များ) နှင့်စွမ်းဆောင်မှုအရည်အသွေး (ဖုန်းအသုံးပြုနိုင်သည့်ဧရိယာစသည့်) အနေအထားများနှင့်ပတ်သက်သည့်ရှင်းလင်းချက်များကိုသေချာစွာနားထောင်ပြီး မည်သည့်ကုမ္ပဏီနှင့်စာချုပ်ချုပ်မည်ဆိုသည်ကို သေချာစွာရွေးချယ်သင့်သည်။ နေထိုင်ခွင့်အမျိုးအစားကိုလိုက်၍ ဝယ်ယူခွင့်မရနိုင်ခြင်းမျိုးလည်းရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဆေးရုံ၊ ရထားတွဲအတွင်း၊ လူအများကြားနှင့်ကားမောင်းနေစဉ် လက်ကိုင်ဖုန်းပြောဆိုခြင်းကိုတားမြစ်ထားပါသည်။

အခန်း-၃
အလုပ်အကိုင်
၃-၁ အလုပ်ရှာဖွေလိုပါက

အလုပ်ရှာလိုသည့်အခါ ကျန်းမာရေးနှင့်အလုပ်သမားဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ (Hellowork) (ပြည်သူ့အလုပ်အကိုင်တည်မြဲရေးရုံး) တွင်အခမဲ့အလုပ်ကိစ္စဆွေးနွေးခြင်း၊ အလုပ်ရှာဖွေပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးပြီး၊ ကွန်ပြူတာကွန်ယက်စနစ်တို့ကိုအသုံးပြုပြီး အခြားဒေသများမှအလုပ်အကိုင်များကို ရှာဖွေနိုင်ပါသည်။ ဟယ်လိုဝပ်ခ်အတွင်း၌အလုပ်လုပ်ခွင့်ရှိသော ဂျပန်နိုင်ငံတွင်းနေထိုင်သူနိုင်ငံခြားသား များအတွက် 「နိုင်ငံခြားသားအလုပ်ခန့်ဆားဗစ်စင်တာ (တိုကျို၊ နဂိုယ၊ အိုးဆက)」 ၊ ရှင်းဂျူကုနိုင်ငံခြား သားအလုပ်ခန့်ရေးကူညီမှု၊ ညွှန်ကြားမှုစင်တာရှိပါသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၊ တရုပ်ဘာသာစကားပြန်များ ထားရှိထားသော်လည်း၊ ကြိုတင်စာရင်းသွင်းထားရသောစနစ်ဖြစ်သောကြောင့်၊ စကားပြန်ပေးရန်လိုအပ် ပါကကြိုတင်၍ဖုန်းဆက်ပါ။

၎င်းအပြင်၊ ကလေးကိုပြုစုစောင့်ရှောက်ရင်းအလုပ်လုပ်ချင်သူသည်၊ မားသားဟယ်လိုဝပ်ခ်ကိုအသုံးချ လျှင်အဆင်ပြေပါသည်။ မားသားဟယ်လိုဝပ်ခ်တွင်၊ ကလေးကော်နာထားရှိခြင်းစသည်အားဖြင့် ရုံးသို့က လေးခေါ်လာရန်အဆင်ပြေသောပတ်ဝန်းကျင်ကိုထားရှိထားပါသည်။ ကြိုတင်စာရင်းသွင်းထားခြင်းအရ တာဝန်ခံရှိသောစနစ်အလုပ်အကိုင်ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်တွဲဖက်၍ နေ့ကလေးထိန်းကျောင်းစသည့် သတင်းအချက်အလက်များကိုပေးခြင်း၊ ကလေးလည်းထိန်း၊ အလုပ် လည်းလုပ်နိုင်သောအလုပ်ခေါ် သတင်းကိုပေးခြင်း၊ အထွေထွေနှင့်အလုပ်အကိုင်ရရှိရေးပံ့ပိုးမှုကိုအစဉ်တ စိုက်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

Hellowork မှာတနိုင်ငံလုံးတွင်ဖွစ်လှစ်ထားသော်လည်း၊ မိမိနှင့်အနီးဆုံးနေရာကိုသိလိုပါကမြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံးများတွင်လည်းကောင်း၊ အင်တာနက်စာမျက်နှာ (http://www.hellowork.mhlw. go.jp/) တွင်လည်းကောင်းစုံစမ်းတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင်အလုပ်ကြော်ငြာမဂ္ဂဇင်းများ၊ သတင်းစာများ မှအလုပ်ခေါ်ကြော်ငြာများမှတဆင့်ရှာဖွေခြင်း၊မိမိတို့လူမျိုးအချင်းချင်းအသိမိတ်ဆွေများနှင့်ဆွေးနွေးပြော ဆိုကြည့်ခြင်းစသည့်နည်းလမ်းများလည်းရှိပါသည်။

၃-၂ လုပ်ငန်းခွင်ကျွမ်းကျင်မှုလေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းတက်လိုပါက

အလုပ်လက်မဲ့ (ဟယ်လိုဝပ်က်တွင်အလုပ်ရှာသူ) များအတွက်၊ ကျန်းမာရေးအလုပ်သမားနှင့်လူမှုဖူလုံရေးဝန်ကြီးဌာနအာဏာပိုင်၏သီးခြားစီမံခန့်ခွဲရေးသက်ကြီးရွယ်အို၊ မသန်မစွမ်းသူ၊ အလုပ်ရှာသူပံ့ပိုးမှုအဖွဲ့အစည်းတွင် အလုပ်ပြန်လည်ရရှိနိုင်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာ သို့မဟုတ် ဗဟုသုတကိုရရှိစေရန် အတွက်လိုအပ်သောလုပ်ငန်းလေ့ကျင့်မှုသင်တန်းများကို၊ တိုကျိုမြို့တော်၊ ဟိုကိုင်းဒိုး၊ အိုးဆက၊ တိုကျိုနှင့် ခရိုင်အသီးသီးတွင်၊ ဒေသခံများအတွက်ဆားဗစ်အမြင်ဖြင့်ဒေသ၏ အမှန်တကယ်အခြေအနေနှင့်လိုက်ဖက်သောလုပ်ငန်းလေ့ကျင့်မှုသင်တန်းများကိုဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ ထိုအလုပ်လက်မဲ့လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းအများစုသည်သင်တန်းကြေးသည်အခမဲ့ဖြစ်သည်။ သင်တန်းကာလသည်များသောအားဖြင့် ၃ လမှ ၁ နှစ်ဖြစ်ပြီး၊ ပုဂ္ဂလိကလေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းအဖွဲ့အစည်းသို့တာဝန်လွှဲသည်များအပါအဝင် အမျိုးမျိုးသောကဏ္ဍသင်ရိုးများရှိပါသည်။ သင်တန်းလျှောက်လွှာတင်ရန်ရုံးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်သည်၊ သင်တန်းဖွင့်ထားသောအဖွဲ့အစည်းအလိုက်ခြားနားမှုရှိသည်။ သီးခြားစီမံခန့်ခွဲရေးသက်ကြီးရွယ်အို၊ မသန်မစွမ်းသူ၊ အလုပ်ရှာသူအလုပ်ခန့်ထားရေးပံ့ပိုးမှုအဖွဲ့အစည်း (JEED) ၏ဝက်ဗ်ဆိုက်တွင်ကြည့်ရှုခြင်းအပြင်၊ အနီးဆုံးဟယ်လိုဝပ်က်တွင်တိုက်ရိုက်မေးမြန်းစုံစမ်းနိုင်ပါသည်။

၃-၃ ကျွမ်းကျင်မှုလိုင်စင်များရယူလိုပါက

ကျွမ်းကျင်မှုအရည်အချင်းအောင်လက်မှတ်ကိုရယူထားခြင်းဖြင့်အလုပ်ရှာခြင်းနှင့်အလုပ်ပြောင်းခြင်းများကိုပိုမိုအထောက်အကူဖြစ်စေမည်ဟူ၍ တွေးခေါ်သူများပြားလာနေပါသည်။ အရည်အချင်းအောင်လက်မှတ်သည်၊ နိုင်ငံတော်ဥပဒေအရပြဋ္ဌာန်းထားသော နိုင်ငံတော်အရည်အချင်းအောင်လက်မှတ်နှင့်အလားတူ၊ အဓိကအားဖြင့် ဝန်ကြီးရုံးနှင့်ဦးစီးဌာနများက အသိအမှတ်ပြုထားသောတရားဝင်အရည်အချင်းအောင်လက်မှတ်၊ ထို့အပြင်ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့များကအသိအမှတ်ပြုသောပုဂ္ဂလိကအရည်အချင်းအောင်လက်မှတ်ဟူ၍ ၃ မျိုးရှိပါသည်။ ထိုသို့သောအရည်အချင်းမရှိပါကအလုပ်လုပ်၍မရသည့်အမျိုးအစား (သူနာပြုဆရာမ၊ ကားပြင်သူစသည်) နှင့်ရရှိထားခြင်းဖြင့် မိမိ၏စွမ်းရည်ကိုအထောက်အကူဖြစ်စေသည့် အမျိုးအစား (အင်္ဂလိပ်စာကျွမ်းကျင်မှု၊ ဂျပန်ဘာသာကျွမ်းကျင်မှုစသည်) များရှိပါသည်။ မိမိ၏ရည်ရွယ်ချက်နှင့်လိုက်ဖက်မည့်အရည်အချင်းကို ပိုမိုကျွမ်းကျင်စေရန်ရွေးချယ်နိုင်ဖို့ အရေးကြီးပါသည်။

အရည်အချင်းအောင်လက်မှတ်အသီးသီး၏အကြောင်းအရာ၊ အောင်လက်မှတ်ယူရန်ခက်ခဲလွယ်ကူမှု၊ ကုန်ကျစရိတ်နှင့်ပတ်သက်၍ စာအုပ်ဆိုင်များတွင်ရောင်းချနေသော အရည်အချင်းအောက်လက်မှတ်ရရှိရေးလမ်းညွှန်စာအုပ်များကိုကြည့်ရှုခြင်းအပြင်၊ အင်တာနက်မှရှာကြည့်ခြင်းဖြင့်သတင်းအချက်အလက်များကိုလွယ်ကူစွာရရှိနိုင်ပါသည်။ အရည်အချင်းအောင်လက်မှတ်အလိုက်ပုံမှန်အချိန်နှင့်အသုံးစရိတ်လိုအပ်သဖြင့်စာမေးပွဲအတွက်စာမကျက်မီအသုံးစရိတ်နှင့်အကျိုးသက်ရောက်မှုကိုစဉ်းစားထားပါ။

၃-၄ အလုပ်သမားအာမခံ

ကုမ္ပဏီတွင်အလုပ်အာမခံ၌ပါဝင်ထားသောသူကအလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်သောအခါ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်နေစဉ် အတွင်းစားဝတ်နေရေးကို စိတ်ပူရန်မလိုပဲအလုပ်ထပ်ရှာနိုင်ရန်အတွက်၊ သတ်မှတ်ထားသောအချက်နှင့် ပြည့်စုံလျှင်၊ အလုပ်သမားအာမခံ၏ ''အခြေခံအထောက်အပံ့ (တစ်နည်းအားဖြင့်အလုပ်လက်မဲ့ထောက်ပံ့ငွေ)'' ကိုရရှိနိုင်ပါသည်။ ''အလုပ်လက်မဲ့ထောက်ပံ့ငွေသည် အလုပ်အာမခံတွင်အာမခံထားသူ (အလုပ်အာမခံတွင်အာမခံဝင်ထားသူ) သည်၊အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ပြီးအောက်ပါအချက် ၁ နှင့် ၂ တွင်မည်သည့်အချက်နှင့်မဆိုအကျုံးဝင်လျှင် ထောက်ပံ့ငွေရရှိမည်။

၁။ အများပြည်သူအလုပ်တည်မြဲရေးရုံး (ဟယ်လိုဝပ်က်) သို့သွားရောက်ပြီး၊ အလုပ်လျှောက်လွှာကို တင်ကာ၊ အလုပ်လုပ်ချင်သောဆန္ဒပြင်းပြလျက်၊ အချိန်မရွေးအလုပ်လုပ်နိုင်သောအရည်အချင်းရှိနေသော်လည်း၊ ဟယ်လိုဝပ်က်၏ကြိုးစားပေးမှုဖြင့်ပင်အလုပ်မရနိုင်သော ''အလုပ်လက်မဲ့အခြေအနေ'' ရှိနေခြင်း

၂။ အလုပ်လက်မဲ့မဖြစ်မီ ၂ နှစ်အတွင်း၊ ''အာမခံဝင်ထားသည့်ကာလ'' သည်စုစုပေါင်း ၁၂ လအထက်ရှိခြင်း။ သို့ရာတွင် ကုမ္ပဏီဖျက်သိမ်းခြင်း၊ အလုပ်ဖြုတ်ခြင်း၊ မလွှဲမရှောင်သာအကြောင်းစသည့်အကြောင်းများကြောင့်အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်သူနှင့်ပတ်သက်၍ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်သည့်နေ့မတိုင်မီ ၁ နှစ်အတွင်းတွင်၊ အာမခံဝင်ထားသည့်ကာလသည်စုစုပေါင်း ၆ လအထက်ရှိလျှင်ရနိုင်ခြေရှိသည်။

အသက် ၆၅ နှစ်နှင့်အထက်သက်ကြီးရွယ်အိုအာမခံထားသူများနှင့် ရာသီအလိုက်အလုပ်ခန့်ထားသူများကဲ့သို့သော ကာလတိုအာမခံထားသူများသည် ယေဘူယျအာမခံထားသူများနှင့်ခွဲခြားထားပြီး လိုအပ်ချက်များသည် အထက်ဖော်ပြပါများနှင့်ကွဲပြားပြီး လိုအပ်ချက်ပြည့်မီပါက ယာယီထောက်ပံ့ကြေးပေးဆောင်မည်ဖြစ်သည်။

အလုပ်အာမခံ၏ ''အခြေခံထောက်ပံ့မှု'' ကိုရရှိရန်အတွက် ဟယ်လိုဝပ်က်တွင်သတ်မှတ်ထားသောရုံးလုပ်ငန်းစဉ်ကို လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်သည်။ ခံစားခွင့်ရယူရန်လုပ်ဆောင်ရာတွင်လိုအပ်သည့်အချက်အလက်များမှာအောက်တွင်ဖော်ပြထားသည့် (၁) မှ (၆) အထိဖြစ်ပါသည်။

(၁) အလုပ်သမားအာမခံထားသူ၏အလုပ်ထွက်ခြင်းအချက်အလက်ကဒ်ပြား
(ဤကဒ်ပြားတွင် (၁) နှင့် (၂) နှစ်စောင်ရှိပြီး၊ အလုပ်မထွက်မီထိုအလုပ်ဌာနမှထုတ်ယူပါ)
(၂) အလုပ်အာမခံထားသူဖြစ်ကြောင်းသက်သေခံစာ
(၃) ကိုယ်ပိုင်လက်မှတ်တံဆိပ်တုံး
(၄) လိပ်စာ၊ အသက်အရွယ်နှင့်သက်သေပြနိုင်သည့်အစိုးရရုံးတခုခု၏ အထောက်အထားစာရွက်စာတမ်း
(နိုင်ငံခြားသားမှတ်ပုံတင်၊ ဂျပန်ကားမောင်းလိုင်စင်)
(၅) ဓါတ်ပုံ (၁) ပုံ (အနံ ၃ စင်တီမီတာ၊ အလျား ၂.၅ စင်တီမီတာ၊ ရှေ့တည့်တည့်သို့မျက်နှာမူထားသော

ကိုယ်အထက်ပိုင်းပုံ)

(၆) ကာယကံရှင်အမည်နှင့်ဖွင့်ထားသောဘဏ်ငွေစုစာအုပ်

အလုပ်လက်မဲ့ခံစားခွင့်စတင်ထုတ်ပေးသည့်အချိန်ကာလမှာ "ကုမ္ပဏီ၏အခြေအနေအရအလုပ်ထွက်ရခြင်း" နှင့် "မိမိကိုယ်ရေးကိုယ်တာအခြေအနေအရအလုပ်ထွက်ခြင်း" တွင်ကွဲပြားမှုရှိပါသည်။ ကုမ္ပဏီ၏လုပ်ငန်းအဆင်မပြေခြင်းတို့ကြောင့်အလုပ်ရပ်စဲခံရခြင်း၊ ပင်စင်ယူရမည့်အချိန်မျိုးကိုဆိုလိုပါသည်။ ထိုသို့အလုပ်ထွက်သည့်နေ့မှ (၇) ရက်စောင့်ဆိုင်းပြီးနောက်ငွေထုတ်ပေးပါမည်။

အခြားတစ်ဖက်တွင်၊ ⌈မိမိ၏အကြောင်းကိစ္စဖြင့်အလုပ်ထွက်ခြင်းဆိုသည်မှာ⌋ ကုမ္ပဏီမှမဟုတ်ပဲ မိမိ၏အကြောင်းကိစ္စဖြင့် အလုပ်ထွက်ခြင်းကိုဆိုသည်။ ထိုအခါမျိုးတွင်အလုပ်ကိုရှာဖွေမည်ဟုလျှောက်ထားပြီးနောက် ၇ ရက်စောင့်ပြီး၊ ထပ်မံ ၃ လစောင့်ပြီးနောက်မှ ရရှိမည်။

မည်သို့သောအခြေအနေတွင်ရှိစေကာမူ၊ ခံစားငွေထုတ်ပေးရာတွင် (၄) ပတ်တကြိမ်ဟုသတ်မှတ်ထားသောအလုပ်လက်မဲ့အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုပေးသည့်နေ့ရက်တွင်အသိအမှတ်ပြုသည့်ရက်အရေအတွက်အလိုက်ရသင့်ငွေကိုထုတ်ပေးပါသည်။ အလုပ်လက်မဲ့ခံစားခွင့်နေ့တွက်မှာ အလုပ်လုပ်ခဲ့စဉ်ကရခဲ့သောလစာအလိုက်ကွဲပြားမှုရှိပါသည်။ အလုပ်လက်မဲ့အဖြစ်အသိအမှတ်ပြုပေးမည့် နေ့ရက်တွင်အလုပ်အကိုင်တည်မြဲရေးရုံးသို့မသွားခဲ့သည့်အခါ အလုပ်လက်မဲ့ထောက်ပံ့ငွေကို မရနိုင်တော့မည်ဖြစ်သဖြင့်သတိပြုစေလိုပါသည်။ အလုပ်လက်မဲ့ခံစားငွေထုတ်ယူနိုင်သည့်ကာလမှာ ကုမ္ပဏီအလုပ်ထွက်သည့်အကြောင်းပြချက်၊ အလုပ်သမားအာမခံစနစ်ဝင်ထားခဲ့သည့်ကာလ၊ အသက်အရွယ်စသည်တို့အလိုက်ကွာခြားမှုရှိနိုင်ပါသည်။ အသေးစိတ်ကို၊ အနီးဆုံးဟယ်လိုဝပ်တွင်မေးမြန်းစုံစမ်းပါ။

၃-၅ လုပ်ငန်းခွင်ထိခိုက်မှုအာမခံ

လုပ်ငန်းခွင်ထိခိုက်မှုအာမခံစနစ်ဆိုသည်မှာ လုပ်ငန်းခွင်အတွင်းဖြစ်စေ၊ အလုပ်ကိစ္စဖြင့်သွားရင်းလာရင်းဖြစ်စေ၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခြင်းကြောင့်နာမကျန်းဖြစ်ခြင်းသေဆုံးခြင်းဖြစ်သည့်အခါ၊ ဘေးအန္တရာယ်သင့်သူအလုပ်သမားသို့ငင်း၊ ကျန်ရစ်သူမိသားစုသို့ငင်း ထောက်ပံ့ငွေထုတ်ပေးသည့်စနစ်ဖြစ်ပြီး၊ မူအားဖြင့် လုပ်ငန်းရှင်ကထမ်းဆောင်ရသည့်အမခံကြေးပေါ်မူတည်ပြီး ထောက်ပံ့လျက်ရှိပါသည်။ အလုပ်လုပ်နေစဉ်တွင်ငင်း၊ အလုပ်သို့သွားစဉ်တွင်ငင်း၊ မတော်တဆမှုဖြစ်ပွားခြ ရရှိသောဒဏ်ရာအတွက်ထိခိုက်ဒဏ်ရာကုသရေးစရိတ် (ဆေးကုသနားနေလျော်ကြေးထောက်ပံ့ငွေ) ကိုငင်း၊ ထိုဒဏ်ရာကြောင့်အလုပ်မလုပ်နိုင်သောကာလအတွက် လစာ၏တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းလျော်ကြေး (အလုပ်နားလျော်ကြေးထောက်ပံ့ငွေ) အဖြစ်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်သင့်သောအလုပ်သမားကို သတ်မှတ်ထားသောငွေသားကိုပေးမည်။ မသန်မစွမ်းဖြစ်ကျန်ခဲ့သည့်အခါမျိုးတွင် တစ်လုံးတစ်စည်းတည်းပေးငွေကိုငင်း၊ ပင်စင်ကိုငင်းပေးမည်ဖြစ်ပြီး၊ သေဆုံးသည့် အခါကျန်ရစ်သူမိသားစုသို့ ထောက်ပံ့ငွေကိုငင်း၊ အသုဘစရိတ်ကိုငင်းထောက်ပံ့ပေးမည်။ ဤအာမခံထောက်ပံ့ကြေးငွေကို လျှောက်ထားရာတွင် ဘေးအန္တရာယ်သင့်သောအလုပ်သမားသည်ငင်း၊ ထိုသူ၏မိသားစုသည်ငင်း၊ အာမခံထောက်ပံ့ကြေးငွေတောင်းခံလွှာကိုအလုပ်သမားအခွင့်အရေးစံညွှန်းကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရေးဌာနထံတွင်လျှောက်ထားရမည်။ သို့ရာတွင်ဆေးကုသနားနေလျော်ကြေးထောက်ပံ့ငွေနှင့်ပတ်သက်၍၊ ကုသမှုခံယူနေသောဆေးရုံသည်၊ အလုပ်သမားထိခိုက်မှုအာမခံအခွင့်ရဆေးရုံဖြစ်လျှင်၊ ထိုဆေးရုံသို့လျှောက်ထားမည်။ ပိုမိုအသေးစိတ်သိလိုပါကအာရှလူမှုဖူလုံရေးနှင့်ပညာရေးဖေါင်ဒေးရှင်းဒုက္ခသည်ကူညီရေးဌာနချုပ်၏အတိုင်ပင်ခံဝန်ထမ်းနှင့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်း၊ နီးစပ်ရာအလုပ်သမားအခွင့်အရေးကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရေးဌာနတွင်စုံစမ်းပါ။

၃-၆ အလုပ်မှထွက်ခြင်း၊ အခြားအလုပ်သို့ပြောင်းခြင်းပြုသည့်အခါ

၁။ အလုပ်ရှေ့ပြောင်းရာတွင်အခြားအလုပ်သို့မပြောင်းမီအောက်ပါအချက်များကိုသေချာစွာစဉ်းစားသင့်ပါသည်။

ဂျပန်နိုင်ငံတွင် ရုတ်တရက်ချက်ခြင်းအလုပ်မှထွက်ခြင်းမပြုရသည်မှာ စောင့်စည်းအပ်သည့်ကျင့်ဝတ်တခုဖြစ်ပါသည်။ ရှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်မည့်အလုပ်မှလုပ်ခလစာငွေပမာဏနှင့်အလုပ်ချိန်စသည့်အချက်အလက်များအပေါ်မိမိကိုယ်တိုင်ကျေနပ်မှုရှိပါသလော။

(၁) ရှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်မည့်ကုမ္ပဏီသည်လူမှုဖူလုံရေးအာမခံစနစ် (အလုပ်အာမခံ၊ ကျန်းမာရေးအာမခံ၊ ကျန်းမာရေးပင်စင်၊ လုပ်ငန်းခွင်ထိခိုက်မှုအာမခံ) ဝင်ထားပြီး၊ သင်(အခြေချနေထိုင်သူစသည်တို့) အားအာမခံထားပေးပါမည်လော။

(၂) ရှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်မည့်ကုမ္ပဏီနှင့်၊ အထက်ဖော်ပြပါအကြောင်းအရာကိုရေးသားထားသောအလုပ်ခန့်စာချုပ်ကိုအပြောင်းအလဲပြုလုပ်နိုင်ပါသလား။

၂။ ကုမ္ပဏီမှအလုပ်ထွက်သည့်အခါဆောင်ရွက်ရန်ရုံးလုပ်ငန်းစဉ်

(၁)သေချာစွာစဉ်းစားပြီးမှကုမ္ပဏီမှအလုပ်ထွက်ရန်ဆုံးဖြတ်သည့်အခါ၊ နောက်အကျဆုံးလက်ရှိတည်ဆဲအလုပ်ခန့်စာချုပ်၌ရေးသားထားသောအလုပ်ထွက်သည့်အခါအကြောင်းကြားရမည့်ကန့်သတ်ကာလ (ဥပမာအားဖြင့် ၁ လကြိုတင်၍) အလုပ်ရှင်ထံအကြောင်းကြားရမည်။

(၂)အလုပ်ထွက်သောနေ့တွင်အလုပ်သမား၊ ဝန်ထမ်းကဒ်နှင့် အခြားကျန်းမာရေးအာမခံလက်မှတ်စသည်တို့ကိုပြန်လည်အပ်နှံရမည်။ ချက်ချင်းအခြားကုမ္ပဏီတွင်အလုပ်မဝင်သေးပါက ကျန်းမာရေးအာမခံကိုပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအာမခံသို့လည်းကောင်း၊ ကျန်းမာရေးပင်စင်ကို ပြည်သူ့ပင်စင် (သို့) မိမိဖာသာဝင်ရောက်ခြင်း (သို့) ပြောင်းလဲလျှောက်ထားခြင်းရုံးလုပ်ငန်းစဉ်ကို လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

ထို့ပြင်၊ 「ကလေးပြုစုရခြင်း」 「သူနာပြုစုရခြင်း」 ကြောင့်အလုပ်ကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ရန်အခက်အခဲရှိသောအခါ အလုပ်ခွင်အာမခံဝင်ဖြစ်ပါက၊ ကုမ္ပဏီ (လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ရာနေရာ) တည်ရှိရာဧရိယာကိုတာဝန်ယူထားသည့်ဟယ်လိုဝပ်ကတ်တွင်၊ အထက်ပါအကြောင်းပြချက်နှင့်အလုပ်နားခြင်းလျှောက်လွှာကိုတင်ကာအလုပ်လုပ်ရန်မဖြစ်နိုင်သော သတ်မှတ်ထားသည့်ကာလ၊ ထောက်ပံ့ငွေကိုလက်ခံရယူသောစနစ် (ကလေးပြုစုရန်အလုပ်နားထောက်ပံ့ငွေ၊ သူနာပြုစုရန်အလုပ်နားထောက်ပံ့ငွေ) ကိုအသုံးချနိုင်သည်။ တဖန်၊ ရောဂါစွဲကပ်ခြင်း၊ ဒဏ်ရာရခြင်းကြောင့်ဆေးဝါးကုသနားနေရန်လိုအပ်သောအခါ၊ လူမှုရေးအာမခံဝင်ဖြစ်လျှင်၊ အလုပ်နားနေချိန်အတွင်း 「ထိခိုက်နာမကျန်းထောက်ပံ့ငွေကို ရရှိနိုင်သောအခါမျိုးလည်းရှိသည်။ 「ကလေးပြုစုရန်အလုပ်နားထောက်ပံ့ငွေ」 「သူနာပြုစုရန်အလုပ်နားထောက်ပံ့ငွေနှင့်ပတ်သက်၍ကုမ္ပဏီမှအလုပ်ထွက်သည်နှင့်လုပ်အားခရပိုင်ခွင့်မရှိတော့သဖြင့် အလုပ်မှနားမည်လား၊ အလုပ်မှထွက်မည်လားဆိုသည်ကို ကြိုတင်၍အထက်လူကြီးနှင့်ငင်း၊ အနီးဆုံးရှိသောဟယ်လိုဝပ်တွင်ငင်း တိုင်ပင်ပြီးမှဆုံးဖြတ်ပါ။

အခန်း-၄
နေအိမ်
၄-၁ အစိုးရပိုင်နှင့်မြို့ပြအိမ်ယာများတွင်နေလိုပါက

၁။ ပြည်သူ့အိုးအိမ်သို့ဝင်ရောက်နေထိုင်ခြင်း

ခရိုင်မြို့နယ်ကျေးရွာများ၏အစိုးရပိုင်အိမ်ယာများတွင်နေထိုင်လိုသူများသည်သက်ဆိုင်ရာနယ်မြေရှိ အိမ်ယာစီမံခန့်ခွဲရေးရုံးများတွင်စုံစမ်းပြီး လစ်လပ်အိမ်ယာအခြေအနေ (အိမ်သစ်၊ အိမ်လွတ်များ) နှင့် လျှောက်ထားနိုင်သည့်သတ်မှတ်ချက်များ (ဝင်ငွေကန့်သတ်ချက်စသည်) များနှင့်ပတ်သတ်သည်များကို သေချာစွာမေးမြန်းသင့်ပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် နယ်မြေအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ သတ်မှတ်ချက်အချို့မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပြီးယေဘုယျအားဖြင့် လျှောက်ထားနိုင်သူမှာဝင်ငွေလစာနှင့်မိသားစုအဖွဲ့ အလိုက် အတိုင်းအတာနှင့် ကန့်သတ်ချက်ရှိသည့်အပြင်မဲစနစ်ဖြင့်ရွေးချယ်ပေးပါသည်။ တိုကျို့မြို့တော်စသည် တို့တွင်အဆပေါင်းများစွာဈေးကြီး၍ နေထိုင်သူများဒုက္ခရောက်သောနယ်မြေများလည်းရှိသည်။

	နိုင်ငံခြားသား၏လိုအပ်ချက်အချို့	စုံစမ်းရန်နေရာ
တိုကျို့မြို့တော် ပြည်သူ့အိမ်ယာ	အခြေချနေထိုင်ခွင့်/ ရာသက်ပန် နေထိုင်ခွင့်ရှိသူ(သို့)ဂျပန်နိုင်ငံတွင် ၁ နှစ်ကျော်နေထိုင်နေပြီးမြို့တော် ဧရိယာအတွင်းနေထိုင်သူ	ရာသက်ပန်တိုကျို့မြို့တော်အိမ်ယာထောက်ပံ့ရေး ကော်ပိုရေးရှင်းလျှောက်လွှာခေါ်ယူရေးစင်တာ ဖုန်း ၀၃-၃၄၉၈-၈၈၉၄
ခနာဂါဝခရိုင် ပြည်သူ့အိမ်ယာ	ခရိုင်အတွင်းနေထိုင်၍ နိုင်ငံခြား သားမှတ်ပုံတင်ပြုလုပ်ထားပြီး ၆ လကျော်သည့်နေ့မှစတင် လျှောက်ထားနိုင်သည်	ခါနဂဝအဆောက်အအုံမြေကြီးအုပ်ချုပ်ပိုင်ဆိုင်ရေး အဖွဲ့အစည်း ဖုန်း ၀၄၅-၂၀၁-၃၉၇၃
ဆိုင်းတမခရိုင် ပြည်သူ့အိမ်ယာ	ခရိုင်အတွင်းနေထိုင်သူ (သို့) အလုပ်လုပ်နေသူ	ဆိုင်းတမခရိုင်အိမ်ယာထောက်ပံ့ရေး ကော်ပိုရေးရှင်း ဖုန်း ၀၄၈-၈၂၉-၂၈၆၁
အိုင်းချိခရိုင် ခရိုင်အိုးအိမ်	ခရိုင်အတွင်း၌အိုးအိမ်(သို့မဟုတ်) အလုပ်လုပ်ရာနေရာရှိခြင်း	အိုင်းချိခရိုင်အိမ်ယာထောက်ပံ့ရေးကော်ပိုရေးရှင်း ဖုန်း-၀၅၂-၉၅၄-၁၃၆၁
အိုဆာကာမြို့ ပြည်သူ့အိမ်ယာ	မြို့တွင်းနေထိုင်သူ (သို့) အလုပ်လုပ်နေသူ	အိုဆာကာမြို့ပြအိမ်ယာစီမံရေးစင်တာ ဖုန်း ၀၆-၆၂၀၃-၅၄၅၄
ဟျာဂိုးခရိုင် ပြည်သူ့အိမ်ယာ	ခရိုင်အတွင်းနေထိုင်သူ (သို့) အလုပ်လုပ်နေသူ	ဟျာဂိုးခရိုင်အိမ်ယာထောက်ပံ့ရေးကော်ပိုရေးရှင်း ဖုန်း ၀၇၈-၂၃၀-၈၄၆၀

၂။ UR အိုးအိမ်

ကိုးအေးပြည်သူ့အိုးအိမ်ထက်စျေးကြီးသော်လည်း၊ အကျယ်အဝန်းတူပုဂ္ဂလိကအိုးအိမ်ထက်အိမ်လခ စျေးသက်သာသည့် UR တို့ရှိကိုခိုးမှတည်ဆောက်သော UR အိုးအိမ်ရှိပါသည်။ UR အိုးအိမ်ကိုဝင်ရောက် နေထိုင်ရန်အတွက် အခြေခံစံလစာဝင်ငွေသတ်မှတ်ချက်ရှိသော်လည်း အာမခံသူမလိုအပ်ခြင်း၊ ဆက်လက် နေထိုင်ရန်ပေးရသောငွေကုန်ကျမှုမရှိခြင်း စသောအားသာချက်များလည်းရှိပါသည်။ နေထိုင်လိုသူ လျှောက်လွှာခေါ်ယူသည့်အခါအများအားဖြင့် ဦးသူအစဉ်အလိုက်ဦးစားပေးသည့်စနစ်ဖြစ်၍သက်ဆိုင်ရာ နယ်မြေရောင်းဝယ်ရေးစင်တာစသည်များသို့စုံစမ်းမေးမြန်းပါ။

၄-၂ ပုဂ္ဂလိကမှဉ်းရမ်းအိမ်ယာများ

၁။ မည်သည့်နေရာတွင်ရှာဖွေနိုင်ပါသနည်း

အိမ်/အခန်းကိုရှာဖွေရန်အိမ်ပွဲစားရုံးခန်းနှင့်အင်တာနက်၊ အိမ်ဉားကြော်ငြာမဂ္ဂဇင်းများစသည်တို့တွင် ရှာရနိုင်သည်။ အခန်းဖွဲ့စည်းပုံနှင့်သွားလာရေးလွယ်ကူမှုတို့အရ ကွာခြားမှုများရှိပြီး ချက်ခြင်းဆုံးဖြတ်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ကောင်းနိုးရာရာများထဲမှလက်တွေ့သွားရောက်ကြည့်ရှုပြီးမှဆုံးဖြတ်သင့်ပါသည်။

၂။ အိမ်ရှင်နှင့်စာချုပ်ချုပ်ဆိုခြင်း

အိမ်/အခန်း ကိုရွေးချယ်ပြီးလျှင် အိမ်ရှင်နှင့်အိမ်ဉားစာချုပ်ချုပ်ဆိုရပါမည်။ ထိုစာချုပ်ပါအကြောင်းအရာအချက်အလက်များမှာဒေသအလိုက် အနည်းငယ်ကွာခြားမှုရှိပါသည်။ ၁-အိမ်လခနှင့်ပေးရမည့်နောက်ဆုံးရက်၊ ၂-အချိန်ကာလ၊ ၃-စဘော်ငွေ၊ ၄-အပျောက်ငွေ၊ ၅-စာချုပ်သက်တမ်းတိုးရမည့်နေ့ရက်၊ ၆-နေထိုင်ရာတွင် လိုက်နာရမည့်သတ်မှတ်ထားသည့် စည်းကမ်းအချက်အလက်များကို ဖေါ်ပြထားပါသည်။ သေချာစွာရှင်းလင်းပြချက်ကိုနားထောင်ပြီးသဘောပေါက်လက်ခံပါကလက်မှတ်၊ တံဆိပ်တုံးနှိပ်၍အိမ်ဉားစာချုပ်ချုပ်ဆိုပြီးမှသာ ထိုအိမ်/အခန်းတွင်နေထိုင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင်အိမ်ဉားစာချုပ်ချုပ်ဆိုရာတွင်အများအားဖြင့်အာမခံပုဂ္ဂိုလ်တဦးထားပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ အာမခံပုဂ္ဂိုလ်နှင့်ပတ်သက်၍အိမ်ပွဲစားရုံးနှင့်အိမ်ရှင်ထံသို့ မည်ကဲ့သို့သော အာမခံပုဂ္ဂိုလ်မျိုးလိုအပ်သည်ကို မေးမြန်းသင့်ပါသည်။ အာမခံပုဂ္ဂိုလ်နှင့်ပတ်သက်၍ဆွေးနွေးတိုင်ပင်နိုင်သည့်နေရာမှာ ကာနာဂဝခရိုင်တွင်နေထိုင်သူဖြစ်ပါက ယိုကိုဟားမားမြို့အိမ်ယာထောက်ပံ့ရေးစင်တာ (ဖုန်း ဝ၄၅-၂၂၈-၁၇၂၂) စသည်တို့တွင် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြည့်နိုင်ပါသည်။

ထို့အပြင် ဂျပန်နိုင်ငံတွင် တစ်လစာအိမ်လခအပြင် စဘော်ငွေနှင့် အပျောက်ငွေကို ပေးချေရလေ့ရှိပေသည်။ စဘော်ငွေမှာအိမ်ပြောင်းသည့်အခါအိမ်ခန်းများညစ်ညမ်းပေနေခြင်းနှင့်ပျက်စီးခြင်းတို့ကိုပြင်ဆင်ရမည့်စရိတ်ကိုနုတ်ပြီးကျန်ငွေကိုပြန်အမ်းမည်ဖြစ်သော်လည်း၊ အပျောက်ငွေမှာပြန်မအမ်းပါ။ စဘော်ငွေနှင့်အပျောက်ငွေတို့၏နှုန်းထားများသည်ဒေသအလိုက်၊ အိမ်ရှင်အလိုက်ကွာခြားမှုရှိပါသည်။

၃။ အိမ်လခမပေးခြင်း

ဂျပန်နိုင်ငံတွင်နိုင်ငံခြားသားများအား အိမ်/အခန်း မငှားချင်သည့်အိမ်ရှင်များအများအပြားရှိပါသည်။ ကံကောင်းထောက်မစွာငှားရမ်းလိုက်သည့် အိမ်/အခန်း ဖြစ်ပါကအိမ်လခကိုအကြွေးမထားဘဲ အိမ်ရှင်နှင့်အကြားယုံကြည်မှုတည်ဆောက်နိုင်ရန်ကြိုးပမ်းသင့်ပါသည်။ အကယ်၍အိမ်လခပေးသွင်းရန်သတ်မှတ်ချိန်တွင်မပေးသွင်းနိုင်ပါကမဖြစ်မနေကြိုတင်ပြီးဖုန်းဆက်အကြောင်းကြားသင့်ပါသည်။

၄-၃ အိမ်ဝယ်ယူရာတွင်

၁။ ကိုယ်ပိုင်အိမ်

အိမ်စျေးမှာကြီးမြင့်လှပြီးလက်ငင်းငွေချေ၍ဝယ်ယူရန်မလွယ်ကူပါ။ ထိုအခါမတည်ငွေကိုချေးယူခြင်းပြုကြသည်။ သို့သော်ကြီးမားလှသည့်အကြွေးကို အတင်ခံပြီးကာလကြာရှည်စွာချေးငွေကိုပြန်ဆက်ရမည့်အရေးမှာကြီးမားသောသံမိဒ္ဓာန်ချမှတ်ရန်လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။ အရေးကြီးသည်မှာပြန်ဆပ်နိုင်သောငွေပမာဏကိုဦးစွာပထမသိရှိနားလည်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ တနည်းဆိုရလျှင်မည့်သည့်လအထိ၊ ငွေမည်မျှဖြစ်လျှင်လစဉ်ပြန်ဆပ်နိုင်မည်ဆိုသည်ကို မိသားစုနှင့်အတူတိုင်ပင်ပြီးဆုံးဖြတ်မည်။

၂။ အိမ်ယာချေးငွေ

ကာလရှည်ပြီးအတိုးငွေသက်သာသည်ဟူသောကောင်းကွက်များရှိသည့် ချေးငွေမှာအစိုးရဌာနမှထုတ်ချေးငွေဖြစ်ပြီး၊ အိမ်ယာချေးငွေထောက်ပံ့ရေးအဖွဲ့အစည်း (ချေးယူနိုင်ရန်နေထိုင်ခွင့်မှာ (ရာသက်ပန်နေထိုင်ခွင့်) ဖြစ်ရမည့်ကန့်သတ်ချက်ရှိသည်) စသည်တို့ရှိပါသည်။

၃။ အလုပ်သမားရုန်ပုံငွေစုစနစ်

အလုပ်ဌာန၏အလုပ်သမားငွေစုစနစ်တွင်ဝင်ထားပြီးဤစနစ်မှချေးငွေ (၁ နှစ်အထက်စုငွေထည့်သွင်းထားရန်လိုအပ်သည်) ကိုချေးယူနိုင်ပါသည်။ အခြားသောပုဂ္ဂလိကဘဏ်များမှလည်းငွေချေးယူနိုင်သော်လည်းအတိုးငွေများလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အိမ်ယာနှင့်ပတ်သက်၍ ချေးငွေအတွက်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများကိုဘဏ်နှင့်အိမ်အရောင်းအဝယ်ကုမ္ပဏီများတွင်ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

အခန်း -၅
ဆေးဝါးကုသမှု
၅-၁ ရောဂါ၊ ဒဏ်ရာရသောအခါ

ရောဂါ၊ ဝေဒနာမရရန်ကျန်းမာရေးကိုအမြဲတန်းဂရုစိုက်သင့်ပါသည်။ သို့သော်ရောဂါဖြစ်ခြင်းနှင့်ဒဏ်ရာရခြင်း ရှိလာသည့်အခါတွင် ဆရာဝန်ထံအမြန်ဆုံးပြသရမည်။ အတတ်နိုင်ဆုံးအနီးပါတ်ဝန်းကျင်မှာဆေးရုံတွင်၊ အမြဲ ပြသမည့်ဆရာဝန်ကိုသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ထားပါ။

ဆေးရုံသွားသည့်အခါ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအာမခံကဒ်/ကျန်းမာရေးအာမခံကဒ်ကို မမေ့မလျော့ယူဆောင် သွားရမည်။ ကျန်းမာရေးအာမခံတွင် အလုပ်ဌာနမှတဆင့်ဝင်ရသော "ကျန်းမာရေးအာမခံ" နှင့်ဒေသန္တရအုပ်ချုပ် ရေးဌာနတွင်ဝင်ရသည့် ပြည့်သူ့ကျန်းမာရေးအာမခံတို့ရှိပြီး၊ ဂျပန်တွင်နေထိုင်သူ မှတ်ပုံတင်ထားသူနိုင်ငံခြား သားသည် တမျိုးမျိုးတွင်မပျက်မကွက်ဝင်ထားရမည်ဖြစ်သည်။ ကျန်းမာရေးအာမခံတွင် ကာယကံရှင်နှင့် မိသား စုအတူတကွဆေးကုသစရိတ်အတွက် ကိုယ်တိုင်ကျခံရသည့်နှုန်းထားမှာများသောအားဖြင့် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည်။ အကယ်၍ထိုလအတွင်းတွင် ရောဂါတစ်ခုခုကြောင့်ပေးချေခဲ့ရသည့်ဆေးကုသစရိတ်က အတိုင်းအတာတခုကိုကျော်လွန်သွားခြင်းမျိုးအတွက် ကျော်လွန်သည့်ဆေးကုသငွေကိုပြန်ထုတ်ပေးမည့် "ကြီးလေးသောဆေးကုသစရိတ်ပြန်အမ်းစနစ်" ရှိပါသည်။

ယာဉ်တိုက်မှုကြောင့်ဖြစ်သောဒဏ်ရာအတွက် မူအားဖြင့် ယာဉ်မောင်းသူ၊ မော်တော်ယာဉ်ပိုင်ဆိုင်သူသည်၊ မော်တော်ယာဉ်ဆုံးရှုံးပျက်စီးလျော်ကြေးတာဝန်ရှိသူအာမခံ (အများသိအမည်-ဂျိဘိုင်းဆက်ကိဟို့ကင်း) တွင် ပါဝင်ထားသဖြင့်၊ ထိုအာမခံငွေဖြင့်ပေးချေပေးပါလိမ့်မည်။

အလုပ်လုပ်နေစဉ် (သို့) အလုပ်ကိစ္စဖြင့်ခရီးသွားလာနေစဉ် တစုံတရာထိခိုက်မှုကြောင့်ဒဏ်ရာရခြင်းနှင့်အလုပ် ခွင်အတွင်းနာမကျန်းဖြစ်ခြင်းများအတွက် အလုပ်သမားထိခိုက်မှုအာမခံ (လုပ်ငန်းခွင်ထိခိုက်မှုအာမခံ) ကိုအသုံး ပြုနိုင်ပါသည်။ အလုပ်စတင်ဝင်ရောက်ချိန်တွင် ထိုကုမ္ပဏီကအာမခံဝင်ပေးခြင်း ရှိမရှိ စစ်ဆေးပါ။

၅-၂ ရုံးပိတ်ရက် (ညပိုင်း) အရေးပေါ်ကုသရေးဌာန

အစိုးရရုံးပိတ်ရက်နှင့်ညပိုင်းအရေးပေါ်ကုသရေးဌာနများမှာ ဒေသဆိုင်ရာဆရာဝန်များအသင်းစသည်တို့မှ ဒေသန္တရဆေးကုသရေးဌာနစသဖြင့်ဖွင့်လှစ်ပြီး ဆရာဝန်များမှအလှည့်ကျတာဝန်ယူရသည့်အပြင် ဒေသဆေးရုံများအကြား ရုံးပိတ်ရက်၊ ညပိုင်းတို့တွင် ဖွင့်မည့်နေရာကိုညှိနှိုင်းသတ်မှတ်ထားခြင်းရှိသဖြင့်၊ မည်သည့်ဆေးရုံနှင့်ဆေးခန်းများကအရေးပေါ်ကိစ္စမျိုးကိုလက်ခံပေးသည်ကို မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးတွင်မေးမြန်းစုံစမ်းခြင်းစသည်တို့ကိုပြုလုပ်၍ ကြိုတင်လေ့လာသိရှိထားသင့်ပေသည်။ မကြာမကြာဆေးကုသမှုခံယူဘူးသောအနီးအနားရှိဆေးခန်းစသည်တို့၏ဆရာဝန်နှင့်တိုင်ပင်ပြီး အရေးအကြောင်းပေါ်လာလျှင်လုပ်ဆောင်ရမည့်ကိစ္စများကို စဉ်းစားထားနိုင်ပါသည်။

အနီးအနားတွင်မိသားစုကျန်းမာရေးအခြေအနေနှင့်ပတ်သက်ပြီး အလွယ်တကူဆွေးနွေးတိုင်ပင်နိုင်သည့် မိသားစုဆရာဝန်မျိုးရှိထားပါကစိတ်ချရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၅-၃ အစိုးရဆေးဝါးကုသမှုဆိုင်ရာအာမခံ

၁။ ကျန်းမာရေးအာမခံ

ကုမ္ပဏီစသည်များတွင်အလုပ်လုပ်နေသူဖြစ်ပါကလူမှုဖူလုံရေးအာမခံ (ကျန်းမာရေးအာမခံနှင့်အလုပ်သမားပင်စင်အာမခံ) ကိုကုမ္ပဏီကထားပေးလေ့ရှိသည်။ လုပ်ငန်းစဉ်များကိုကုမ္ပဏီမှလုပ်ဆောင်ပါမည်။ ထို့ပြင်၊ မှီခိုသူမိသားစုရှိသူသည်၊ အလုပ်လုပ်သောဌာနတွင်လျှောက်လွှာတင်လျှင် ထိုမိသားစုလည်းကျန်းမာရေးအာမခံသို့ဝင်ရောက်နိုင်သည်။ ကျန်းမာရေးအာမခံဝင်သူသည်၊ ထိုအာမခံဌာန (ဧင်းကို့ကုခင်းကိုးဟို့ကင်းကယောကိုင် (သို့) ခင်းကိုးဟို့ကင်းဂုမိအိုင် စသည်တို့) မှမိမိအလုပ်လုပ်သောဌာနမှတဆင့်ကာယကံရှင်နှင့်မှီခိုသူမိသားစုအသီးသီးအတွက် ကျန်းမာရေးအာမခံသက်သေခံကဒ်ပြားကိုရရှိလိမ့်မည်။ လူမှုရေးအာမခံ၏အာမခံကြေးသည်၊ အလုပ်ခန့်ထားသူနှင့်ကာယကံရှင်ကတစ်ဝက်စီကျခံရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ကာယကံရှင်ကကျခံရမည့်ငွေသည်လစဉ်လခဝင်ငွေမှနှုတ်ယူပြီး၊ အာမခံဌာနသို့သွင်းပေးလိမ့်မည်။ ဤကဒ်များကိုသုံးစွဲခြင်းဖြင့်ဆေးကုသမှုကုန်ကျငွေ၏ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်သည်။

၂။ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအာမခံ

ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအာမခံတွင်ကာယကံရှင်သည်နေထိုင်ရာ မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံးသို့သွားရောက်ကာအာမခံစနစ်သို့ ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်ပြီး ငွေသွင်းအကြောင်းကြားလွှာတွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသောကန့်သတ်ကာလအထိအာမခံကြေးငွေကိုပေးဆောင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အာမခံကြေးငွေသည်၊ မိသားစု၏ဝင်ငွေနှင့်ပါဝင်သူလူဦးရေအလိုက်သတ်မှတ်ခံရမည်။ နေထိုင်သူမှတ်ပုံတင်လွှာကိုပြုလုပ်ထားသူသည်၊ အလုပ်လုပ်သောဌာနစသည်တို့တွင် ကျန်းမာရေးအာမခံသို့ပါဝင်နေသည်မှအပ၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအာမခံသို့မဝင်မနေရဖြစ်သည်။

ကလေးနှင့်ပတ်သက်၍ ‘နို့စို့ကလေးဆေးကုသရေးသက်သေခံ’ ကိုပြသခြင်းဖြင့်၊ ကျန်းမာရေးအာမခံ (သို့) ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအာမခံကိုအသုံးပြုနိုင်သော ဆေးကုသစရိတ်မှကာယကံရှင်ကကျခံရမည့်ငွေ (၂၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း) နှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ သတ်မှတ်ထားသောအသက်အရွယ် (ဒေသဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးအလိုက်မတူ) ရောက်သည်အထိ၊ ဒေသဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးကကျခံမည့် ‘နို့စို့ကလေးစသည်တို့နှင့်ပတ်သက်သော ဆေးကုသစရိတ်အထောက်အပံ့’ ကိုရရှိနိုင်လိမ့်မည်။ ထိုအချက်ကြောင့်၊ များသောအားဖြင့်ကလေး၏ဆေးကုသစရိတ်သည်အခမဲ့ဖြစ်မည်။ ‘နို့စို့ကလေးဆေးကုသရေးသက်သေခံ’ ကိုထုတ်ပေးရန်လျှောက်ထားခြင်းကို၊ ကလေး၏နေထိုင်သူမှတ်ပုံတင်ရှိရာမြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးတွင်ပြုလုပ်ရမည်။

၃။ တန်ဖိုးကြီးဆေးကုသနားနေစရိတ်စနစ်

ဆေးရုံ၊ဆေးပေးဌာနတွင်ပေးချေခဲ့သောငွေပမာဏသည်ပြက္ခဒိန်တစ်လ (လဆန်းမှလကုန်အထိ) တွင် သတ်မှတ်ထားသောငွေပမာဏကိုကျော်လွန်သောအခါ၊ ထိုကျော်လွန်သွားသောငွေပမာဏကိုပံ့ပိုးသော စနစ် ‌ [တန်ဖိုးကြီးဆေးကုသနားနေစရိတ်စနစ်] ရှိသည်။ ကျခံငွေ၏ အမြင့်ဆုံးကန့်သတ်ငွေပမာဏ သည်၊ အသက်နှင့်ဝင်ငွေအပိုင်းအခြားအလိုက်ကွာခြားမှုရှိသည်။ အသေးစိတ်သည် (ပြည်သူ့) ကျန်းမာ ရေးအာမခံသက်သေခံတွင် [အာဓခံဌာန] ဟုရေးသားထားသောအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးတွင်မေးမြန်းစုံစမ်းပါ။

၄။ တန်ဖိုးကြီးဆေးကုသရေး၊ တန်ဖိုးကြီးသူနာပြုစုရေး ပေါင်းစပ်တွက်ချက်ဆေးကုသနားနေစရိတ်စနစ်

မိသားစုအတွင်း၊ တစ်ခုတည်းသောဆေးကုသမှုအာမခံတွင် ပါဝင်ထားသူများနှင့်ပတ်သက်၍၊ နှစ်စဉ် သြဂုတ်လတွင် တစ်နှစ်အတွင်းကျသင့်သည့်ဆေးကုသရေးအာမခံနှင့် သူနာပြုစုရေးအာမခံ၏ကာယကံ ရှင်ကျခံရမည့်ငွေကိုစုစုပေါင်း၍၊ စံနှုန်းထားငွေပမာဏထက်ကျော်လွန်နေလျှင်၊ ထိုကျော်လွန်နေသောငွေ ပမာဏကိုပံ့ပိုးသည့်စနစ်အဖြစ်နှင့် [တန်ဖိုးကြီးဆေးကုသရေး၊ တန်ဖိုးကြီးသူနာပြုစုရေး ပေါင်းစပ်တွက် ချက်ဆေးကုသနားနေစရိတ်စနစ်] ရှိပါသည်။ တန်ဖိုးကြီးဆေးကုသနားနေစရိတ်စနစ်သည် တစ်လအ ခြေခံစံနှုန်းဖြစ်ပြီး၊ ကျခံစရိတ်လျှော့ပေါ့စေရန်အတွက်၊ ပေါင်းစပ်တွက်ချက်ဆေးကုသနားနေစရိတ်စနစ် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သောတစ်လအခြေခံစံနှုန်းဖြင့်ကျခံစရိတ်လျှော့ပေါ့ရေးများရှိသော်လည်း၊ ထပ်မံလေးပင် သောကုန်ကျစရိတ်များကျန်နေသောအခါ တစ်နှစ်အခြေခံစံနှုန်းဖြင့်ထိုကဲ့သို့သောကျခံစရိတ်ကိုလျှော့ ပေါ့ပေးသောစနစ်ဖြစ်သည်။ အသေးစိတ်ကို၊ ပါဝင်ထားသည့်ဆေးကုသရေးအာမခံ၏အာမခံဌာနသို့စုံ စမ်းမေးမြန်းပါ။

၅။ ဆေးကုသစရိတ်နှုတ်ပေးခြင်း

ထိုပြင်ကာယကံရှင်နှင့်အတူတကွစားသောက်နေထိုင်သော မိသားစု၏ဆေးကုသစရိတ်ကိုပေါင်းပြီး တစ်နှစ် သတ်မှတ်ငွေ (ယန်း ၁၀ သောင်း၊ သို့ရာတွင်အသားတင်ငွေယန်းသောင်း ၂၀၀ မပြည့်လျှင် ထိုငွေ၏ ၅ ရာခိုင်နှုန်း) ကိုကျော်လွန်လျှင်၊ အခွန်သတ်မှတ်ခြင်းလျှောက်ချိန်တွင် ဆေးစစ်ချက်အသေးစိတ်စာရွက်စာတမ်းကိုတင်ပြပါ ကပေးဆောင်ခဲ့သောအခွန်ငွေမှ တစိတ်တပိုင်းပြန်ရနိုင်ပါသည်။ ၎င်းကို [အိလျောဟိ ခိုးဂျော့] ဟုခေါ်ပါသည်။ အသေးစိတ်ကိုအာရှလူမှုဖူလုံရေးဖောင်ဒေးရှင်းဒုက္ခသည်ကူညီစောင့်ရှောက်ရေးဌာနခွဲပုံတွင် ဆွေးနွေးတိုင် ပင်ပါ။

၅-၄ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအာမခံ

သူနာပြုစုရေးအာမခံသည်၊ သက်ကြီးရွယ်အိုကသူနာပြုစုခံရလိုအပ်သောအခြေအနေသို့ရောက်နေသော်လည်း၊ နေထိုင်ရာဒေသအတွင်း၌လိုအပ်သောဆားဗစ်ကိုအသုံးချကာ၊ တတ်နိုင်သလောက်တည်ငြိမ်သောစားဝတ်နေရေးရှိနေစေရန် လူအားလုံးကဝိုင်းဝန်းကူညီသောလုပ်ဆောင်မှုဖြစ်သည်။ အသက် ၄၀ ကျော်သောအခါ၊ သူနာပြုစုရေးအာမခံသို့ဝင်ရောက်၍ လစဉ်သတ်မှတ်ထားသောအာမခံကြေးကိုပေးသွင်းရမည်။ (အာမခံကြေးသည်၊ သူနာပြုစုရေးအာမခံဝင်အလိုက်တွက်ချက်သတ်မှတ်) ထိုအာမခံကြေး၊ အခွန်ကိုငွေဝင်ပေါက်အဖြစ်နှင့်၊ သူနာပြုစုရေးအာမခံဝင်သည် သူနာပြုစုခံရန် လိုအပ်သောအခြေအနေသို့ရောက်သောအချိန်တွင်၊ ကျခံစရိတ်တစ်ချို့တစ်ဝက်ဖြင့်၊ အမျိုးမျိုးသောသူနာပြုစုရေးဆားဗစ်ကိုခံယူနိုင်သည်။

၁။ သူနာပြုစုရေးအာမခံသို့ဝင်ခြင်း

သူနာပြုစုရေးအာမခံစနစ်သို့ဝင်သူသည် (၁) ၆၅ နှစ်အထက်ဖြစ်သူ (အမှတ် ၁ အာမခံဝင်) နှင့် (၂) အသက် ၄၀ မှ ၆၄ နှစ်တွင်ဆေးဝါးကုသရေးအာမခံတွင်အာမခံဝင်ဖြစ်သူ (အမှတ် ၂ အာမခံဝင်) ဖြစ်သည်။ ၆၅ နှစ်အထက်ဖြစ်သူသည်မည်သည့်အကြောင်းရင်းနှင့်မဆို၊ ပံ့ပိုးမှုသူနာပြုစုမှုလိုအပ်သောအခြေအနေသို့ရောက်သောအခါတွင်၊ သူနာပြုဆားဗစ်ကိုခံယူနိုင်သည်။ အသက်၄၀ မှ ၆၄ နှစ်ဖြစ်သူသည်မျှော်လင့်ချက်မရှိသော ကင်ဆာ၊ အဆစ်အမြစ်လျှူးမတ်တစ်ဇင်စသော အိုမင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောရောဂါ (ထူးခြားသောရောဂါ) ကြောင့်ပံ့ပိုးမှုပြုစုမှုလိုအပ်သောအခြေအနေတို့ရောက်သောအခါ၊ နေထိုင်ရာဒေသအတွင်းရှိသူနာပြုစုရေးဝန်ဆောင်မှုတွင်ကာယကံရှင်က ကုန်ကျစရိတ်တစ်စိတ်တပိုင်းအားပေးချေခြင်းဖြင့် အသုံးပြုနိုင်သည်။

「သူနာပြုစုရေးအာမခံသက်သေခံသည်၊ အသက် ၆၅ နှစ်မပြည့်မီလတွင်ထုတ်ပေးလိမ့်မည်။ အသက် ၄၀ မှ ၆၄ နှစ်ဖြစ်သူသည်ပံ့ပိုးမှုပြုစုကုသမှုလိုအပ်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြုခံသူဖြစ်မှသာ「သူနာပြုစုရေးအာမခံသက်သေခံ」 ကိုထုတ်ပေးလိမ့်မည်။ သူနာပြုစုရေးဆားဗစ်ကိုအသုံးပြုရန်လိုအပ်မည်ဖြစ်၍ ဂရုတစိုက်သိမ်းဆည်းထားပါ။

၂။ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်လက်ခံနေရာနှင့်လျှောက်ထားရန်နေရာ

သူနာပြုစုရေးဆားဗစ်ကိုအသုံးချနိုင်ရန်အတွက်၊ ဒေသဆိုင်ရာဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရာစင်တာ (ချိုအိကိုဟိုးကဆုရှိအင်းစင်တာ) တွင်၎င်း၊ မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံး၏ သူနာပြုစုရေးအာမခံတာဝန်ခံထံတွင်၎င်း ဆွေးနွေးလျှောက်ထားမည်။ အသုံးချသူကာယကံရှင်အပြင်၊ မိသားစုများမှဆွေးနွေးခြင်း၊ လျှောက်ထားခြင်းများကိုလည်း လက်ခံနေပါသည်။ လျှောက်ထားပြီးနောက် ဆရာဝန်၏ဆေးစစ်ချက်

မှတ်တမ်း၊ အိမ်တိုင်ရာရောက်စုံစမ်းမေးမြန်းချက်ကိုအခြေခံပြီး၊ စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ကာအသုံးပြုသူကလို အပ်မည့်ပုံပိုးမှု၊ သူနာပြုစုမှုအတိုင်းအတာ「ယောခိုင်းဂို့ဒို့」ဟုခေါ်သည်နှင့်ပတ်သက်၍ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ခံရမည်။

၃။ 「အိမ်တိုင်ရာရောက်ဆားဗစ်」နှင့် 「ဂေဟာဆားဗစ်」

သူနာပြုစုရေးအာမခံကိုအသုံးချနိုင်သောဆားဗစ်သည်၊ အကြမ်းမျဉ်းအားဖြင့် 「အိမ်တိုင်ရာရောက် ဆားဗစ်」နှင့် 「ဂေဟာဆားဗစ်」ဟူ၍ကွဲပြားလျက်ရှိသည်။

「အိမ်တိုင်ရာရောက်ဆားဗစ်」သည်၊ အိမ်သို့လာရောက်၍ပြုစုခြင်း (ဟုမ်းဟဲလ်ပ်)၊ အိမ်သို့လာရောက်၍ ရေချိုးပေးခြင်း၊ အိမ်သို့လာရောက်၍ရီဟာဗလီတေးရှင်းလုပ်ပေးခြင်းစသော၊ အိမ်တိုင်ရာရောက်ပုံစံနှင့်၊ ဆားဗစ်စင်တာသို့သွား၍ သူနာပြုစုခံခြင်း (ဒေးဆားဗစ်)၊ ဆားဗစ်စင်တာသို့သွား၍ ရီဟာဗလီတေးရှင်း (ဒေးကဲယား) စသည့်စင်တာသို့သွားရောက်သောပုံစံဖြင့် အသုံးချနိုင်သောပုံစံများရှိသည်။

「ဂေဟာဆားဗစ်」ဆိုသည်မှာ၊ ထိုဂေဟာသို့ဝင်ရောက်နေထိုင်သူက ရယူနိုင်သောဆားဗစ်ဖြစ်ပြီး၊ လို အပ်သောသူနာပြုစုခြင်းအမျိုးအစားအလိုက် အဓိကအားဖြင့် ၃ မျိုးရှိပါသည်။ စားဝတ်နေရေးအဓိက ထားသောသက်ကြီးရွယ်အိုသူနာပြုစုရေးနှင့်အနေအထိုင်သက်သာချောင်ချိရေးဂေဟာ (တို့ကုယော)၊ အိမ် တွင်ပြန်လည်နေထိုင်နိုင်ရန်အတွက်ရီဟာဗလီတေးရှင်းကိုအဓိကထားသော 「သက်ကြီးရွယ်အိုသူနာပြုစုရေး အာမခံဂေဟာ (ရိုးခင်း)」၊ ကာလကြာရှည်စွာဆေးကုသနားနေဆေးရုံတက်ခြင်းကို လိုအပ်သောသူကိုအဓိ ကထားသောသူ နာပြုစုရေးနှင့်ဆေးကုသနားနေရေးပုံစံဆေးကုသမှုဂေဟာ (လျောယောဂတဗျောအင်း)」 တို့ဖြစ်ပါသည်။

မည်သို့သောဆားဗစ်ကို၊ မည်မျှအသုံးပြုမည်ဆိုသည်ကိုကာယကံရှင်၊ မိသားစု၏ဆန္ဒ၊ ဆွေးနွေးချက် ပေါ်မူတည်၍ လက်တွေ့ကျသောသူနာပြုဆားဗစ်အသုံးချစီမံချက် (ကဲယားပလန်) ကိုရေးဆွဲသူကို ကဲယား မန်နေဂျာဟုခေါ်သည်။ သူနာပြုစုရေးကူညီထောက်ပံ့မှုအထူးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါသည်။ အသုံးချသူ၊ ထိုသူ၏ မိသားစုသည်ကဲယားမန်နေဂျာကိုရွေးချယ်ခြင်း၊ လိုအပ်ချက်ပေါ်မူတည်၍ ပြောင်းလဲခြင်းတို့ကိုပြုလုပ် နိုင်သည်။ ကဲယားပလန်သည်၊ နေထိုင်မှုနှင့်အံဝင်ဂွင်ကျမဖြစ်ခြင်း၊ ပြဿနာပေါ်ခြင်းများရှိလျှင်၊ ပြန်လည် ပြင်ဆင်နိုင်သဖြင့်၊ တာဝန်ကျမန်နေဂျာနှင့်စိတ်ကြေနပ်မှုရသည်အထိဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပါ။ ကဲယားမန်နေ ဂျာကိုရွေးချက်သတ်မှတ်ရေးကိုသူနာပြုစုရေးအာမခံဌာနတွင်၎၊ သက်ကြီးရွယ်အိုဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရေး စင်တာတွင်၎၊ လက်ခံဆောင်ရွက်ပေးနေပါသည်။

၅-၅ ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးခြင်း၊ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း

မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့ ကျေးရွာ၏လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုအရင်းခံအဖြစ်၊ နေထိုင်သူများအတွက်ရည်ရွယ်၍ဆောင်ရွက်နေသည့် ကျန်းမာရေးဆေးစစ်မှုကိုခံယူနိုင်သည်။ စစ်ဆေးသည့်ကာလသည်ကန့်သတ်ထားသဖြင့်လမ်းညွှန်ရောက်ရှိလာလျှင် စောလျင်စွာဖြင့်ကာလကိုသေချာအောင်ကြည့်ပြီး၊ သတ်မှတ်ပေးသောဆေးရုံတွင်ဆေးစစ်ခံရန်အကြံပြုပါသည်။

ကလေးအတွက်မြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက်ရုံးတွင်အခမဲ့ဆောင်ရွက်ပေးသည့်ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းကိုခံယူနိုင်ပါသည်။ ဤသည်မှာကူးစက်ရောဂါများမှကာကွယ်ရန်ဖြစ်ပြီး "၁၉၉၄ ခုနှစ်ကာကွယ်ဆေးထိုးဥပဒေပြန်လည်ပြင်ဆင်ချက်" အရကာကွယ်ဆေးကို မထိုးမနေရအဖြစ်မသတ်မှတ်တော့ပါ။ ကလေး၏ကျန်းမာရေးအခြေအနေ၊ မတည့်သောဆေးရှိမရှိ၊ ယခင်ကဤကာကွယ်ဆေးထိုးဘူးခြင်းရှိမရှိစသည်ဖြင့်စစ်ဆေးကြည့်ပြီး ကာကွယ်ဆေး ထိုး၊မထိုး ဆုံးဖြတ်သင့်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက်အလိုက်ကာကွယ်ဆေးထိုးရာတွင် DPT (ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာချောင်းဆိုး၊ မေးခိုင်ရောဂါ ၃ မျိုးပေါင်း)၊ ပိုလီယို (ကလေးအကြောသေရောဂါ)၊ BCG (အဆုတ်ရောဂါ၊ ဓါတ်ခွဲခန်းစစ်ဆေးမှုအရကူးစက်မှုမရှိဟုယူဆလျှင်)၊ ဝက်သက်၊ အင်ပျဉ်၊ ဂျပန်ဦးနှောက်ရောင်ရောဂါ၊ ရေကျောက်၊ နဖူးနီးယားမှိုတက်ခြင်း၊ Hib (ဟိဘ်) များရှိပြီး၊ ထိုရောဂါအမျိုးမျိုးအလိုက်ဆေးထိုးရမည့်အသက်အရွယ်ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ထားပါသည်။ မိမိတို့နေထိုင်ရာမြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက်များမှကာကွယ်ဆေးထိုးပေးရန်အကြောင်းကြားစာရောက်ရှိလာပါကစစ်ဆေးကြည့်ရှုပါ။ ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးမှုနှင့်ပတ်သက်၍ မိမိတို့မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်မှအချိန်မှန်မှန်စစ်ဆေးပြုလုပ်ပေးနေသည်ဖြစ်၍ မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံးများတွင် မေးမြန်းစုံစမ်းသင့်ပါသည်။

ထို့အပြင် လူကြီးများခံယူနိုင်သည့် အခကြေးငွေလိုအပ်သောကာကွယ်ဆေးနှင့် အခကြေးငွေမလိုအပ်သောကာကွယ်ဆေး ထိုးခြင်းများလည်းရှိပါသည်။ အသေးစိတ်ကိုအနီးဆုံးအာမခံဌာနတွင်မေးမြန်းစုံစမ်းပါ။

၅-၆ ဆေးကုသစရိတ်မပေးချေနိုင်လျှင်

နာတာရှည်ရောဂါနှင့်ကုသရန်ခက်ခဲသည့်ရောဂါစွဲကပ်ပြီး၊ ဆေးကုသစရိတ်ကိုမပေးချေနိုင်သောအခါ၊ ဆေးရုံ၏ဆေးကုသရေးဆွေးနွေးခန်းမှ ကေးစ်ဝပ်ကားသည် လက်ခံဆွေးနွေးပေးလိမ့်မည်။ ဆေးကုသခက သတ်မှတ်ထားသောပမာဏကျော်လျှင်ပြန်ပေးမည့်စနစ်ဖြင့် ပြန်ပေးမည့်အချိန်အထိကြီးလေးသောကုသ မှုစရိတ်ကိုထောက်ပံ့မှုထုတ်မပေးခင် ၂ လအတွင်းကိုကုသမှုစရိတ်နှင့်ညီမျှသည့်ငွေပမာဏကို ထုတ်ချေး ပေးမည့်စနစ်လည်းရှိပါသည်။ ဝင်ငွေရှိသော်လည်းပေးချေရန်လောလောဆယ်အခက်အခဲရှိသည့်အခါ အ တိုးနှုန်းနိမ့်သောအစိုးရဆေးကုသမှုဆိုင်ရာငွေချေးစနစ်ကို ဒေသလူမှုဖူလုံရေးဌာနများကစီစဉ်ပေးနိုင်ပါ သဖြင့်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြည့်နိုင်ပါသည်။

ထို့အပြင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်မှုရှိအဖွဲ့အစည်းများမှ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအာမခံသို့ ဝင်ထားသူသည် ‘ဆေးဝါးကုသစရိတ်ကာယကံရှင်ကျခံငွေ’ ကို လျှော့ပေါ့ (ကင်းလွတ်ခွင့်) စနစ်ကိုသုံးနိုင်သည်များ လည်းရှိသဖြင့်၊ နေထိုင်ရာအရပ်၏ မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊မြို့၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးတွင် မေးမြန်းစုံစမ်းလျှင် ကောင်းပေလိမ့်မည်။ ထိုမျှမက စားဝတ်နေရေးစောင့်ရှောက်မှုလိုအပ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီသူဖြစ်ပါက ဆေးကုသမှုအထောက်အပံ့ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။ အဖြေရှာမတွေ့နိုင်သဖြင့် ကုသမှုနည်းလမ်းလည်း မရှိသေးသောကုသရန်ခက်ခဲသည့်ရောဂါများအနက်၊ ကုသရန်ခက်ခဲသည့်အပြင်ကုသမှုစရိတ်လည်းကြီး လေးသည်ဟုအစိုးရမှသတ်မှတ်ထားသည့်ရောဂါ ၃၄၈ မျိုး (၂၀၂၅ ခုနှစ် ဧပြီလ လက်ရှိ) နှင့်ပတ်သက်၍ ကာယကံရှင်ကျခံရမည့်အပိုင်း၏အားလုံး သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုအစိုးရမှကျခံပေးပြီး လျှောက် လွှာကိုသက်ဆိုင်ရာအာမခံဌာနစသည်တို့တွင် လက်ခံပါသည်။ ဦးစွာဆရာဝန်နှင့်တိုင်ပင်ပါ။ ထို့ပြင်ကူးစက် ရောဂါကူးစက်ခံရသည့်အခါတွင်မူ အမျိုးမျိုးသောဆေးစစ်မှုများနှင့်ကူညီထောက်ပံ့မှုများရှိသောကြောင့် အမြန်ဆုံးကျန်းမာရေးဌာနတွင်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြည့်ပါ။

၅-၇ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာစိုးရိမ်ပူပန်မှုဖြစ်ပါက

၁။ ဓလေ့စရိုက်ကွဲပြားမှုကိုတွေ့ကြုံရခြင်းအပေါ် စိုးရိမ်ပူပန်မှု

အခြေချနေထိုင်သူများထဲတွင်ဂျပန်တွင်နေထိုင်ပြီး လူနေမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့်ယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာစကား စသည့်ပတ်ဝန်းကျင်အပြောင်းအလဲများနှင့်တွေ့ကြုံရသည့်အခါ၊ အခြေချနေထိုင်ခွင့်ရသူများထဲတွင်ခန္ဓာကိုယ်နှင့်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအံဝင်ခွင်ကျမှုမရှိနိုင်သူများလည်းရှိပါသည်။ စိတ်ရှုတ်ထွေးမှုနှင့်စိတ်ဖိစီးမှုတို့ကို လစ်လျူရှုထားမည်ဆိုပါကစိတ်ဝေဒနာများဖြစ်ပေါ်စေတတ်ပါသည်။ အရက်နှင့်မူးယစ်ဆေးစွဲခြင်းများကလည်း အလွန်အကျွံသောက်သုံးလျှင်စိတ်ဝေဒနာကိုဖြစ်စေပါသည်။

၂။ စိုးရိမ်ပူပန်မှုကြီးထွားခြင်း (စိတ်ဝေဒနာ) ခံစားနေရကြောင်းသံသယရှိပါကစိတ်ရောဂါအထူးကု ဆရာဝန်တဦးဦးနှင့်ပြသသင့်ပါသည်။

အိပ်မပျော်ခြင်း ၃ ရက်ကျော်ဆက်ဖြစ်ပါကဆရာဝန်ထံဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြည့်ခြင်းမှာ အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ ထိုပြင်စိတ်ကျန်းမာရေးလူမှုဖူလုံရေးအကြံပေးတာဝန်ခံရှိသည့် ကျန်းမာရေးဌာနတွင်လည်း ဆွေးနွေးတိုင်ပင်နိုင်ပါသည်။ ဆရာဝန်ကပုံမှန်ဆေးကုသမှုခံယူရန် (သို့) ဆေးရုံတက်ရန်ညွှန်ကြားပါက ထိုညွှန်ကြားချက်အတိုင်းတတ်နိုင်သမျှအမြန်ဆုံးဆေးကုသမှုခံယူပါ။

ဆေးရုံတက်ရာတွင်ကာယကံရှင်၏သဘောတူညီချက်အရ "မိမိဆန္ဒအရဆေးရုံတက်ခြင်း" နှင့်စိတ်ကျန်းမာရေးတာဝန်ရှိဆရာဝန်က ဆေးကုသမှုနှင့်စောင့်ရှောက်မှုလိုအပ်သည်ဟုယူဆသောအခါ စောင့်ရှောက်သူ၏သဘောတူညီမှုကို ရယူပြီးဆေးရုံတင်သည့် "စောင့်ရှောက်ကုသခံရန် ဆေးရုံတက်ခြင်း" ဟူ၍ရှိပါသည်။ ထို့အပြင်မိမိကိုယ်မိမိဖြစ်စေ၊ သူတပါးအားဖြစ်စေ အန္တရာယ်ပေးနိုင်သည့်စိုးရိမ်ဖွယ်အခြေအနေမျိုးရှိသည့်အခါ စိတ်ကျန်းမာရေးတာဝန်ရှိဆရာဝန် ၂ ဦးနှင့်အထက်၏စစ်ဆေးမှုဖြင့် အစိုးရအာဏာပိုင်၏အမိန့်အရအတင်းအကျပ်ဆေးရုံတင်သည့် "အမိန့်အရဆေးရုံတက်ခြင်း" မျိုးလည်းရှိပါသည်။ အမိန့်အရဆေးရုံတက်နေစဉ်ကာလအတွင်းဆေးကုသမှုစရိတ်များကိုအစိုးရမှကျခံပေးပါသည်။ ကျန်းမာရေးအာမခံများသုံးစွဲနိုင်သော်လည်းဆေးရုံစရိတ်များကိုအစိုးရစရိတ်ဖြင့်ကျခံသောစနစ်ရှိသည့်အပြင် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအာမခံ၏ကြီးလေးသောဆေးကုသမှုစရိတ်ဆိုင်ရာစနစ်နှင့် ဒေသအလိုက်ပြုလုပ်လျက်ရှိသော "စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာမသန်စွမ်းမှုဆေးကုသစရိတ်ထောက်ပံ့ရေးစနစ်" လည်းရှိပါသည်။ ပထမဆုံးအကြိမ်ကုသမှုခံယူခြင်းမှ (၆) လကျော်ဆက်လက်ကုသမှုခံယူနေသူသည် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာမသန်စွမ်းသူအာမခံ၏လူမှုဖူလုံရေးကဒ်ပြားကိုလျှောက်ထားနိုင်ပြီး၊ ထုပ်ယူရရှိလျှင်ဝင်ငွေခွန်စသဖြင့်အခွန်လျှော့ပေါ့ခြင်းရနိုင်ပါသည်။ လူမှုရေးပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက်လေ့ကျင့်ရေးဂေဟာများလည်းရှိသည်။ ဆရာဝန်/ကျန်းမာရေးဌာနများတွင်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးနိုင်ပါသည်။ အရက်စွဲခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးစွဲခြင်းစသည့်ရောဂါများအတွက်ကုသရေးနှင့်ပတ်သက်၍စိတ်ရောဂါကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဌာန (သို့) ကျန်းမာရေးဌာနများတွင်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးနိုင်ပါသည်။

၅-၈ အိမ်နေမသန်မစွမ်းသူကလေးအတွက်ကူညီရေးနှင့်လေ့ကျင့်ပေးရေးစင်တာ

မသန်မစွမ်းကလေးငယ်နှင့်မသန်မစွမ်းသူများကိစ္စတိုင်ပင်ဆွေးနွေးရန်မှာမြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံးတွင်ရှိလူမှုဖူလုံရေးရုံးနှင့်လူမှုဖူလုံရေးဌာနတို့ကလက်ခံဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ အိမ်နေမသန်မစွမ်းကလေးငယ် (အသက် ၂၀ အောက်ဖြစ်ပြီး ကိုယ်ခန္ဓာနှင့်စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရချို့ယွင်းမှုရှိသူ၊ ဆရာဝန်၏အသိအမှတ်ပြုချက်လိုအပ်သည်) ကိုပြုစုစောင့်ရှောက်ပေးနေသည့်အုပ်ထိန်းသူအားကလေးသူငယ်ပြုစုပျိုးထောင်ရေးအထူးထောက်ပံ့ကြေးကိုထုတ်ပေးပါသည်။ ဤထောက်ပံ့ကြေးမှာမသန်မစွမ်းမှုအဆင့်အလိုက်ထောက်ပံ့ငွေပမာဏမတူညီနိုင်ပါ။ မသန်မစွမ်းအဆင့်မှာပို၍ဆိုးရွားသည်ဆိုပါက မသန်မစွမ်းသူကိုယ်တိုင်သို့မသန်မစွမ်းကလေးလူမှုဖူလုံရေးထောက်ပံ့ကြေးကို သီးသန့်ပေးလိမ့်မည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်ဤထောက်ပံ့ကြေးမှာကလေးအုပ်ထိန်းသူ၏လစာဝင်ငွေပေါ်မူတည်သောကန့်သတ်ချက်ရှိပါသည်။

ထို့အပြင်မသန်မစွမ်းဖြစ်နေသောကလေးအတွက်ရည်ရွယ်၍ဆေးကုသခြင်းနှင့်ကလေးထိန်းခြင်း၊ ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်းတွင်အလေးထားသောဂေဟာအဖြစ် ဆေးကုသပြုစုပျိုးထောက်ရေးဂေဟာရှိပါသည်။ ဂေဟာတစ်ခုချင်းတွင်ခြေလက်ကိုယ်ခန္ဓာမသန်စွမ်းသည့်ကလေး၊ ကိုယ်စိတ်မမှန်မှုပြင်းထန်သောကလေး (ပုဂ္ဂိုလ်)၊ မျက်မမြင်ကလေး၊ ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှုချို့ယွင်းနေသောကလေးများအတွက် ရည်ရွယ်လျက်တစ်ပြည်လုံးဒေသအသီးသီး၌ရှိသည်။

နေ့စဉ်နေထိုင်ရေးတွင်ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုလိုအပ်သည့်အခြေအနေဖြစ်ပါက အိမ်သို့ကူညီမည့်သူကိုစေလွှတ်ပေးသည့်စနစ်ရှိပြီး ကာလတိုပြုစုကုသမှုနှင့်ကိုယ်ခန္ဓာအထောက်အကူပြုပစ္စည်းများထောက်ပံ့ပေးခြင်းစသည်တို့ကိုလည်းဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ထိုအရာများအတွက်တိုင်ပင်ဆွေးနွေးရန်လျှောက်ထားခြင်းကိုမြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံးများ (သို့) လူမှုဖူလုံရေးရုံးများတွင်ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

ကိုယ်ခန္ဓာမသန်မစွမ်းသူသည် ‘ကိုယ်ခန္ဓာမသန်စွမ်းသူမှတ်တမ်းစာအုပ်’ ၊ အသိဉာဏ်ချို့ယွင်းသူသည် ‘ကုသပြုစုပျိုးထောင်ရေးမှတ်တမ်းစာအုပ်’ ၊ စိတ်ချို့ယွင်းသူသည် ‘စိတ်ချို့ယွင်းသူအာမခံလူမှုဖူလုံရေးမှတ်တမ်းစာအုပ်’ ကိုလျှောက်ထားနိုင်သည်။ မှတ်တမ်းစာအုပ်အသီးသီးလျှောက်ထားပုံနည်းလမ်းများနှင့်ပတ်သက်၍ မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးတွင်မေးမြန်းစုံစမ်းပါ။ မသန်မစွမ်းသူမှတ်တမ်းစာအုပ်ကိုရယူလျှင်အခွန်အသီးသီးလျှော့ပေါ့ခြင်း သို့မဟုတ် ကင်းလွတ်ခြင်း၊ အများပြည်သူကူးသန်းသွားလာရေးဌာန၏လျှော့ဈေး၊ ဆားဗစ်စသည်များကိုရယူနိုင်ပါသည်။ ထုတ်ပေးသောမသန်မစွမ်းသူမှတ်တမ်း၏အမျိုးအစား၊ အဆင့်အတန်းအပေါ် ဒေသဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များအလိုက်ရယူနိုင်သောဆားဗစ်သည်မတူညီသဖြင့်၊ တင်လျှောက်ချိန်တွင်ဒေသဆိုင်ရာအာဏာပိုင်ရုံးအသီးသီးတွင်သေချာစွာစီစစ်ပါ။

၅-၉ ကိုယ်ဝန်ဆောင်၊ မီးဖွားခြင်း

၁။ ကိုယ်ဝန်ရှိလာသည်နှင့်မိခင်ကလေးမှတ်တမ်းစာအုပ်ကိုရယူပါ။

ဆရာဝန်၏စမ်းသပ်မှုအရကိုယ်ဝန်ရှိကြောင်းသိရလျှင်မိမိနေထိုင်သည့်မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံးရှိ ကိုယ်ဝန်ဆောင်အကြောင်းကြားလွှာပုံစံတွင် မိခင်လောင်း၏အမည်နှင့်မီးဖွားမည့်ခန့်မှန်းရက်၊ ဆေးရုံအမည် စသည်တို့ကိုဖြည့်သွင်းပြီး၊ မိခင်ကလေးမှတ်တမ်းစာအုပ်ကိုယူရပါမည်။ ထိုအခါ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကျန်းမာရေး ဆေးစစ်မှုအစစ်ဆေးခံလွှာကို လက်ခံရယူမည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကျန်းမာရေးဆေးစစ်မှုသည်ကျသင့်ငွေအား လုံးကိုကာယကံရှင်ကအားလုံးကျခံရမည်ဖြစ်သော်လည်း၊ အစစ်ခံသောအခါတွင်သတ်မှတ်ထားသောဆေးရှုံ့ ထိုအစစ်ဆေးခံလွှာကိုပြသခြင်းဖြင့်၊ နိုင်ငံတော်စရိတ်ထောက်ပံ့ခြင်းကိုရယူနိုင်သည်။ ဤစာအုပ်မှာကိုယ်ဝန် ဆောင်မိခင်/ကလေး ၂ ဦးလုံး၏ကျန်းမာရေးနှင့်မွေးပြီးနောက်ပိုင်းကလေးငယ်၏ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အတွက်အရေးပါပါသည်။ထို့အပြင်ဤသို့လျှောက်ထားမှုအရမိခင်ကလေး ၂ ဦးစလုံး အခမဲ့ကျန်းမာရေးစစ်ဆေး ခြင်းနှင့်ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းတို့ကိုသက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက် (သို့) ဒေသန္တရကျန်းမာရေးဌာနတို့ တွင်ခံယူနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပုံမှန်ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးခြင်း

ဆရာဝန်၏ညွှန်ကြားချက်အတိုင်းလိုက်နာပြီးမိခင်ရောကလေးပါကျန်းမာရေးကောင်းမွန်စွာဖြင့်စိတ်ချ လက်ချမီးဖွားနိုင်စေရန်ကြိုးပမ်းရပါမည်။ အကယ်၍စိုးရိမ်ဖွယ်ရာအခြေအနေတခုခုရှိပါကတာဝန်ခံဆရာ ဝန် (သို့) ကျန်းမာရေးဌာနတို့ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပါ။

၃။ မီးဖွားခွင့်၊ ကလေးထိန်းခွင့်

ကာယကံရှင်မှာအလုပ်လုပ်နေသူဖြစ်ပါကမီးမဖွားမီနှင့်မီးဖွားပြီးနောက်ခွင့်ယူခြင်းကိုအသိအမှတ်ပြု ထားပါသည်။ ထို့အပြင်မိဘနှစ်ဦးစလုံးသည် ကလေးပြုစုရေးအလုပ်နားခွင့်ကိုရလိုသောဆန္ဒရှိသောအခါ၊ အခြေခံအားဖြင့်၁ နှစ်မပြည့်သောကလေးကိုပြုစုပျိုးထောင်ရန် ဖခင် (သို့) မိခင်ကအလုပ်ရှင်သို့ လျှောက်ထားခြင်းဖြင့်၊ အသီးသီးသည်အများဆုံး ၁ နှစ် 「ကလေးပြုစုရေးအလုပ်နားခွင့်」 (မိခင်ဖြစ်လျှင်၊ မီးဖွားပြီး အလုပ်နားကာလနှင့်ပေါင်းပြီး ၁ နှစ်) ရယူနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ၃ နှစ်အရွယ်အထိကလေးကိုပြုစု ပျိုးထောင်သူမိဘကအသုံးချနိုင်သောအလုပ်လုပ်ချိန်မှာ မူအားဖြင့် ၁ ရက်လျှင် ၆ နာရီဖြစ်သော 「အချိန်တို အလုပ်ချိန်စနစ်」 ၊ မူလတန်း ၃တန်း မပြီးသေးသည့် ကလေး ၁ ယောက်ရှိလျှင်တစ်နှစ်လျှင် ၅ ရက်၊ ၂ ယောက်နှင့် အထက်ရှိလျှင်တစ်နှစ်လျှင် ၁၀ ရက်ယူနိုင်သော ကလေးအတွက် 「ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးစသည့်

ခွင့်ရက်စနစ်」 စသည်တို့လည်းရှိပါသည်။ သို့သော် ဤစနစ်များထဲမှ အချို့မှာ အလုပ်ခန့်ထားသည့်ကာလ ၁ နှစ်မပြည့်သေးပါက အသုံးမပြုနိုင်သော အခြေအနေများလည်း ရှိနိုင်ပါသည်။ လိုအပ်ပါက ဝန်ထမ်းရေးရာနှင့်အလုပ်သမားရေးရာ တာဝန်ခံထံမေးမြန်းစုံစမ်း သင့်ပါသည်။

၄။ ရင်သွေးငယ်မွေးဖွားလာလျှင်

မီးဖွားပြီးနောက် ၁၄ ရက်အတွင်း၌ 「မီးဖွားကြောင်းအကြောင်းကြားလွှာ」 ကို မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးတွင်တင်ပြမည်။ တဖန်၊ မီးဖွားကြောင်းအသိပေးလွှာကိုသတ်မှတ်ထားသော (အာမခံစင်တာစသည်တို့) သို့တင်ပြခြင်းဖြင့်၊ အာမခံဌာနပုဂ္ဂိုလ်၏ အိမ်တိုင်ရာရောက် ဆားဗစ် (ဝန်ဆောင်မှု) စသည်တို့ကိုရယူနိုင်ပါသည်။

တာဝန်ခံဆရာဝန်၏ညွှန်ကြားချက်အတိုင်းပုံမှန်ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးခြင်းနှင့်ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းတို့ကိုခံယူရပါမည်။ နေ့ရက်အတိအကျစသည်တို့ကိုကျန်းမာရေးဌာနတို့တွင်စုံစမ်းပါ။ သတ်မှတ်ချိန်အတိုင်းဆေးစစ်ခြင်း၊ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းတို့ကိုပြုလုပ်သောအခါတွင်၊ မိခင်ကလေးမှတ်တမ်းစာအုပ်ကိုမပျက်မကွက်ဆောင်ယူသွားပါ။

၅။ မွေးဖွားလာသည့်ရင်သွေးငယ်မှာပုံမှန်ထက်သေးကွေးနေပါက

၂၅၀၀ ဂရမ်အောက်နိမ့်သောကိုယ်အလေးချိန်နှင့်မွေးဖွားသောကလေးသည်၊ မွေးဖွားရာဒေသရှိကျန်းမာရေးဌာနသို့အကြောင်းကြားရပါမည်။ မွေးဖွားချိန်ကလေး၏ကိုယ်အလေးချိန်သည် ၂၀၀၀ ဂရမ်အောက်ဖြစ်ပြီး၊ ဆရာဝန်ကပြုစုပျိုးထောင်ရန်လိုသည်ဟုဆုံးဖြတ်၍ သတ်မှတ်ထားသောဆေးရုံတွင်ဆေးရုံတင်သောအခါ အုပ်ထိန်းသူ၏ဝင်ငွေလစာအလိုက်ပြုစုပျိုးထောင်ဆေးကုသစရိတ်ငွေတစိတ်တပိုင်း (သို့) အားလုံးကိုကင်းလွတ်ခွင့်ရနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၆။ မိခင်ကလေးမှတ်တမ်း

နို့စို့ကလေးနှင့်သက်ဆိုင်သောအလုံးစုံသောရုံးလုပ်ငန်းစဉ်နှင့်ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးမှု၊ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ မကျန်းမာ၍ဆေးကုသခြင်းစသည်တို့တွင် ဤမိခင်ကလေးမှတ်တမ်းကိုမလွဲမသွေအသုံးပြုရပါမည်။ ကာကွယ်ဆေးထိုးနေရဦးမည့်အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းကျောင်းသားအရွယ်အထိ သေချာစွာသိမ်းဆည်းထားရမည်။

၇။ မီးဖွားပြုစုပျိုးထောင်၊ တစ်လုံးတစ်စည်းတည်းပေးငွေ

သာမန်ကိုယ်ဝန်ဆောင်မီးခြင်းသည်၊ ရောဂါရသည်နှင့်မတူပဲ၊ ကျန်းမာရေးအာမခံကိုအသုံးမပြုနိုင်၍ ကုန်ကျစရိတ်အားလုံးကိုကာယကံရှင်ကျခံရမည်ဖြစ်သည်။ ဆေးရုံတွင်သာမန်မီးဖွားခြင်း၏ပျမ်းမျှကုန်ကျစရိတ်သည်၊ ယန်းသောင်း ၅၀ မှယန်းသောင်း ၆၀ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် (ပြည်သူ့) ကျန်းမာရေးအာမခံဝင်၊ သို့မဟုတ်မှီခိုသူအာမခံဝင်ဖြစ်ပြီး၊ ကိုယ်ဝန် ၄ လနှင့်အထက်တွင်မီးဖွားသူသည် ၊မီးဖွားပြုစုပျိုးထောင်တစ်လုံးတစ်စည်းတည်းပေးငွေ၂ အဖြစ်၊ ပုံပိုးငွေယန်း ၅၀ သောင်းကိုရယူနိုင်သည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင် ၈၅ ရက်ကျော်တွင်အသေမွေးခြင်း၊ သားပျက်ကျခြင်းတို့ဖြစ်လျှင်လည်းလက်ခံရယူနိုင်ပါသည်။

၊မီးဖွားပြုစုပျိုးထောင်တစ်လုံးတစ်စည်းတည်းပေးငွေ၂ သည်၊ ကိုယ်ဝန်သည်သည်ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအာမခံဝင်ဖြစ်နေသောအခါ မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးတွင်၊ ကုမ္ပဏီစသည်တို့၏ကျန်းမာရေးအာမခံဝင် သို့မဟုတ် အာမခံဝင်မှီခိုသူဖြစ်လျှင်အလုပ်လုပ်သောကုမ္ပဏီမှတဆင့်၊ ထိုအာမခံဌာနတာဝန်ခံလက်ခံနေရာတွင်လျှောက်ထားပါမည်။ မီးဖွားပြုစုပျိုးထောင်တစ်လုံးတစ်စည်းတည်းပေးငွေတောင်းဆိုခြင်းနှင့်လက်ခံရယူခြင်းကို ကိုယ်ဝန်ဆောင်စသည်တို့မှပြောင်းလဲ၍ ဆေးရုံအစရှိသည်တို့မှဆောင်ရွက်ရမည့်စနစ်အဖြစ်နှင့်၊ ၊တိုက်ရိုက်ပေးချေသည့်စနစ်၂ ရှိပါသည်။ အာမခံဌာနသည်ဆေးရုံစသည်တို့မှ တိုက်ရိုက်တောင်းဆိုခြင်းခံရမည်ဖြစ်သဖြင့်၊ဆေးရုံဆင်းသောအခါလက်ခံကောင်တာတွင် မီးဖွားစရိတ်အားလုံးကိုပေးရန်မလိုတော့ပါ။

၈။ မီးဖွားစရိတ်အတွက်ဒုက္ခရောက်လျှင်

ဝင်ငွေနည်းသဖြင့်ဆေးရုံတက်မီးဖွားလိုအပ်သောသူအတွက်၊ သတ်မှတ်ထားသောဆေးရုံတွင်ဆေးရုံတက်ခြင်းကိုကူညီကာမီးဖွားပေးသည့်စနစ်ရှိပါသည်။ ထို့ပြင်၊ စားဝတ်နေရေးစောင့်ရှောက်မှုရယူနေသောသူများအတွက် မီးဖွားမှုကူညီရေးဆောင်ရွက်ပေးပါမည်။

၉။ ကြိုတင်အကွက်ချကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းကအသင့်တော်ဆုံး

ရေခြားမြေခြားနိုင်ငံတွင်ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကလေးမွေးရာတွင်အမျိုးသမီးများအတွက်သာမကပဲ နေထိုင်သူမိသားစုဝင်များအဖို့ လွန်စွာဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာဖြစ်သည်နှင့်တပြိုင်တည်း အရေးကြီးသည့်ကိစ္စတခုလည်းဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့သော်မလိုလားသောကိုယ်ဝန်ဖြစ်ခြင်း၊ မီးဖွားစရိတ်အတွက်စိုးရိမ်နေရခြင်းများရှိနေပါလျှင်လွန်စွာစိတ်သောကရောက်ပေလိမ့်မည်။ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ကြိုတင်အကွက်ချထားပြီး ကိုယ်ဝန်ယူခြင်းသည်အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခြင်း၊ ခွဲစိတ်သန္ဓေတားခြင်းမျိုးမဖြစ်စေပဲ ဇနီးမောင်နှံနှစ်ဦးအပြန်အလှန်ကူညီမှုဖြင့် သန္ဓေရခြင်းကိုစီမံထိန်းသိမ်းသင့်ပါသည်။ ကျန်းမာရေးဌာန (※) တွင်သန္ဓေတားခြင်း၊ မျိုးရိုးလိုက်ခြင်းများနှင့်ပတ်သက်ပြီး သားဖွားမီးယပ်ဆရာဝန် (ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရှောက်ရေးဥပဒေဖြင့် ခွင့်ပြုထားသောဆရာဝန်) ထံတွင်ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခြင်း၊

ကိုယ်ဝန်မရအောင်ခွဲစိတ်ခြင်း (အမျိုးသားများအတွက်မှာဆီးအင်္ဂါဆိုင်ရာဌာန) များနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆွေးနွေးတိုင်ပင်နိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင်ကုန်ကျမည့်ငွေကြေးနှင့်အချိန်များကိုမူ ကြိုတင်ဆက်သွယ်မေးမြန်းသင့်ပါသည်။

ကိုယ်ဝန်ဆောင်သူကိုကာကွယ်ရန်နှင့်မလွဲမရှောင်သည့်အကြောင်းများကြောင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင် ၂၂ ပတ်မပြည့်မီအထိကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခြင်းကို ကိုယ်ဝန်ဆောင်စောင့်ရှောက်ရေးဥပဒေအရခွင့်ပြုထားသော်လည်း၊ အသက်အန္တရာယ်နှင့်နောင်တွင်ကလေးမရနိုင်သည့်ရောဂါ၏ အကြောင်းအရင်းဖြစ်လိမ့်မည်စသည့်ပြဿနာရှိလာနိုင်သဖြင့် အထူးသဖြင့် ငယ်ရွယ်သူအမျိုးသမီးများမှာရှောင်ရှားသင့်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခြင်းအတွက် ကျန်းမာရေးအာမခံကိုအသုံးမပြုနိုင်ပါ။ တဖန်စားဝတ်နေရေးစောင့်ရှောက်မှုခံစားခွင့်ရနိုင်သူဖြစ်သည့်တိုင်ကိုယ်ဝန်ဆောင်သူကာကွယ်ရေးဥပဒေအရအသိအမှတ်ပြုခံရသူဖြစ်မှသာလျှင် ဆေးကုသမှုဆိုင်ရာအထောက်အပံ့ကိုခံစားနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(※) ကျန်းမာရေးဌာနဆိုသည်မှာဒေသအလိုက်လူမှုဖူလုံရေးဌာနတွင်ပူးပေါင်းဖွင့်ထားသည်လည်းရှိပါသည်

အခန်း-၆
ပညာရေး
၆-၁ ဂျပန့်ပညာရေးစနစ်

ဂျပန်နိုင်ငံ၏ကျောင်းပညာရေးသည် အသက် ၆ နှစ်အရွယ်မှစတင်သည့်မူလတန်းပညာမှအသက် ၁၂ နှစ်အရွယ်မှ ၃ နှစ်ကြာသင်ယူသည့်အလယ်တန်းပညာရှိပါသည်။ ထို့အပြင်အထက်တန်းတွင် ၃ နှစ် (ညကျောင်းဖြစ်လျှင် ၄ နှစ်) ကြာကျောင်းတက်အပြီးဆက်လက်၍ ၄ နှစ်တာတက္ကသိုလ်ပညာရေးရှိပါသည်။ ထိုကျောင်းများ၏တစ်နှစ်တာပညာသင်နှစ်သည် ဧပြီလမှစတင်ကာနောင်နှစ်မတ်လတွင်အတန်းတတန်းပြီးဆုံးပါသည်။

ထို့အပြင်မူလတန်းကျောင်းမဝင်မီ၊ အလုပ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ရောဂါကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ကလေးကိုကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ခြင်းမပြုနိုင်သူများကိုယ်စား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပေးသည့် နေ့ကလေးထိန်းကျောင်း၊ ၃ နှစ် မှ ၅ နှစ်အရွယ်လူမမယ်ကလေးများအတွက် ရည်စူးထားပြီး၊ ကျွေးမွေးပြုစုစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့အစည်းအဖြစ်မူကြိုကျောင်းရှိပါသည်။ မသင်မနေရပညာရေးသတ်မှတ်ချက်၏အသက်အရွယ်ကိုကျော်လွန်နေသောပညာမပြည့်စုံသူများအတွက်အလယ်တန်းညကျောင်းများရှိပါသည်။ မသင်မနေရပညာရေးပြီးဆုံးသည့်နောက်တွင်အထက်တန်း၊ တက္ကသိုလ်များအပြင် အသက်မွေးပညာသင်အထက်တန်းကျောင်း၊ အထူးပညာရပ်ကျောင်း၊ ကောလိပ်စသည့်ကျောင်းများကိုတက်ရောက်နိုင်ပါသည်။ တတ္တသိုလ်ပြီးနောက်ဆက်လက်ပညာဆည်းပူးလိုပါကဘွဲ့လွန်သင်တန်းများတက်ရောက်နိုင်ပါသည်။

ထို့အပြင်နေ့ပိုင်းတွင်အလုပ်လုပ်၍ညပိုင်းပညာသင်ယူလိုသူများအတွက်အထက်တန်းညကျောင်း၊ တက္ကသိုလ်ညကျောင်း၊ တက္ကသိုလ်ပညာရေးအသံလွှင့်ချက်များစသည့် စာပေးစာယူတက္ကသိုလ်များလည်းရှိပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာပညာရေးဌာန၏အသေးစိတ်ရှင်းလင်းချက်ကို ၎င်းတို့၏ပြဌာန်းချက်များတွင်ကြည့်ပါ။

(နှစ်ပေါင်း) ဓာတ်ရောင်ခြည်
ပျမ်းမျှ
မူကြိုကျောင်း
မူလတန်းကျောင်း
အထက်တန်းကျောင်း
အထက်တန်းကျောင်း
major
major
major

၆-၂ မူလတန်း၊ အလယ်တန်းကျောင်းဝင်/ကျောင်းပြောင်းဆောင်ရွက်မှုများ

မူလတန်းကျောင်းသည်၊ အသက် ၆ နှစ်ပြည့်ပြီးကလေးများက လာမည့်၉ပြီလပညာသင်နှစ်မှ ၆ နှစ်ကြာတက်ရောက်သည့်ကျောင်းဖြစ်သည်။ အလယ်တန်းကျောင်းသည်၊ မူလတန်းကျောင်းကိုပြီးမြောက်သောကလေးများ ၃ နှစ်ကြာတက်ရောက်သောကျောင်းဖြစ်သည်။ ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသော အခြေချနေထိုင်သူ၏ကလေးများသည် ပြည်သူ့ပိုင်မူလတန်း၊ အလယ်တန်းကျောင်း၌လျှောက်ထားပါကကျောင်းဝင်တက်ရောက်နိုင်သည့်အတွက်နေထိုင်ရာမြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက်ပညာရေးအမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့်ဆွေးနွေးပါ။ ထို့အပြင် ၁၆ နှစ်အထက်ကလေးများလည်းမသင်မနေရပညာရေးကိုပြီးဆုံးအောင်မသင်ခဲ့လျှင်၊ အလယ်တန်းညကျောင်းသို့တက်ရောက်နိုင်သောအနေအထားရှိသည့်အတွက် နေထိုင်ရာမြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်၏ ပညာရေးအမှုဆောင်အဖွဲ့နှင့်ဆွေးနွေးနိုင်ပါသည်။

၆-၃ နေ့ကလေးထိန်းကျောင်း၊ မူကြိုကျောင်းတွင်ကျောင်းထားမည်ဆိုပါက

နေ့ကလေးထိန်းကျောင်း၊ မူကြိုကျောင်း၊ အသိအမှတ်ပြုကလေးဥယျာဉ်ကျောင်းများတွင် ၃ နှစ်မှ ၅ နှစ်အထိ အခြေခံအားဖြင့်ကျောင်းလခအခမဲ့ဖြစ်သည်။

၁။ နေ့ကလေးထိန်းကျောင်း

နေ့ကလေးထိန်းကျောင်းသည်မိဘ ၂ ဦးလုံးအလုပ်လုပ်နေခြင်း၊ နာမကျန်းဖြစ်ခြင်းစသည့်အခြေအနေတရပ်ရပ်ကြောင့်နေအိမ်တွင်စောင့်ရှောက်မှုမပေးနိုင်သောနို့စို့ကလေးအား နေ့ကလေးထိန်းလုပ်ဆောင်ပေးသည့်နေရာဖြစ်သည်။ အသက်အရွယ်အကန့်အသတ်မှာ ၂ လအရွယ်မှမူလတန်းကျောင်းမတက်မီအထိအတွင်းဖြစ်သော်လည်းလသားအရွယ် (၁ နှစ်အောက်) ကလေးများကိုလက်မခံသောကျောင်းလည်းရှိတတ်ပါသည်။ အများအားဖြင့်ကန့်သတ်ဦးရေပြည့်နေတတ်သည့်အတွက် ကျောင်းအပ်ရန်စောင့်ဆိုင်းရတတ်သော်လည်း၊ အရေးပေါ်လိုအပ်မှုအတိုင်းအတာပေါ်တွင်မူတည်၍အစဉ်အလိုက်ကျောင်းဝင်နိုင်ပါသည်။

(၁) ထိန်းပေးမည့်အချိန်

ထိန်းပေးမည့်အချိန်မှာ ကျောင်းအပေါ်မူတည်၍ကွဲလွဲမှုများရှိသော်လည်း ပုံမှန်အားဖြင့် တနင်္လာမှသောကြာ နံနက် ၈း၃၀ နာရီမှညနေ ၄း၃၀ နာရီထိ၊ စနေနေ့ နံနက် ၈း၃၀ နာရီမှနေ့လယ် ၁၂း၃၀ နာရီထိဖြစ်သည်။ တနင်္ဂနွေနှင့်အခြားအစိုးရရုံးပိတ်ရက်များတွင်ကျောင်းပိတ်ပါသည်။ နံနက် ၈း၃၀ မတိုင်ခင်သော်လည်းကောင်း၊ ညနေ ၄း၃၀ နောက်ပိုင်းတွင်သော်လည်းကောင်းစောင့်ရှောက်မှုရယူရန်လိုအပ်ပါကကလေးထိန်းကျောင်းတွင်လျှောက်ထားနိုင်ပါသည်။

(၂) နေ့ကလေးထိန်းကျောင်းလခ

အခမဲ့အသုံးပြုနိုင်သောကာလမှာ ၃ နှစ်ပြည့်ပြီးသည့် ဧပြီလ ၁ ရက်မှ မူလတန်းမတက်မီအထိ ၃ နှစ်တာကာလဖြစ်သည်။ အစားအသောက်စရိတ်၊ ပွဲစရိတ်အစရှိသောကုန်ကျစရိတ်များကိုမိဘမှပေးရပါမည်။ သို့သော် မိသားစုဝင်ငွေနှင့်ကလေးဦးရေပေါ်မူတည်၍ အရံအစားအစာ (မုန့်နှင့်ဟင်းအစရှိသော) စရိတ်များကိုလျှော့ပေါ့မှုလည်းရှိသည်။

အသက် ၀ နှစ်မှ ၂ နှစ်အထိကလေးများအတွက် နေထိုင်ခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ရှိသောအိမ်ထောင်စုများအတွက် အသုံးပြုခအခမဲ့ဖြစ်သည်။

(၃) ကျောင်းဝင်ခွင့်လျှောက်ထားခြင်း

ဝင်ခွင့်လျှောက်ထားလိုပါကမိမိနေထိုင်ရာနယ်မြေ၏လူမှုဖူလုံရေးရုံး (သို့) မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံး၏နေ့ကလေးထိန်းတာဝန်ခံဌာနသို့လျှောက်ထားရပါမည်။ လျှောက်ထားရာတွင်မိသားစုအခြေအနေအစီ

ရင်ခံစာ၊ အလုပ်ထောက်ခံစာများလိုအပ်သော်လည်း၊ ထိုစာရွက်စာတမ်းများမှာကန့်သတ်ချက်နှင့်အချိန်အခါအပေါ်မူတည်၍သတ်မှတ်ထားသည့်နှစ်အပိုင်းအခြားကာလနှင့်တင်ပြရမည့်အမျိုးအစားများတွင်ကွဲပြားမှုများရှိသဖြင့်လူမှုဖူလုံရေးရုံး (သို့) မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံး၏ နေ့ကလေးထိန်းတာဝန်ခံ၏ညွှန်ကြားချက်ကိုရယူ၍ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုပြုသင့်ပါသည်။

(၄) နေ့ကလေးထိန်းကျောင်းတွင်ဆောင်ရွက်ရမည်များ

အိမ်မှကျောင်းအထိအသွားအပြန်ကိုအုပ်ထိန်းသူ (သို့) တာဝန်ယူထားသူကအကြိုအပို့လုပ်ပေးရပါမည်။ ကျောင်းဝင်ပြီးတစ်ပတ်ခန့်အထိ "နာရီရှိဟိုအိခု" ဟုခေါ်ြပီးကလေးကိုကျင့်သားရစေရန်အတွက်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ချိန်ကို ၁ နာရီခန့်မှတဖြည်းဖြည်းတိုးမြှင့်သွားပါသည်။ ကလေးထိန်းမှတ်တမ်းစာအုပ် (သတင်းပို့အကြောင်းကြားစာအုပ်) ဖြင့်အိမ်မှကျောင်း၊ ကျောင်းမှအိမ်သို့လိုအပ်သောအခြေအနေသတင်းများပေးပို့ပြီး ပိုမိုကောင်းမွန်သောကလေးထိန်းစောင့်ရှောက်မှုကိုဦးတည်ထားခြင်းဖြစ်သော်လည်း စာရေးစာဖတ်ခြင်းအခက်အခဲရှိသူမှာနံနက်၊ ညနေကြိုပို့ချိန်များတွင် တာဝန်ခံကလေးထိန်းဆရာမအားစကားပြောကာ၊ ကလေး၏ကျန်းမာရေးအခြေအနေစသည့် အရေးကြီးသောအကြောင်းများကိုနှုတ်ဖြင့်မေးမြန်းစီစစ်ပါ။

၂။ မူကြိုကျောင်း

မူကြိုကျောင်းသည် ၃ နှစ်အရွယ်မှစ၍မူလတန်းကျောင်းမတက်မီထိတက်သောကျောင်းဖြစ်ပြီး ပြည်သူပိုင်နှင့်ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဟုရှိပါသည်။ ပညာသင်ကြားချိန်မှာပုံမှန်အားဖြင့် ၄ နာရီကြာမျှဖြစ်ပြီး၊ ဥပမာ နံနက် ၉ နာရီခန့်မှစ၍နေ့လည် ၂ နာရီခန့်ထိဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းဝင်မူနှင့်ပတ်သက်၍လျှောက်လွှာတင်ရမည့်အချိန်ကာလ (အကြမ်းအားဖြင့် ၉ လမှ ၁၁ လခန့်) သတ်မှတ်ထားသည့်အတွက်ပညာရေးအမှုဆောင်ကော်မတီ (သို့) သက်ဆိုင်ရာကျောင်းတွင်စောလျင်စွာမေးမြန်းစုံစမ်းပါ။

မူကြိုကျောင်း အသုံးပြုခအခမဲ့ (တစ်လလျှင်ယန်း ၂၅၀၀ အထိ) ဖြစ်သော်လည်းဝင်ကြေး၊ ကျောင်းကားခ၊ အစားအသောက်စရိတ်၊ ပွဲစရိတ်အစရှိသောကုန်ကျစရိတ်များ ကိုမိဘမှပေးရပါမည်။ သို့သော် မိသားစုဝင်ငွေနှင့်ကလေးဦးရေပေါ်မူတည်၍ အရံအစားအစာ (မုန့်နှင့်ဟင်းအစရှိသော) စရိတ်များကိုလျော့ပေါ့မှုလည်းရှိသည်။

ကလေး၊ ကလေးပြုစုပျိုးထောင်မှုစနစ်သစ်တွင်အကျုံးမဝင်သော မူကြိုကျောင်းများအတွက်အသုံးပြုခအခမဲ့ဖြစ်ရန်အတွက်ထောက်ခံချက်နှင့်၊ မြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက်ရုံးပေါ်မူတည်၍ပြန်လည်လျှောက်ရန်လိုအပ်သည့်အခါမျိုးရှိတတ်ပါသည်။ ထိုအပြင်၊ မြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက်ရုံးမှပုဂ္ဂလိကပိုင်မူကြိုကျောင်း အတွက်ထောက်ပံ့ကြေးရှိသည့်အတွက် အသေးစိတ်ကိုမိမိနေထိုင်သည့်မြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက်ရုံး၌ဆွေးနွေးကြည့်ပါ။

၃။ အသိအမှတ်ပြုကလေးဥယျာဉ်

အသိအမှတ်ပြုကလေးဥယျာဉ်သည် နေ့ကလေးထိန်းကျောင်းနှင့်မူကြိုကျောင်းအသီးသီးတို့၏ အားသာချက်ကိုဖော်ဆောင်ရင်းဖြင့်၊ နှစ်ဖက်စလုံး၏အခန်းကဏ္ဍကိုကျေပွန်စေသည့် အသစ်တည်ဆောက်ထားသောကျောင်းအမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။ ပညာရေးနှင့်ထိန်းသိမ်းပြုစုရေးကိုတစ်လုံးတစ်စည်းတည်းလုပ်ဆောင်နိုင်သောကျောင်းအမျိုးအစားဟုပြောနိုင်ပါသည်။ မိဘနှစ်ပါးကအလုပ်လုပ်နေသည် မလုပ်နေသည်နှင့်မဆိုင်ပဲ ကလေးအားလုံးအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ကလေးပြုစုပျိုးထောင်ခြင်းနှင့်ဆိုင်သောစိတ်ပူပန်မှုများအတွက် လက်ခံဆွေးနွေးပေးခြင်း၊ မိဘနှင့်ကလေးစုဝေးသောနေရာကိုလုပ်ဆောင်ပေးသဖြင့်၊ ကလေးပြုစုပျိုးထောင်ရေးပံ့ပိုးမှုသည်ပြည့်စုံလျက်ရှိပါသည်။

၆-၄ အထက်တန်းကျောင်းတွင်ပညာဆက်လက်သင်ကြားလိုပါက

၁။ အထက်တန်းကျောင်းဝင်ခွင့်ဖြေနိုင်သည့်အရည်အချင်း

အထက်တန်းကျောင်းသို့တက်ရောက်နိုင်ရန်မှာအလယ်တန်းအောင်ခြင်း (သို့) အလယ်တန်းအောင်မြင်ပြီးသူနှင့်ညီမျှသည့်ပညာရေးအဆင့် (တနည်း)၊ ထို့ထက်မြင့်သောပညာရေးအဆင့်ရှိကြောင်းအသိအမှတ်ပြုခံရသူဖြစ်ခြင်း၊ အထက်တန်းကျောင်းဝင်ခွင့်စာမေးပွဲကိုဖြေဆိုအောင်မြင်ခြင်းတို့ရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ အလယ်တန်းအောင်သူအဆင့်နှင့်ညီမျှမှု (သို့) ထို့ထက်မြင့်သည်ဟုအသိအမှတ်ပြုခံရသူဟုဆိုသည်မှာ နိုင်ငံခြားပညာရေးအဆင့်အရ ၉ နှစ်ကြာပညာသင်ယူပြီးထားသူ၊ အလယ်တန်းအဆင့်စာမေးပွဲအောင်မြင်ထားသူကိုဆိုလိုသည်။ ၎င်းအလယ်တန်းအဆင့်စာမေးပွဲဖြေဆိုခွင့်အသက်ရွယ်သည် ဂျပန်နိုင်ငံသားခံယူမထားသူအတွက်ကျောင်းဝင်မည့်နှစ် ၃ လပိုင်း ၃၁ ရက်နေ့အထိ ၁၅ နှစ်ပြည့်ပြီးသူဖြစ်ပါကဖြေဆိုရန်အသိအမှတ်ပြုသည်။

အလယ်တန်းကျောင်းအများစုသည်ရှေ့ရေးလမ်းညွှန်မှုပြုသည့်အခါကျောင်းသား၊ ဆရာ၊ အုပ်ထိန်းသူ ၃ ဦးညိုနှိုင်းပြီးကာယကံရှင်၏ဆန္ဒ၊ ဖြစ်နိုင်ခြေ၊ ပညာရေးစွမ်းရည်၊ အိမ်၏စီးပွားရေးအခြေအနေစသည်တို့ကိုစဉ်းစားပြီးအလုပ်ဝင်ခြင်း၊ ကျောင်းဆက်တက်ခြင်းစသည့်ရှေ့ရေးကိုဆုံးဖြတ်ပါသည်။ နိုင်ငံခြားအလယ်တန်းကိုအောင်မြင်ခဲ့သူကရှေ့ဆက်ရမည့်လမ်းကိုရွေးချယ်ရန် ၎င်းတိုင်းပြည်၏အောင်လက်မှတ်၊ အမှတ်စာရင်းများလိုအပ်သည့်အခါလည်းရှိတတ်ပါသည်။

၂။ အထက်တန်းကျောင်းပညာသင်စားစရိတ်

နိုင်ငံပိုင်၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင်မခွဲခြားပဲအထက်တန်းကျောင်းကျောင်းလခထောက်ပံ့ငွေအဖြစ်နှင့်သတ်မှတ်ထားသောဝင်ငွေမပြည့်သည့်မိသားစုကို 「ကျောင်းတက်ထောက်ပံ့ငွေ」 ပေးလိမ့်မည်။ 「ကျောင်းတက်ထောက်ပံ့ငွေ」 ရယူရန်အတွက်၊ အခွန်ဆောင်ထားကြောင်းသက်သေခံစာရွက်နှင့်လျှောက်ထားလွှာကိုတင်ရမည်။ ကျောင်းဝင်ထောက်ပံ့ငွေ၏အများဆုံးထောက်ပံ့ငွေပမာဏသည်၊ တစ်နေ့လုံးတက်ရသောကျောင်းစနစ်သည် ၁ လလျှင်ယန်း ၉,၉၀၀ (နိုင်ငံပိုင်ဖြစ်သောအခြိုနိုပိုင်းစနစ်အထက်တန်းကျောင်းသည် ၁ လလျှင်ယန်း ၂,၇၀၀၊ စာပေးစာယူစနစ်အထက်တန်းကျောင်းသည်ယန်း ၅၂၀ ဖြစ်ပြီး၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဖြစ်သောအခြိုနိုပိုင်းစနစ်၊ စာပေးစာယူစနစ်အထက်တန်းကျောင်းသည် တစ်လလျှင်ယန်း ၉,၉၀၀) ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင်၊ ကျောင်းလခသည်အထက်ဖော်ပြပါငွေပမာဏအထိမပြည့်သောအခါကျောင်းလခငွေပမာဏကို သတ်မှတ်ငွေပမာဏအဖြစ်ကျောင်းတက်ထောက်ပံ့ငွေထောက်ပံ့မည်။ တဖန်ပုဂ္ဂလိကပိုင်အထက်တန်းကျောင်းတွင်မူ၊ ကျောင်းလခအစရှိသောကုန်ကျစရိတ်ကြီးမားသဖြင့်၊ပုဂ္ဂလိကပိုင်အထက်တန်းကျောင်းတွင်တက်ရောက်နေသောဝင်ငွေနည်းမိသားစု၏ကျောင်းသားများအတွက်ရည်ရွယ်၍မိသားစု၏ဝင်ငွေပေါ်မူတည်ပြီး ကျောင်းတက်ထောက်ပံ့ငွေကိုပေါင်းတွက်ပြီးထောက်ပံ့မည်။ ပေါင်းတွက်ငွေလျှောက်ထားခြင်းနည်းလမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကျောင်းသို့တိုက်ရိုက်မေးမြန်းပါ။

၃။ အထက်တန်းကျောင်းပြောင်းခြင်း

အထက်တန်းကျောင်းတက်နေစဉ်အဝေးတစ်နေရာသို့အိမ်ပြောင်းရွှေ့ခြင်းစသည့်အကြောင်းများကြောင့် ကျောင်းပြောင်းလိုပါကသက်ဆိုင်ရာအထက်တန်းကျောင်းများအလိုက်အခြေအနေကွဲပြားမှုများရှိသဖြင့် အတန်းပိုင်ဆရာ၊ ဆရာမများနှင့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပါ။

၆-၅ တက္ကသိုလ်စသည်များတွင်ပညာဆက်လက်သင်ကြားလိုပါက

၁။ နိုင်ငံခြားသားကျပန် ၄ နှစ်တက္ကသိုလ်၊ ၂ နှစ် (သို့) ၃နှစ်သင်ကောလိပ်ဝင်နိုင်သည့် နည်းလမ်းမှာအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁) နိုင်ငံခြားမှလာရောက်သူပညာသင်ကျောင်းသားအဖြစ်စာမေးဝင်ဖြေဆိုရန်မှာ

က) နိုင်ငံခြားပညာသင်ကျောင်းသားများအတွက်ရည်ရွယ်သောဝင်ခွင့်စာမေးပွဲကိုကျင်းပပေးသော တက္ကသိုလ်၊

ခ) ကျပန်လူမျိုးနှင့်တန်းတူစာမေးပွဲကိုဖြေဆိုရပြီး၊ နိုင်ငံခြားသားပညာသင်ကျောင်းသားများအတွက် ရည်ရွယ်သောစာမေးပွဲရလဒ်ကို ပါဝင်ဖြည့်စွက်စဉ်းစားသောတက္ကသိုလ်၊

ဂ) ကျပန်လူမျိုးနှင့်အရာခပ်သိမ်းတူညီသောစာမေးပွဲဝင်ရသောတက္ကသိုလ်

ထိုကဲ့သို့သောနည်းလမ်းများအနက်၊ စာမေးပွဲဝင်နိုင်သည်နည်းလမ်းသည်၊ တက္ကသိုလ်များအပေါ်တွင် မူတည်သည်။

ထို့အပြင်နိုင်ငံခြားသားများအတွက်ကျပန်တွင်ပညာသင်ယူရန်အရည်အချင်းစစ်စာမေးပွဲနှင့်ကျပန်ဘာသာကျွမ်းကျင်မှုစာမေးပွဲ (ကျပန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပညာရေးအသင်း) များကိုမဖြေမနေရဟုသတ်မှတ်သောတက္ကသိုလ်မျိုးလည်းရှိပါသည်။ ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲစနစ်မှာနှစ်စဉ်ပြောင်းလဲမှုရှိသည့်အတွက်အသေးစိတ်ကိုတက်ရောက်လိုသောတက္ကသိုလ်တွင်တိုက်ရိုက်စုံစမ်းမေးမြန်းသင့်ပါသည်။

※ ကျပန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာပညာရေးထောက်ပံ့မှုဖေါင်ဒေးရှင်း၊
စာမေးပွဲဌာန ဖုန်း-၀၃-၅၄၅၄-၅၂၅၅

(၂) ကျပန်နိုင်ငံအထက်တန်းကျောင်းအောင်မြင်ရန်မျှော်လင့်ချက်ရှိပြီး တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲဖြေဆိုမည့်အခါပုံမှန်အားဖြင့်ကျပန်လူမျိုးများနှင့်အလားတူစာမေးပွဲဝင်ရောက်ဖြေဆိုရသည်။ အစိုးရပိုင်နှင့်အချို့သောပုဂ္ဂလိကပိုင်တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲဖြေဆိုရာတွင်၊ ဦးစွာပထမ ဒေသအသီးသီးရှိစာမေးပွဲကျင်းပရေးစင်တာများတွင် "တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲ" ကိုဖြေဆိုပြီးနောက်သက်ဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲကိုသီးခြားဖြေဆိုရပါမည်။ တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်ဗဟိုစာမေးပွဲအတွက် စက်တင်ဘာလအစောပိုင်းတွင် လျှောက်လွှာတင်ရမည့်စာရွက်စာတမ်းများကိုစုဆောင်း၍စာမေးပွဲဝင်ကြေးကိုငွေလွှဲပို့လျှင် အောက်တိုဘာလအစပိုင်းတွင်စာတိုက်မှပေးပို့၍လျှောက်ထားရပါသည်။ စာမေးပွဲစစ်ချိန်သည်ဇန်နဝါရီလလယ်

ခန့်တွင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့နောက်တက္ကသိုလ်အသီးသီးသို့လျှောက်လွှာတင်သွင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။

အခြားတဖက်တွင် တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲကိုအသုံးမပြုသော ပုဂ္ဂလိကတက္ကသိုလ်များသည် ကိုယ်ပိုင်နည်းလမ်းဖြင့်ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲကိုကျင်းပကြပါသည်။ ထို့အပြင်ပြည်သူပိုင်၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင်တက္ကသိုလ်များ၏ ထောက်ခံစာဖြင့် ကျောင်းဝင်ခွင့်အတွက်ရွေးချယ်ထားသော တက္ကသိုလ်များလည်းရှိပြီး ပညာသင်နေသော အထက်တန်းကျောင်းတွင် ရရှိသောအမှတ်စာရင်းသည်တက္ကသိုလ်ကသတ်မှတ်ထားသောအမှတ်စာရင်းထက်သာလွန်ပါကထောက်ခံစာအသိအမှတ်ပြုသောတက္ကသိုလ်များလည်းရှိပါသည်။ တဖန် ဂျပန့်အထက်တန်းကျောင်းကိုအောင်မြင်ခဲ့သော်လည်း၊ နိုင်ငံခြားပညာသင်ကျောင်းသားအဖြစ်အသိအမှတ်ပြုပေးသောတက္ကသိုလ်မျိုးလည်းရှိသဖြင့် အသေးစိတ်ကိုတက်ရောက်ရန်ဆန္ဒရှိသောတက္ကသိုလ်တွင်တိုက်ရိုက်မေးမြန်းပါကအကောင်းဆုံးဖြစ်ပါသည်။

(၃) အထက်တန်းကျောင်းမအောင်မြင်သေးပါက

က) တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်အရည်အချင်းစစ်စာမေးပွဲကိုအောင်မြင်ပါက အထက်တန်းကျောင်းမအောင်မြင်သူများလည်းတက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်၊ အသက်မွေးအတတ်ပညာကျောင်းစာမေးပွဲများကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုခွင့်ရနိုင်ပါသည်။ တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်အရည်အချင်းစစ်စာမေးပွဲဖြေဆိုနိုင်ရန်မှာထိုစာမေးပွဲကျင်းပမည့်နှစ်ကုန်ဆုံးခါနီးအချိန် (၃ လပိုင်း ၃၁ ရက်နေ့) အထိ အသက် ၁၆နှစ်ကျော်ရမည်ဖြစ်သည်။

※ တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်အရည်အချင်းစစ်စာမေးပွဲ။ တသက်တာပညာသင်ကြားမှုမြှင့်တင်ရေးဌာန ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန ဖုန်း-၀၃-၅၂၅၃-၄၁၁၁

ခ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအကဲဖြတ်အဖွဲ့အစည်း၏အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရသောနိုင်ငံခြားသားကျောင်း (၁၂ တန်း) ကိုပြီးမြောက်သောသူများ

※ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအကဲဖြတ်အဖွဲ့အစည်းများမှာ WASC (Western Association of School and Collage), ACSI (Association of Christian School International), ECIS (European Council of International School) စသည်တို့ရှိပါသည်။

ဂ) ဂျပန်နိုင်ငံ၏အထက်တန်းကျောင်းနှင့်အဆင့်နှင့်ညီသောနိုင်ငံခြားကျောင်းများ၏သင်ရိုး (၁၂ တန်း) နှင့်တန်းတူသည့်အဆင့်အဖြစ်သတ်မှတ်ခံရသောနိုင်ငံခြား၏အတန်းပညာရေးကိုပြီးမြောက်ထားသူများ

ဃ) တက္ကသိုလ်ကျောင်း (သို့) အသက်မွေးပညာကျောင်းဝင်ခြင်းများနှင့်ပတ်သက်၍တသီးတခြားကျောင်းဝင်ခွင့်စစ်ဆေးခြင်းဖြင့်အထက်တန်းကျောင်းအောင်သူ (သို့) တန်းတူထက်ပိုသောပညာအရည်အချင်းရှိသူအဖြစ်အသိအမှတ်ပြုခံရသူတစ်မျိုးမျိုးမှ၊ အသက် ၁၈ နှစ်ပြည့်ပြီးသူများသည် တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်၊ အသက်မွေးမှုအတတ်ပညာကျောင်းစာမေးပွဲကိုဝင်ရောက်ဖြေဆိုခွင့်ရှိပါသည်။

※ UNHCR ဒုက္ခသည်ထက်တန်းပညာသင်ကြားရေးအစီအစဉ်
UNHCR တွင်တက္ကသိုလ်နှင့်ဘွဲ့လွန် (မဟာတန်း) များအတွက်ဒုက္ခသည်အထက်တန်းပညာသင်ကြားရေးအစီအစဉ်ကိုဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ အသေးစိတ်အချက်အလက်များကိုအောက်ဖော်ပြပါဌာနတွင်စုံစမ်းပါ။

UNHCR ဂျပန်နိုင်ငံရုံး
〒၁၀၇-၀၀၆၂
တိုကျိုတို့၊ မိနတိုကု၊ မိအအိုးယာမ ၆-၁၀-၁၁ ဝက်စလေးစင်တာတယ်လီဖုန်း- ၀၃-၃၄၉၉-၂၀၁၁

၂။ တက္ကသိုလ်မှဘွဲ့ရပြီးနောက်ဆက်လက်၍ပညာသင်ယူပြီးမဟာဝိဇ္ဇာ၊ ပါရဂူဘွဲ့များကိုရယူနိုင်သောဘွဲ့လွန်တက္ကသိုလ်များလည်းရှိပါသည်။

၆-၆ အဆင့်မြင့်အသက်မွေးမှုပညာကျောင်း၊ အထူးပညာရပ်ကျောင်း

(၁) အသက်မွေးပညာသင်အထက်တန်းကျောင်း

အလယ်တန်းအောင်မြင်ပြီးနောက်ရွေးချယ်ရန်အထက်တန်းကျောင်းအပြင်အသက်မွေးပညာသင်အထက်တန်းကျောင်းလည်းရှိပါသည်။ ထိုကျောင်းသည်တက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်များနှင့်အလားတူပညာသင်ကြားပေးဌာနဖြစ်ပြီးအလယ်တန်းအောင်မြင်သူများကိုလက်ခံ၍ ၅ နှစ်တာပညာသင်ယူစေပြီး၊ အဆင့်မြင့်အတတ်ပညာကျွမ်းကျင်သူများကိုမွေးထုတ်ရန်ရည်ရွယ်သောကျောင်းဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၂၆ ခုနှစ်လက်ရှိ၊ အစိုးရပိုင် ၅၁ ကျောင်း၊ ပြည်သူပိုင် ၃ ကျောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင် ၄ ကျောင်းရှိပြီးအများအားဖြင့်စက်မှုပညာရပ်ဖြစ်သော်လည်း၊ အခြားလက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ၊ ကုန်တင်သင်္ဘော်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုသတင်းအချက်အလက်၊ ဒီဇိုင်းစသည့်ဘာသာရပ်များလည်းရှိပါသည်။ ကျောင်းစရိတ်မှာအစိုးရ (နိုင်ငံပိုင်) ကျောင်းဖြစ်ပါကဂျပန်တစ်နိုင်ငံလုံးတစ်ပြေးညီဖြစ်သောတစ်နှစ်ငွေပမာဏယန်း ၂၃ သောင်း ၄ ထောင် ၆ ရာ (၂၀၂၆ ခုနှစ်အချက်အလက်အရ) ရှိပါသည်။ ထို့ပြင်အသက်
မွေးပညာသင်ကျောင်းအများစုတွင်ကျောင်းသားများနေထိုင်ရန်အဆောင်များစီစဉ်ထားပေးပါ သည်။

(၂) အထူးပညာရပ်ကျောင်း

အထူးပညာရပ်ကျောင်းသည်အလုပ်နှင့်လက်တွေ့စားဝတ်နေရေးတွင်လိုအပ်သော အရည်အသွေးပျိုးထောင်ရန်နှင့်ပညာရပ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်ရည်ရွယ်သောကျောင်းဖြစ်သည်။ စက်မှုလုပ်ငန်း၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ ဆေးဝါးကုသရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး/လူမှုဖူလုံရေး၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး၊ လက်တွေ့ဝတ်စားဆင်ယင်မှု/အိမ်တွင်းမှု၊ ယဉ်ကျေးမှု/အသိပညာဟူ၍ ၈ မျိုးရှိပါသည်။ လူမှုအသိုင်းအဝန်း၏လိုအပ်ချက်များကိုကျယ်ပြန့်စွာဖြည့်စွက်ပေးနိုင်သောဘာသာရပ်အမျိုးမျိုးရှိပြီး၊ ၎င်းတို့အနက်သင်ကြားအောင်မြင်ပါကအစိုးရအသိအမှတ်ပြုလိုင်စင်ကိုရနိုင်သောဘာသာရပ်၊ ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲဖြေဆိုခွင့်ရနိုင်သောဘာသာရပ်များလည်းရှိပါသည်။ အထူးပညာရပ်ကျောင်းများတွင်ဝင်ခွင့်အရည်အချင်းပေါ်မူတည်၍အောက်ပါအတိုင်းသင်ရိုးညွှန်းတမ်း ၃ ခုခွဲခြားထား၏။

(၁) အထက်တန်းသင်ရိုး (အတတ်ပညာသင်အထက်တန်းကျောင်း)

အလယ်တန်းကျောင်းအောင်မြင်ထားသူများတက်ရောက်နိုင်ရန်ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ပညာရေးဝန်ကြီးကသတ်မှတ်ထားသောအတတ်ပညာသင်အထက်တန်းကျောင်းကိုအောင်မြင်သူဖြစ်ပါကတက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်ကိုရယူနိုင်သည်။

(၂) အသက်မွေးပညာသင်ရိုး (အသက်မွေးပညာသင်ကျောင်း)

အထက်တန်းအောင်သူများတက်ရောက်ရန်ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ယခုအချိန်တွင်ကျောင်းသားဦးရေ ပျမ်းမျှ ၇ သိန်းခန့်ရှိသည်။ သင်ကြားချိန် ၂ နှစ်အထက်ရှိခြင်းစသည့်သတ်မှတ်ချက်နှင့်ပြည့်မှီသောပညာသင်ကျောင်းကိုပြီးဆုံးထားသူသည် ကျွမ်းကျင်သူဟု အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ကျောင်းဝင်ရန်အထက်တန်းကျောင်းအောင်မြင်ပြီးသူအဆင့်ခန့်ကိုရည်ရွယ်လျက်ရှိသည်။ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးနှစ်ကန့်သတ်ချက်သည် ၂ နှစ်ကျော်ရှိသည်ဆိုသောအချက်ကိုပြည့်မီသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာသင်ကျောင်းမှကျောင်းပြီးသူကို ‘‘အထူးကျွမ်းကျင်သူ’’ ဘွဲ့ကိုရရှိမည်ဖြစ်သည်။ အထူးပညာလေ့ကျင့်သင်ကြားရေးကျောင်း၏အထူးပြုဘာသာသင်ရိုး (လေ့ကျင့်ပညာသင်ကြားမှုနှစ်သက် ၂ နှစ်ကျော်၊ သင်ယူချိန်နာရီစုစုပေါင်း ၁,၇၀၀ နာရီအထက် သို့မဟုတ် သင်ယူပြီးမြောက်မှုအဆင့် ၆၂ အထက်ရှိသူသာကန့်သတ်ထားသည်) ကိုပေါက်မြောက်ပြီးဆုံးသူသည်တက္ကသိုလ်သို့ကြားဖြတ်ဝင်ရောက်နိုင်သည်။

(၃) သာမန်သင်ရိုး

ကျောင်းဝင်ခွင့်အရည်အချင်းကိုအထူးသဖြင့်မသတ်မှတ်ထားပါ။ မည်သူမဆိုလွတ်လပ်စွာလေ့လာဆည်းပူးနိုင်ပါသည်။

(၄) ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲ

စာရွက်စာတမ်းများအရရွေးချယ်မှုအပြင်လူတွေ့စစ်ဆေးခြင်း၊ စာစီစာကုံးရေးခြင်းဘာသာရပ်စာမေးပွဲများရှိပါသည်။ ထောက်ခံစာဖြင့်ဝင်ခွင့်ပြုသောကျောင်းများလည်းအများအပြားရှိပါသည်။ ထို့ပြင်နိုင်ငံခြားမှလာရောက်ပညာသင်သူအဖြစ်အသက်မွေးပညာသင်ကျောင်း၏ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲဖြေဆိုရာတွင်တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်နှင့်အလားတူသတ်မှတ်လုပ်ဆောင်ပါသည်။ ဂျပန်အထက်တန်း (သို့) အသက်မွေးပညာအထက်တန်းကျောင်းကိုအောင်မြင်ပြီး (သို့) အောင်မြင်ရန်အလားအလာရှိသဖြင့်ဝင်ခွင့်ဖြေဆိုသည့်အခါ အသက်မွေးပညာသင်ကျောင်း၏ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲကိုတိုက်ရိုက်ဖြေဆိုရပါမည်။

၆-၇ ပညာသင်စရိတ်အတွက်အခက်အခဲရှိပါက

ကျောင်းတက်ရန်ပြင်ဆင်မှုတွင်စာမေးပွဲဖြေဆိုရန်လေ့လာကျက်မှတ်ခြင်းနှင့်အတူကျောင်းလခစသည့် စရိတ်များနှင့်ပတ်သက်၍စာမေးပွဲမဖြေမီမိသားစုနှင့်သေချာစွာဆွေးနွေးပြီးမှကျောင်းကိုရွေးချယ်ဆုံးဖြတ်သင့်ပါသည်။ သို့သော်ကျောင်းစရိတ်ကိုမိသားစု/မိမိ၏ကိုယ်ပိုင်ခွန်အားဖြင့်မတတ်နိုင်သောကျောင်းသားများအတွက် ပညာသင်ထောက်ပံ့ကြေးငွေကိုထောက်ပံ့၊ ချေးငှားသောအဖွဲ့အစည်းအချို့ကိုအောက်တွင်မိတ်ဆက်ပေးပါမည်။ စိတ်ဝင်စားသူများမေးမြန်းစုံစမ်းနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင်ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးနယ်မြေနှင့်တက္ကသိုလ်များအလိုက်ထောက်ပံ့ကြေးစနစ်များလည်းရှိပါသဖြင့်အားကြိုးမာန်တက်မေးမြန်းစုံစမ်းသင့်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက်ရုံးရှိလူမှုဖူလုံရေးကော်မတီတွင်လည်းစားဝတ်နေရေးလူမှုထောက်ပံ့မှုရုံပုံငွေ၏ငွေချေးစနစ်ဖြင့်ကျောင်းစရိတ်ကိုချေးယူနိုင်သော်လည်းအထက်တန်းကျောင်းသားမှစတင်၍အကြုံးဝင်ပါသည်။

အဖွဲ့အစည်းအမည်	လျှောက်နိုင်သူ၊ ငွေပမာဏ	စုံစမ်းမေးမြန်းရန်
ဒုက္ခသည်လုပ်ငန်းဌာနချုပ်ပညာရေးလေ့ကျင့်မှုအထောက်အပံ့ (ထောက်ပံ့ငွေ)	ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသူနှင့် ထိုသူ၏မိသားစု မူလတန်းကျောင်းမှတက္ကသိုလ်ကျောင်းသားအထိ (တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားမှာအလုပ်တဖက်နှင့် ကျောင်းတက်သူ) တလုံးတခဲတည်းထောက်ပံ့ငွေ (ယန်း၂သောင်းမှယန်း၁သိန်း)	ဌာနချုပ်ရုံးဖုန်း- ၀၃-၆၇၂၁- ၇၅၇၀ ကန်းဆိုင်းရုံးခွဲဖုန်း- ၀၇၈-၃၆၁- ၁၇၀၀

အဖွဲ့အစည်းအမည်	လျှောက်နိုင်သူ၊ ငွေပမာဏ	စုံစမ်းမေးမြန်းရန်
ဂျပန်ကျောင်းသားများထောက်ပံ့ရေးဌာန (ယခင်အမည်- ဂျပန်စကောလာရှစ်ဖောင်ဒေးရှင်း) (ချေးငွေ)	အမှတ်(၁)အမျိုးအစားပညာသင်ထောက်ပံ့ကြေးငွေ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားအတိုးမဲ့ဖြင့်ဘွဲ့ရပြီးနောက်ပြန်ပေးဆပ်ရသည့်အမျိုးအစား ဒလစာနှုန်းထား (၂၀၁၃ခုနှစ် ဘဏ္ဍာရေးနှစ်) အစိုးရပိုင်တက္ကသိုလ် မိမိနေအိမ်မှကျောင်းတက်သူ ယန်း ၄၅၀၀၀ ထိုသို့မဟုတ်သူ ယန်း ၅၁၀၀၀ ပုဂ္ဂလိကပိုင်တက္ကသိုလ် မိမိနေအိမ်မှကျောင်းတက်သူ ယန်း ၅၄၀၀၀ ထိုသို့မဟုတ်သူ ယန်း ၆၄၀၀၀ အမှတ်(၂)အမျိုးအစားပညာသင်ထောက်ပံ့ကြေးငွေ ဘွဲ့ရပြီးနောက်အတိုးပါပေါင်းပြီးပြန်ဆပ်ရန် (ကျောင်းတက်စဉ်ကာလတွင်အတိုးမဲ့) အစိုးရပိုင်/ပုဂ္ဂလိကပိုင်တက္ကသိုလ် ယန်း ၂၀,၀၀၀ မှ ယန်း ၁၂၀,၀၀၀ (ယန်း ၁၀,၀၀၀ ချင်းတိုးမည်)	ချေးငွေလျှောက်ထားမှုနှင့်ပတ်သက်၍အသေးစိတ်အားတက်ရောက်နေသည့်တက္ကသိုလ်တွင်စုံစမ်းပါ။

(၂၀၂၆ခုနှစ် လက်ရှိ)

၆-၈ နိုင်ငံခြားတွင်ပညာသင်သွားလိုသောအခါ

အခြေချနေထိုင်ခွင့်ရရှိသူများ၏မိသားစု၊ဆွေမျိုးသားချင်းများကပြည်ပတွင်နေထိုင်နေသည့်အခါမျိုးတွင်မိမိ၏မိသားစုကိုတိုင်းပြည်သို့ပညာသင်ယူစေသည့်ကိစ္စမျိုးရှိလာပါသည်။ထိုအခါမျိုးတွင်ပြည်ဝင်ခွင့်ရုံးလုပ်ငန်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍နိုင်ငံအလိုက်သဘောထားမူမှာကွဲပြားမှုရှိပါသဖြင့်ကြိုတင်၍ပညာသင်ကြားလိုသောတိုင်းပြည်၏သံရုံးတွင်မေးမြန်းစုံစမ်းရန်လိုအပ်ပါသည်။

ပညာသင်စရိတ်(ကျောင်းလခ၊လေယာဉ်လက်မှတ်ဖိုး၊စားဝတ်နေရေးစရိတ်)တို့အတွက်မတည်ရာတွင်

(က) နိုင်ငံခြားအစိုးရ၏ပညာရေးထောက်ပံ့ကြေး

(ခ) ဂျပန်အစိုးရ၏ပညာရေးထောက်ပံ့ကြေး

(ဂ) ပုဂ္ဂလိကရန်ပုံငွေ၏ပညာရေးထောက်ပံ့ကြေး

(ဃ) ကိုယ်တိုင်ကုန်ကျရသည့်စရိတ်

စသည်ဖြင့်အမျိုးအစားခွဲ၍ရပါသည်။ ၎င်းတို့အနက် (၁) မှ (၃) အထိသည်အခြေခံအားဖြင့်ဂျပန်နိုင်ငံသားအဖြစ်ရရှိထားသူမှသာလျှောက်နိုင်သည်ဟုကန့်သတ်ထားပါသည်။ လျှောက်လွှာခေါ်၍ရွေးချယ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ (၄) မှာမိမိတက်လိုသောကျောင်းကိုရွေးချယ်ခြင်းမှစ၍ဆုံးဖြတ်သည်အထိကိုယ်ထူကိုယ်ထလုပ်ဆောင်ရန်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင်ဂျပန်တက္ကသိုလ်တွင်ကျောင်းတက်ဆဲကာလတွင်နိုင်ငံခြား၌ပညာသင်ယူလိုခြင်း (ပညာသင်ကျောင်းသားအလဲအလှယ်ပြုလုပ်ခြင်း (သို့) ကျောင်းပိတ်ရက်ပညာတော်သင်သွားခြင်း) စသည့်အပြင်အထက်တန်းကျောင်းအောင်မြင်သည့်အချိန်မှစပြီးနိုင်ငံခြားတက္ကသိုလ်တွင်တက်ရောက်လိုခြင်းမျိုးစသည့်ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးရှိနိုင်ပါသည်။ ထိုအချက်ပေါ်မူတည်ပြီးရုံးလုပ်ငန်းစဉ်များကွဲလွဲမှုများရှိသည်။ ထို့အပြင်အမေရိကန်၊ ဩစတေးလျားရှိတက္ကသိုလ်ကျောင်းများတွင်နိုင်ငံခြားသားများအတွက်အခြေခံအင်္ဂလိပ်စာစာမေးပွဲ (TOEFL) အမှတ်စာရင်းကောင်းခြင်းကိုဦးစားပေး၍ဝင်ခွင့်ဆုံးဖြတ်သည်လည်းရှိပါသည်

ထိုမျှမကပညာသင်ယူစဉ်အချိန်ပိုင်းအလုပ်လုပ်ခြင်းကိုတားမြစ်သောနိုင်ငံလည်းရှိသည့်အတွက် နေထိုင်မှုနှင့်စားသောက်စရိတ်ကိုတွက်ထားသင့်သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေနိုင်ငံခြားတွင်ပညာသင်လိုပါက အောက်ဖေါ်ပြပါဌာနများသို့ဆက်သွယ်သင့်ပါသည်။ အထူးသဖြင့်လွတ်လပ်သောအစိုးရအဖွဲ့ အစည်းဂျပန်ကျောင်းသားထောက်ပံ့ရေးဌာနသို့ဖုန်း (သို့) ဖက်စ်ဖြင့်စုံစမ်းနိုင်သည့်အပြင်လူကိုယ်တိုင်သွားရောက်ပြီးအချက်အလက်များကိုကြည့်ရှုခြင်း၊ ကြိုတင်၍စာရင်းပေးထားပါကအကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်တိုင်ပင်နိုင်သည့်အတွက်စိတ်ပါလက်ပါဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

စုံစမ်းမေးမြန်းရန်

လွတ်လပ်သောအစိုးရအဖွဲ့အစည်းဂျပန်ကျောင်းသားများထောက်ပံရေးဌာန၊ http://www.jasso.go.jp	ဖုန်း ၀၄၅-၉၂၄-၀၈၁၂
ဂျပန်၊ အမေရိကန်ပညာရေးကော်မတီ (အမေရိက)	ဖုန်း ၀၃-၃၅၈၀-၃၂၃၁
အိုဆာကာအမေရိကန်စင်တာ (အမေရိက)	ဖုန်း ၀၆-၆၃၁၅-၅၉၇၀
ဗြိတိသျှကောင်စီ (ဗြိတိန်)	ဖုန်း ၀၃-၃၂၃၅-၈၀၃၁
ဂျာမဏီပညာဖလှယ်ရေးအဖွဲ့ (ဂျာမဏီ)	ဖုန်း ၀၃-၃၅၈၂-၅၉၆၂

၆-၉ ဂျပန်ဘာသာလေ့လာသင်ကြားခြင်း

ပထမဦးစွာဂျပန်ဘာသာ၊ စွမ်းရည်ကိုမည်မျှတိုးတက်ရန်ရည်ရွယ်သည်ကိုဆုံးဖြတ်ရန်အရေးကြီးပါသည်။ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်အလုပ်ခွင်မှဂျပန်လူမျိုးနှင့်စကားပြောလိုခြင်း၊ အထက်တန်းကျောင်းနှင့်တက္ကသိုလ်တက်လိုခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အတွက်သီးသန့်အသုံးအနှုန်းဝေါဟာရများလေ့လာလိုခြင်း၊သတင်းစာနှင့်စာအုပ်များကိုဖတ်လိုခြင်းစသည့်ရည်ရွယ်ချက်နှင့်မိမိ၏အရည်အချင်းကိုညှိနှိုင်း၍ကျောင်းနှင့်သင်ကြားမှုအထောက်အကူပြုပစ္စည်းများကိုရွေးချယ်ရန်လိုအပ်ပါမည်။

ငွေရေးကြေးရေးနှင့်အချိန်ပေးနိုင်သူဖြစ်ပါက (ဇိုင်း) ဂျပန်ဘာသာတိုးမြှင့်ရေးအသင်းကအသိအမှတ်ပြုထားသောဂျပန်ဘာသာသင်ကျောင်းများ (ဂျပန်ဘာသာစကားကျောင်း၊ တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်ဆိုင်ရာကျောင်းများ) ကိုလည်းရွေးချယ်နိုင်ပါသည်။ ဂျပန်ဘာသာကျောင်းကိုရွေးချယ်ရာတွင်၊ (ဇိုင်း) နိဟွန်းဂေါ့ကယောအိကုရှင်းကိုးကယောကိုင်း၏ ဟုမ်းပေ့ခ်ျတွင်ပါရှိသည့် 「ဂျပန်ဘာသာပညာရေးအဖွဲ့လမ်းညွှန်」 သည် အဆင်ပြေပါလိမ့်မည်။ ဒေသနှင့်ကျောင်းစရိတ်တို့ အခြေအနေကိုရိုက်ထည့်လျှင်၊ ဂျပန်တစ်နိုင်ငံလုံး၏ဂျပန်ဘာသာသင်ကျောင်း၏သတင်းအချက်အလက်များကိုရရှိနိုင်မည်။
(http://www.nisshinkyo.org/search/)

ဂျပန်ဘာသာကျောင်း၏ကျောင်းလခသည် ၁ နှစ်လျှင်ပျမ်းမျှယန်းသောင်း ၇၀ မှ ၉၀ ဝန်းကျင်ခန့်ရှိပါသည်။သို့သော်လည်းအများအားဖြင့်ပို့ချချိန်များပြီးအလုပ်လုပ်ရင်းပညာသင်ယူမည်ဆိုပါကလွန်စွာလုံ့လဝီရိယရှိစွာအားထုတ်ရပါမည်။

ထိုအပြင်ဂျပန်ဘာသာကျောင်းမဟုတ်သောအခြားကျောင်းတွင်ပညာသင်ယူလိုပါကအခမဲ့ (သို့) စာရွက်စာတမ်းကြေးကဲ့သို့စရိတ်မျိုးမျှသာယူပြီး ဂျပန်ဘာသာကိုသင်ကြားပေးသောပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့၊ စေတနာ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့များလည်းဒေသအသီးသီးတွင်ရှိပါသည်။ ဝိုင်းကျူရှင်ကဲ့သို့အိမ်တွင်လာရောက်ပို့ချခြင်း ကျောင်းဝင်ခွင့်စာမေးပွဲဖြေဆိုရန်ပါပူးတွဲလမ်းညွှန်ပေးသည့်ကျူရှင်ပုံစံ၊ တနင်္ဂနွေ (သို့) ညပိုင်းတွင်ပြည်သူပိုင်ခန်းမစသည်များကိုအသုံးပြုပြီးဖွင့်လှစ်သည့် စာသင်ခန်းပုံစံစသည်ဖြင့်အမျိုးမျိုးရှိပါသည်။ ဤကျောင်းအဖွဲ့အစည်းနှင့်ပတ်သက်၍နေထိုင်ရာဒေသ၊ ပညာသင်မည့်ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ပန်းတိုင်အပေါ်မူတည်၍ရွေးချယ်သင့်ပါသည်။ ဒေသဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးဌာန၏ (နိုင်ငံတကာဌာန)၊ နိုင်ငံတကာကူးလူးဆက်ဆံရေးအသင်းများတွင်ကျောင်းများကိုမိတ်ဆက်ပေးနေသဖြင့်မေးမြန်းစုံစမ်းပါ။

ထို့နောက်အာရှလူမှုရေးနှင့်ပညာရေးဖောင်ဒေးရှင်းဒုက္ခသည်ကူညီရေးဌာနချုပ်တွင်ဂျပန်ဘာသာပညာရေးအတွက်အတိုင်ပင်ခံဝန်ထမ်းများရှိပြီး၊ ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသောအခြေချနေထိုင်သူများကတောင်းခံလာသောဂျပန်ဘာသာသင်ကြားမှုအထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ၊ နီးစပ်ရာနယ်မြေအတွင်းမှဂျပန်ဘာသာသင်တန်းကျောင်းများနှင့်ဆက်သွယ်ပေးခြင်းစသဖြင့်ဂျပန်ဘာသာသင်ကြားရေးနှင့်ပတ်သက်သည်များကိုဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဂျပန်ဘာသာဆိုင်ရာစေတနာ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့များ၊ ဒေသဆိုင်ရာလူထုအဖွဲ့အစည်းများ

နှင့်ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ပြီး ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသူ၏ ဂျပန်ဘာသာထောက်ပံ့ရေး အတွက်လိုအပ်သောသတင်းအချက်အလက်များကိုစုဆောင်းပေးကမ်းလျက်ရှိပါသည်။ ဂျပန်ဘာသာပညာရေး အတိုင်ပင်ခံကလက်ခံဆွေးနွေးပေးမည်ဖြစ်ပါသဖြင့်အောက်ပါဌာနတွင်စုံစမ်းမေးမြန်းကြပါ။

မေးမြန်းရန်

ဇိုင်းဒန်းဟိုးဂျင်းဂျပန်ဘာသာပညာရေးတိုးမြှင့်ရေးအသင်း	ဖုန်းနံပါတ် ၀၃-၆၃၈၀-၆၅၅၇
အာရှလူမှုဖူလုံရေးနှင့်ပညာရေးဖေါင်ဒေးရှင်းဒုက္ခသည်ကူညီရေး ဌာနချုပ်	ဖုန်းနံပါတ် ၀၃-၃၄၄၉-၇၀၁၁
ကန်းဆိုင်ရုံးခွဲ	ဖုန်းနံပါတ် ၀၇၈-၃၆၁-၁၇၀၀

အခန်း-၇
မှုခင်း၊ မီးလောင်မှု၊ အရေးပေါ်ကား
၇-၁ မှုခင်း၊ ပစ္စည်းခိုးခံရမှုနှင့်ကြုံတွေ့ရလျှင်

အကြမ်းဖက်ခြင်းကြောင့်ထိခိုက်နစ်နာမှုနှင့်ယာဉ်တိုက်မှုကိုကြုံတွေ့ရပါကရဲဌာနသို့ဖုန်းဆက်ရပါမည်။ (ဖုန်းနံပါတ်၁၁၀) စိတ်အေးအေးထား၍ မိမိ၏အမည်နှင့် (၁) ဘာဖြစ်ခဲ့သည် (၂) ဘယ်အချိန် (၃) ဘယ်နေရာတို့ကိုပြောပြမည်။ (၁၁၀) သည်အခမဲ့ဖြစ်ပြီးရဲဌာနနှင့်ဆက်သွယ်ပေးပါသည်။ လမ်းဘေးဖုန်းမှဆက်လျှင်ပိုက်ဆံ၊ ဖုန်းကဒ်များမလိုပါ။ မိမိအိမ်မှအသိပေးသောအခါတွင်အလောတကြီးမဖြစ်ရန်အတွက်ပုံမှန်အချိန်ကပင်မိမိ၏အမည်၊ လိပ်စာ၊ အနီးအနားရှိမြင်သာသိသာသောအဆောက်အဦး၏အမည်ကိုဟိရဂန (သို့) အင်္ဂလိပ်အက္ခရာစာလုံးကြီးကြီးဖြင့်ရေးပြီးတယ်လီဖုန်းနားတွင်ကပ်ထားသင့်ပါသည်။

အကယ်၍သူခိုးခိုးခံရလျှင်၊ ချက်ချင်းအနီးနားရှိရဲကင်း (KOBAN) သို့သွားရောက်အကြောင်းကြားခြင်း (သို့) ဖုန်းနံပါတ် (၁၁၀) ဖြင့်ရဲဌာနသို့ဖုန်းဆက်အကြောင်းကြားခြင်းဖြင့်ထိခိုက်နစ်နာမှုအကြောင်းကြားခြင်းကိုပြုလုပ်ပါ။ ထိခိုက်နစ်နာမှုအကြောင်းကြားခြင်းသည်ရဲဌာန၏စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုအတွက်လမ်းစဖြစ်သဖြင့်အခိုးခံရသည့်ပစ္စည်းစသည်တို့ကို အသေးစိတ်ရှင်းလင်းတင်ပြသင့်ပါသည်။ အာမခံထားသောပစ္စည်းဖြစ်ပါကရဲဌာန၌ထိခိုက်နစ်နာမှုအကြောင်းကြားခြင်း၏လက်ခံနံပါတ်ကိုမေးထားပြီး၊ အာမခံကုမ္ပဏီတွင်အာမခံငွေကိုတောင်းခံနိုင်ပါသည်။ ပစ္စည်းများမေ့ပျောက်ခဲ့ပါကပျောက်ဆုံးပစ္စည်း အကြောင်းကြားခြင်းကိုရဲဌာနတွင်ပြုလုပ်ပါ။ ဘဏ်ကဒ်၊ အကြွေးကဒ်များကျပျောက်ခဲ့လျှင်မဆိုင်းမတွဘဏ်၊ အကြွေးကဒ်ကုမ္ပဏီသို့အကြောင်းကြားရမည်။ အလျှင်အမြန်အကြောင်းမကြားပါကငွေများထုတ်သုံးခြင်းခံရနိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်၊ နေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပြားနေထိုင်ခွင့်ကဒ်ပျောက်ဆုံးခဲ့လျှင်လည်းရဲဌာနသို့အကြောင်းကြားပြီး၊ အကြောင်းကြားစာနံပါတ်ကိုရယူ၍ပြန်လည်လျှောက်ထားသောရုံးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်ကိုပြုလုပ်သောအခါ ထိုနံပါတ်ကိုတာဝန်ကျလက်ခံဌာနတွင်ပြောကြားရပါမည်။

၇-၂ လမ်းသွားစဉ်ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှုကြုံတွေ့ရလျှင်

(၁) ရဲဌာနနှင့်ဆက်သွယ်ရပါမည်။ (၁၁၀) နံပါတ်ကိုဆက်သွယ်ခြင်း (သို့) အနီးအနားတွင်ရဲဌာန၊ သို့မဟုတ် ရဲကင်း ရှိလျှင်ရဲအရာရှိအားအကြောင်းကြားပါ။

(၂) ရဲအရာရှိ၏ဖြစ်ပျက်ပုံမေးမြန်းစုံစမ်းမှုကိုခံယူပါ။

(၃) မတော်တဆထိခိုက်မှုပြုသူတဖက်လူ (ကားမောင်းသမားစသည်တို့) ၏နေရပ်လိပ်စာဆက်သွယ်ရန်နေရာ၊ အမည်ကားနံပါတ်၊အာမခံဌာနစသည်တို့ကို မေးမြန်းပါ။

(၄) လျော်ကြေး၊ အာမခံကြေးငွေတောင်းခံရာတွင်လိုအပ်သော (ယာဉ်တိုက်မှုထောက်ခံစာ) ကိုယာဉ်အန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးဌာနမှတောင်းခံယူပါ။ ထောက်ခံစာအတွက်လျှောက်လွှာမှာရဲဌာနနှင့်ရဲကင်းများတွင်ရှိပါသည်။

(၅) ယာဉ်တိုက်မှုတွင်ဒဏ်ရာရရှိလျှင်သေးငယ်သောဒဏ်ရာဟုထင်ရသော်ငြားလည်း၊ ဆရာဝန်ရဲ့ဆေးစစ်မှုကို လက်ခံရယူထားပါ။

(၆) ထိခိုက်ဒဏ်ရာရသူရှိပါကဒဏ်ရာရသူအားကယ်တင်ပါ၊ အရေးပေါ်လူနာတင်ကားလိုအပ်ပါလျှင် (၁၁၉) သို့ဆက်သွယ်ပြီးခေါ်ယူပါ။

ယာဉ်တိုက်မှုကြောင့်အခက်တွေ့ရလျှင်ခရိုင်မြို့၏ယာဉ်တိုက်မှုဆွေးနွေးရေးစင်တာ၊ ဒေသန္တရအစိုးရအဖွဲ့ ဆွေးနွေးရေးဌာနစသည့်နေရာများတွင်တိုင်နိုင်သည်။

ဥပဒေအကျိုးဆောင်အဖွဲ့ (ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရန်ကြုံတင်စာရင်းပေးရမည်) တွင်ယာဉ်တိုက်မှုနှင့်ပတ်သက်သော ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းကိုလက်ခံနေပါသည် (ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းသည်ကြိုတင်စာရင်းသွင်းစနစ်)။ အခြေအနေနှင့်သတ်မှတ်ချက်ပေါ်မူတည်ပြီး တရားရုံးတွင်ကုန်ကျစရိတ်ကိုငွေစိုက်ထုတ်ပေးသည်။ အသေးစိတ်ကိုအောက်ဖော်ပြပါဟုမ်းပေ့ချ်တွင်ဝင်ရောက်ပြီး၊ အကျိုးဝင်သည့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်လက်ခံဌာနကိုရှာပါ။

※ဟိုးတဲရပ်စ် (နိဟွန်းရှိဟိုးရှိအင်းစင်တာ)　http://www.houterasu.or.jp/

၇-၃ မီးလောင်မှုဖြစ်ပွားလျှင်

မီးသတ်ဌာနကို ဆက်သွယ်ပါ။

မီးလောင်လျှင်အိမ်နီးနားချင်းများကိုအော်ဟစ်အသိပေး၍၊ မီးသတ်ဌာနသို့ဖုန်းဆက်ပြီးမီးသတ်ကားကိုခေါ်ပါ။ (ဖုန်းနံပါတ် ၁၁၉) မီးသတ်ဌာနနှင့်ဖုန်းအဆက်အသွယ်ရလျှင်စိတ်မလောဘဲတည်ငြိမ်စွာဖြင့် (၁) မီးလောင်နေသည့်အကြောင်း (၂) ဖြစ်ပွားရာနေရာ (၃) လောင်ကျွမ်းနေသောအရာကို ပြောပြပါ။

၇-၄ အရေးပေါ်ဓေဒနာ၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာဖြစ်လျှင်

အရေးပေါ်လူနာတင်ကားကိုခေါ်ပါ။

အရေးပေါ်ရောဂါနှင့်အကြီးအကျယ်ဒဏ်ရာရခဲ့ပါကဖုန်းနံပါတ် (၁၁၉) သို့ဆက်သွယ်ပြီး၊ အရေးပေါ်လူနာတင်ကားကိုခေါ်ပါ။ သေးငယ်သောဒဏ်ရာ (သို့) ရောဂါဖြစ်ပြီးမိမိပါသာဆေးရုံသို့သွားနိုင်လျှင်အဌားကား (သို့) ကိုယ်ပိုင်ကားကိုအသုံးပြုမည်။ (၁၁၉) နှင့်ဖုန်းအဆက်အသွယ်ရပါကတည်ငြိမ်စွာဖြင့် (၁) အရေးပေါ် ဖြစ်ကြောင်း (၂) ဘယ်လိုဖြစ်ကြောင်း (၃) နေရာလိပ်စာ (သို့) ထင်ရှားသောနေရာအမှတ်အသား (၄) အမည် (၅) လက်ရှိဆက်သွယ်သောဖုန်းနံပါတ်တို့ကိုပြောပါ။ မိသားစုကအတူတကွရှိနေသောအခါ၊ အရေးပေါ်လူနာတင်ကား၏အသံကိုကြားပါက လမ်းညွှန်နိုင်ရန်အတွက်ထွက်ကြိုခိုင်းပါ။ အရေးပေါ်လူနာတင်ကားကိုခေါ်ပြီးလျှင်ကျန်းမာရေးအာမခံကဒ်၊ ဆေးရုံကဒ် (လက်ရှိပြသနေသောဆေးရုံရှိလျှင်) ရှိသူဖြစ်ပါကအဆင်သင့်ပြင်ဆင်ထားပါ။

၇-၅ လောင်စာဓါတ်ငွေ့ (ဂက်စ်) ယိုစိမ့်မှု

(၁) နေထိုင်ရာအိမ်အတွင်းဓါတ်ငွေ့ယိုထွက်မှုသည်အလွန်အန္တရာယ်များပါသည်။ အိမ်သုံးဓါတ်ငွေ့သည်ထူးခြားသောအနံ့ရှိသဖြင့်၊ ဂက်စ်ကပုံမှန်မဟုတ်ကြောင်းသိလျှင်ချက်ချင်းဂက်စ်ကိုပိတ်ပြီး၊ ပြတင်းပေါက်ကိုဖွင့်ပါ။ အိမ်တွင်း၌မီးနှင့်လျှပ်စစ်ခလုပ်ဖွင့်ခြင်းကိုမပြုလုပ်ပါနှင့်။ သေးငယ်သောမီးပန်း၊ ဆေးလိပ်မီး၊ မီးခြစ်မီးများကြောင့်ပေါက်ကွဲမှုဖြစ်နိုင်သည့်အန္တရာယ်ရှိသည်။ လေစုပ်စက်နှင့်လေအေးစက်များလည်းမသုံးရပါ။

(၂) ဓါတ်ငွေ့မီတာရှိမိန်းခလုတ်ကိုကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး မိန်းခလုတ်ကိုပိတ်ရပါမည်။

(၃) ဓါတ်ငွေ့တွင် LP ဓါတ်ငွေ့ (ပရိုပိန်းဂက်စ်) နှင့်တိုရှိဂက်စ်ဟူ၍နှစ်မျိုးရှိပါသည်။ ပရိုပိန်းဂက်စ်သည်လေထုထက်ပို၍လေးလံသည့်အတွက်ကျမ်းပြင်တွင်အိုင်လိမ့်မည်။ တံခါးကိုဖွင့်ပြီးတံမြက်စည်းဖြင့်အပြင်သို့ယက်ထုတ်ပါ။ တိုရှိဂက်စ်သည် လေထက်ပေါ့သဖြင့်မျက်နှာကျက်တွင်စုနေလိမ့်မည်။ ပြတင်းတံခါးများကျယ်ကျယ်ဖွင့်ပြီးအပြင်မှလေကိုသွင်းယူပါ။

(၄) ဓါတ်ငွေ့ယိုထွက်နေသည်ကိုသိလျှင်အားလပ်ရက်ဖြစ်စေ၊ ညအချိန်ဖြစ်စေ၊ အနီးဆုံးတွင်ရှိသောဂက်စ်ကုမ္ပဏီသို့ဆက်သွယ်ပါ။ LP ဂက်စ်ဖြစ်ပါကဂက်စ်ဘူးကိုအမြန်ဆုံးပိတ်ပြီး၊ ဘူးတွင်ဖော်ပြထားသောဆက်သွယ်ရန်နေရာသို့အကြောင်းကြားပါ။

အခန်း-၈

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်

၈-၁ မြေငလျင်

ဂျပန်နိုင်ငံသည်မြေငလျင်များစွာလှုပ်သောတိုင်းပြည်ဖြစ်ပါသည်။အစားထိုးမရနိုင်သောများပြားလှသည့် အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်များကိုလျှပ်တပြက်အတွင်းပျက်စီးစေခဲ့သော ၁၉၉၅ ခုနှစ် (HANSHINAWAJI) မြေငလျင်ကြီးကိုအဖိုးမဖြတ်နိုင်သောသင်ခန်းစာအဖြစ်မှတ်ယူ၍နောက်နောင်ဘယ်အချိန်ဘယ်အခါပင်ဖြစ်စေ ငလျင်လှုပ်သော်လည်း၊ ထိခိုက်နစ်နာဆုံးရှုံးမှုကိုနည်းနိုင်သမျှနည်းပါးစေရန်အစဉ်တစိုက်စိတ်ဓါတ်ရေးရာ အသင့်ပြင်ထားခြင်းနှင့်လိုအပ်သောပြင်ဆင်မှုများပြုလုပ်ထားသင့်ပါသည်။

၁။ ကြိုတင်လုပ်ဆောင်မှုများ

(၁) အိမ်တွင်း၌လုံခြုံစိတ်ချရဆုံးသောနေရာကိုသတ်မှတ်ထားခြင်း။(ဗီရိုများလဲပြိုလွယ်သောပရိဘောဂများ၏ အနီးအနားသည်အန္တရာယ်ရှိပါသည်)

(၂) လူတစ်ယောက်စာလျှင်တစ်နေ့ ၂-၃လီတာနှုန်းဖြင့်သောက်သုံးရေကို ၃ရက်စာသိုလှောင်ထားခြင်း။

(၃) ကျောပိုးအိတ်(သို့)အရေးပေါ်အိတ်ကိုပြင်ဆင်ပြီးမိသားစုအားလုံးသိသောနေရာတွင်ထားပါ။အိတ်တွင်း၌လိုအပ်သောအရာများထည့်ထားပါ။ဥပမာလက်နှိပ်ဓာတ်မီး၊ဓာတ်ခဲ၊သောက်ရေအစားအစာ၊အိတ်ဆောင်ရေဒီယိုပိုက်ဆံ(၁၀ယန်းစ့သည်အများသုံးဖုန်းတွင်အသုံး၀င်သည်)နေထိုင်ခွင့်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ကော်ဗီ၊ပတ်စ်ပို့၊ဘဏ်စာအုပ်စသည့်အရေးကြီးသောပစ္စည်းများ၊ယမ်းမီးခြစ်၊ဂက်(စ်)မီးခြစ်၊ဖယောင်းတိုင်၊ အရေးပေါ်သူနာပြုပစ္စည်းစုံ (ရောဂါရှိသူသည်အမြဲမှီဝဲနေသောဆေးကိုမမေ့ရန်)၊သံခမောက်(သို့)ခေါင်းစွပ်၊ အ၀တ်လက်အိတ်ကြမ်း၊ခြေအိတ်နှင့်အတွင်းခံများ၊အအေးဒဏ်ကာကွယ်သည့်အ၀တ်အထည်၊ရေလုံသောအခင်း၊ကြိုးစသည်များ

(၄) ပြိုလဲခြင်းကိုကာကွယ်ပေးမည့်ကရိယာများဖြင့်အိမ်ထောင်ပရိဘောဂများကိုထိန်းချုပ်ထားပါ။

(၅) ပြတင်းပေါက်၊ပန်းကန်စင်၊ဗီရိုစသည်တို့၏မှန်များတွင်ကွဲကြေလွင့်စင်ခြင်းကိုကာကွယ်ပေးသည့်ပလတ်စတစ်ဖလင်အကြည်များကပ်ထားပါ။

(၆) အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်နှင့်ဘာသာစကားနားလည်သူ၏ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်ကိုရေးမှတ်ထားပါ။

(၇) ခိုလှုံတိမ်းရှောင်ရန်နေရာနှင့်အနီးဆုံးသောဆေးရုံနှင့်လမ်းကြောင်းတို့ကိုမှတ်သားထားပြီးခိုလှုံတိမ်းရှောင်ရန်နေရာကိုနေထိုင်သောမြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက်တွင်စုံစမ်းမေးမြန်းထားပါ။

၂။ မြေငလျင်လှုပ်ပြီဆိုလျှင်

(၁) အိမ်အပြင်တွင်ရှိလျှင်၊အရင်ဦးစွာလုံခြုံစိတ်ချရမှုကိုချင့်တွက်၍၊အနီးစပ်ဆုံးစိတ်ချရသောနေရာတွင် ခိုလှုံပါ။

(၂) အိမ်အထဲတွင်ရှိလျှင်သုံးနေဆဲဂက်စ်/ဂက်စ်မီးဖို၏မီးကိုငြိမ်းပါ။အခြားသောမီးဖိုချောင်သုံးပစ္စည်းနှင့် အဂူပေးစက်ကရိယာများ၊မီးလောင်မှုဖြစ်စေနိုင်သောအရာအားလုံးကိုခလုတ်ပိတ်ထားပါ။ မီးတောက်လောင်နေခြင်းမျိုးများရှိခဲ့ပါကချက်ချင်းအနီးအနားမှမီးသတ်ဘူးဖြင့်ငြိမ်းသတ်ပါ။

(၃) အခန်းနှင့်အိမ်အဝင်ဝတံခါးကိုဖွင့်ပြီးထွက်ပြေးရန်လမ်းကိုရယူထားပါ

(၄) တီဗွီ၊ရေဒီယို၊တယ်လီဖုန်းစသည်တို့မှငလျင်သတင်းကိုအချိန်ပြည့်သိနိုင်နေစေရန်ပြုလုပ်ပါ။

(၅) အလောတကြီးအဆောက်အဦးမှထွက်မပြေးဘဲ၊မြေငလျင်ကခေတ္တငြိမ်သွားချိန်တွင်မှအရေးပေါ် အိတ်ကိုယူ၍သံခမောက်စသည်တို့ဖြင့်ဦးခေါင်းပိုင်းကိုကာကွယ်ရင်းမြေကွက်လပ်သို့ထွက်ပါ။

(၆) မိသားစု၊အိမ်နီးနားချင်းများနှင့်လူကွဲမသွားအောင်အချင်းချင်းစစ်ဆေးရင်းအလျင်အမြန်ခိုလှုံတိမ်းရှောင်ရန်နေရာသို့သွားပါ။

(၇) ကားမောင်းနေစဉ်ဖြစ်ပါကဘရိတ်ကိုရုတ်တရက်မအုပ်ပဲ၊တဖြည်းဖြည်းအရှိန်လျှော့ရင်းဘယ်ဘက်လမ်းဘေးသို့ကပ်ပါ။ဓာတ်ဆီဆိုင်၊ဖိအားမြင့်ဓါတ်ငွေ့ရှိသည့်အဆောက်အဦးအနီးလူကူးတံတားအောက်တို့တွင်ကားကိုမရပ်ရ။

(၈) လမ်းလျှောက်နေစဉ်ဖြစ်ပါက၊လမ်းမကျယ်ဖြစ်ခဲ့လျှင်အလယ်ဗဟိုသို့၊လူစည်ကားရာနေရာဖြစ်ခဲ့လျှင် ဆိုင်းဘုတ်၊ဓာတ်တိုင်၊ပြတင်းပေါက်မှမှန်များစသည့်ပြုတ်ကျလာမည့်အရာများကိုသတိထားပါ။

၃။ မြေငလျင်လှုပ်ပြီးသည့်နောက်တွင်

နောက်ဆက်တွဲငလျင်နှင့်စူနာမီလှိုင်းများ၏အန္တရာယ်ရှိပါသည်။ရေဒီယို၊သတင်းစာ၊တီဗွီစသည်တို့မှတတ်နိုင်သမျှမှန်ကန်သောသတင်းများကိုစုဆောင်းပါ။ပြင်းထန်သောငလျင်ကြောင့်မိမိအိမ်သို့အရောက်မပြန်နိုင်သောအနေအထားတွင်ရှိပါကမိသားစုဘေးကင်းလုံခြုံမှုရှိ/မရှိနှင့်ခိုလှုံနေသောနေရာကိုသက်ဆိုင်ရာများ၊အလုပ်နှင့်ကျောင်းများသို့ဆက်သွယ်မေးမြန်းပါ။

၄။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်သုံးသီးသန့်ပြန်ကြားရေးဖုန်းနံပါတ် (ဖုန်း ၁၇၁)

သဘာဝဘေးဒုက္ခဖြစ်ပေါ်သည်နှင့်ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်နေသောဒေသသို့ဖုန်းဖြင့်ဆက်သွယ်ရန် ခက်ခဲတတ်ပါသည်။ဂျင်းအနေအထားတွင်ဘေးအန္တရာယ်သုံးသီးသန့်ပြန်ကြားရေးဖုန်းနံပါတ်ကိုအသုံးပြုပါ။အန္တရာယ်ကျရောက်သောနေရာတွင်ရှိသောသူကအသံသွင်း၍ထားသောလုံခြုံမှုရှိမရှိစသည့်အခြေအနေသတင်းကိုအခြားဒေသတွင်ရှိသောသူနားထောင်နိုင်သည်။အသံဖြင့်သတင်းလက်ဆင့်ကမ်းသည့်စံနစ်ဖြစ်ပါသည်။အန္တရာယ်ကျရောက်သောဒေသတွင်ရှိနေသူထံသို့လည်းသတင်းပေးပို့နိုင်သည်။ဘေးအန္တရာယ်သုံးပြန်ကြားရေးလုပ်ငန်းကိုစတင်ချိန်တွင်တီဗွီ၊ရေဒီယိုများတွင်အသိပေးကြေငြာမည်ဖြစ်ပါသည်။အသုံးပြုနည်းမှာဖုန်းနံပါတ်၁၇၁သို့ဆက်ပြီး၊ဂျပန်ဘာသာဖြင့်ပြောသောအသုံးပြုလမ်းညွှန်အတိုင်းလိုက်နာပြီးမှာကြားလိုသည့်သတင်းကိုအသံသွင်းခြင်း၊နားထောင်ခြင်းများလုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

၅။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ချိန်တွင်အထောက်အကူဖြစ်သောဘာသာစကားအမျိုးမျိုးနှင့်သတင်း

ဂျပန်နိုင်ငံတွင်နေထိုင်ရေးအတွက်သတင်းအချက်အလက်များတွင်ထပ်လောင်း၍ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျချိန်အရေးပေါ်အခြေအနေတွင်ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းခြင်းနှင့်လိုအပ်သောသတင်းအချက်အလက်များကိုအောက်ဖော်ပြပါဟုမ်းပေ့ချ်တွင်ဖော်ပြပေးထားသည်။

နိုင်ငံခြားသားများ၏စားဝတ်နေထိုင်မှုထောက်ပံ့ရေး ဝက်ဘ်ဆိုက်
https://www.moj.go.jp/isa/support/portal/index.html

၈-၂ မုန်တိုင်းတိုက်၊ရေကြီးသည့်အခါ

၁။ လေမုန်တိုင်း၊ရေကြီးခြင်းများအတွက်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဂျပန်တွင်နွေရာသီမှဆောင်းဦးရာသီအထိကာလအတွင်းလေမုန်တိုင်းအမြောက်အမြားဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိပြီး လေပြင်းနှင့်မိုးသည်းထန်မှုများကြောင့်တောင်ပြိုခြင်းရေလွှမ်းမိုးခြင်းစသည်ဘေးအန္တရာယ်များဖြစ်ပေါ် လေ့ရှိပါသည်။လေပြင်းနှင့်မိုးသည်းထန်ခြင်းဒဏ်မှကာကွယ်ရန်အောက်ပါအချက်တို့ကိုကြိုတင်အသင့် ပြင်ထားသင့်သည်။

(၁) အိမ်၏နေရာအသီးသီးကိုစစ်ဆေးပြီးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုကိုတတ်နိုင်သမျှနည်းပါးစေရန်ပြင်ဆင် ခြင်းခိုင်ခန့်စေခြင်းပြုလုပ်ထားပါ။

(၂) ပြတင်းပေါက်မှန်များကိုဂမ်းတိပ်၊ပလပ်စတစ်တိပ်များကပ်ပြီးခိုင်ခဲ့အောင်ပြုလုပ်ပြီးမိုးကာတံခါး၊ရှပ် တာတံခါးများရှိပါကပိတ်ထားပါ။

(၃) ဝင်းခြံ (သို့)ဝရံတာတွင်ထုတ်ထားသောအမှိုက်၊ပန်းအိုးနှင့်တန်ဆာဆင်ပစ္စည်းများစသည်တို့ကိုမရွှေ့ လျားအောင်ပြုလုပ်ထားခြင်း(သို့)အိမ်ထဲသို့သွင်းထားခြင်း၊လေပြင်းထဲလွင့်ထွက်မသွားရန်စီမံထားပါ။

(၄) တီဗွီအန်တင်နာစသည်များကိုသစ်သားချောင်းများသွပ်နန်းကြိုးစသည်တို့ဖြင့်ခိုင်မာတောင့်တင်း အောင်လုပ်ထားပါ။

(၅) ရေနူတ်မြောင်း/ရေမြောင်းထဲတွင်စုပုံနေသော ခွံ့အမှိုက်များကိုဖယ်ထုတ်သန့်စင်ထားပြီး၊ရေစီးရေ လာကောင်းအောင်ပြုလုပ်ထားပါ။

(၆) ရေစိမ့်ဝင်နိုင်သောဒေသ(သို့)မြေနိမ့်ပိုင်းတွင်နေထိုင်သည်ဆိုပါကအိမ်ထောင်ပရိဘောဂနှင့်လျှပ်စစ် ပစ္စည်းများကိုတတ်နိုင်သမျှမြင့်သောနေရာတွင်ထားပါ။

(၇) လျှပ်စစ်ဓါတ်အားပြတ်တောက်ခြင်းများရှိနိုင်သည့်အတွက်လက်နှိပ်ဓာတ်မီးနှင့်လက်ကိုင်ရေဒီယိုစ သည်တို့ကိုမိသားစုအားလုံးကသတ်မှတ်ထားသောနေရာတွင်ထားပါ။

(၈) အရေးပေါ်သယ်ဆောင်ရန်ပစ္စည်းများကိုပြင်ဆင်ထားပြီးထုတ်ယူလွယ်သောနေရာတွင်ထားပါ။

(၉) အနီးစပ်ဆုံးတိမ်းရှောင်ခိုလှုံရေးစခန်းရုံးနေရာနှင့်တိမ်းရှောင်ရန်လမ်းကိုကြိုတင်လေ့လာထားပါ။

မြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက်ရုံးမီးသတ်ဌာနဆောက်လုပ်ရေးဌာန (ဒေသနှင့်လိုက်၍ အမည်ကွဲပြားမှုရှိပါသည်)တွင်တိမ်းရှောင်ခိုလှုံရေးစခန်း၏လမ်းညွှန်မိုးသည်းထန်၍တောင်ပြိုခြင်းများဖြစ်ပေါ်နိုင်သောအန္တရာယ်ရှိသည့်နေရာများစသည်တို့ကိုဖော်ပြထားသောအန္တရာယ်နေရာပြမြေပုံရှိသည့်အတွက်မိမိနေထိုင်သောနယ်မြေသည်လုံခြုံစိတ်ချရမှုရှိမရှိကိုကြိုတင်စစ်ဆေးထားပြီးတတ်နိုင်သလောက်ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနိုင်ရန်လုပ်ပါ။

၂။ မုန်တိုင်းကျရောက်လျှင်

(၁) လေပြင်းကျရောက်နေစဉ်အပြင်မထွက်ပါနှင့်။ မတတ်သာ၍အပြင်ထွက်ရမည့်အခြေအနေဖြစ်ပေါ်လာလျှင်ဖိုင်ဘာခမောက်အမာ(သို့)ဦးထုပ်ထူထူဆောင်းပါ။

(၂) လဲကျနေသောဓာတ်တိုင်များ၊တွဲလောင်းကျနေသောဓာတ်ကြိုးများအနားသို့မသွားပါနှင့်။

(၃) မိုးလေဝသသတင်းကိုအထူးဂရုပြုနားထောင်ပြီး၊တိမ်းရှောင်ရန်အသိပေးချက်(သို့)အဓိန့်များထုတ်ပြန်ပါကလိုက်နာပြီးမြန်စွာတိမ်းရှောင်ပါ။ အထူးသဖြင့်သက်ကြီးရွယ်အို၊လူနာနှင့်လူမမယ်ကလေးများရှိသောမိသားစုသည်စောလျှင်စွာတိမ်းရှောင်ခိုလှုံပါ။

၈-၃ မီးဘေးအာမခံနှင့်ငလျင်ဘေးအာမခံ

ပစ္စည်းအခိုးခံရခြင်း၊မီးဘေး၊ရေဘေးစသည့်ဘေးအန္တရာယ်များကြုံစည့်အခါအခွန်ငွေကိုလျော့ပေါ့ရန်၊ ပေးဆပ်ရန်အချိန်ကန့်သတ်ချက်တိုးမြှင့်ပေးရန်တို့ကိုတောင်းခံလိုပါကဘေးသင့်ကြောင်းထောက်ခံစာ လိုအပ်ပါသည်။ လျှောက်လွှာစာရွက်ကို မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရုံးရဲစခန်းနှင့်မီးသတ်ဌာနများတွင် ထားရှိပါသည်။ မီးဘေး၊ ရေဘေး၊ မုန်တိုင်းဘေးများကြောင့်ဆုံးရှုံးမှုပေါ်ပေါက်သောအခါတွင်၊ စီးပွား ရေးအရအကြပ်အတည်းဖြစ်ရုံသာမက၊စိတ်ခါတ်လည်းကျဆင်းပေလိမ့်မည်။ပြီးနောက်မိမိအိမ်မှစလောင် သောမီးသည်အနီးအနားရှိအိမ်များသို့ဆက်လက်လောင်ကျွမ်းခဲ့လျှင်၊ဆုံးရှုံးမှုလျော်ကြေးကိုအတောင်းခံ ရလိမ့်မည်။ နေ့စဉ်နှင့်အမျှစားဝတ်နေရေးတွင် မီးစတင်မလောင်စေရန်သတိထားရမည်မှာသိထားကြ သည့်အတိုင်း၊မည်သည့်အချိန်ပေါ်ပေါက်မည်မှန်းမသိနိုင်သောမီးဘေးနှင့်မြေငလျင်ဘေးအတွက်အဆင် သင့်ပြင်ပြီး 「မီးဘေးအာမခံ」 နှင့် 「ငလျင်ဘေးအာမခံ」 နှစ်မျိုးစလုံးတွင်ပါဝင်ထားကြရအောင်။

မီးဘေးအာမခံတွင်အမျိုးမျိုးသော အာမခံအမျိုးအစားများရှိသော်လည်း၊မီးဘေးကြောင့်ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု တစ်ခုတည်းမဟုတ်ပဲလေဆင်နှာမောင်း၊ ရုတ်တရက်တိုက်သောလေကြမ်းစသောလေဘေးများ၊ ရုတ်တ ရက်ရွာသွန်းသောဂယ်ရီလာမိုးကြောင့်ရေကြီးရေလျှံကာပေါ်ပေါက်သောဆုံးရှုံးမှုများစသောဆုံးရှုံးမှုကို အာမခံသည့်အမျိုးအစားများကိုလည်းတစ်ပေါင်းတည်းပြုလုပ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင်မီးဘေးသင့်သောအ ကြောင်းအရင်းသည်၊ မြေငလျင်ကြောင့်ဖြစ်ခဲ့လျှင်မီးဘေးအာမခံတစ်ခုတည်းဖြင့်အာမခံကြေးမရရှိနိုင်သ ဖြင့်၊ ငလျင်ဘေးအာမခံကိုပေါင်းပြီးအာမခံထားကြရအောင်။ ပြီးနောက်၊စုပေါင်းရိပ်သာ၊စုပေါင်းအိုးအိမ် တွင်နေထိုင်သူသည်၊စုပေါင်းရိပ်သာအာမခံသို့ဝင်ရောက်သည့်နည်းလမ်းလည်းရှိပါသည်။ အသေးစိတ် ကိုဆုံးရှုံးမှုအာမခံကုမ္ပဏီတွင်မေးမြန်းစုံစမ်းကြည့်ပါ။

၈-၄ ဘေးဒဏ်ခံရကြောင်းထောက်ခံစာ

မီးဘေးမြေငလျင်ဘေးအပါအဝင်သဘာဝဘေးဒဏ်ကိုခံရပြီး၊ အိုးအိမ်အဆောက်အဦးများပျက်စီးဆုံး ရှုံးရသောအခါ၊မြို့ကြီး၊မြို့နယ်၊မြို့ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးများမီးသတ်ဌာနများတွင်ရှိသောဘေးဒဏ်ခံ ရကြောင်းသက်သေခံလျှောက်လွှာတွင်ရေးဖြည့်ပြီးလျှောက်လွှာတင်ပါ။ဖြစ်ပွားသောနေရာစုံစမ်းစစ်ဆေး ခြင်းပြီးဆုံးသည့်နောက်တွင်၊ ၊ဘေးဒဏ်ခံရကြောင်းသက်သေခံလက်မှတ် ၊ ကိုထုတ်ပေးလိမ့်မည်။

၊ဘေးဒဏ်ခံရကြောင်းသက်သေခံလက်မှတ် ၊ ဆိုသည်မှာဘေးဒဏ်ကြောင့်ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုအခြေအနေ မှန်၊အိုးအိမ်အဆောက်အဦးများဆုံးရှုံးမှုပမာဏကိုသက်သေထူသောစာရွက်စာတမ်းဖြစ်သည်။ ၊ဘေး ဒဏ်ခံရကြောင်းသက်သေခံလက်မှတ် ၊ ကို၊ အာမခံဝင်ထားသောဆုံးရှုံးမှုအာမခံ၏အာမခံလျော်ကြေး ကိုတောင်းခံခြင်း၊အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်လျှောက်ထားခြင်းစသည်တို့သာမက၊စားဝတ်နေရေးပြန်လည်ထူ ထောင်ရေးမတည်ငွေတောင်းခံခြင်း၊ကျောင်းလခလျှော့ပေါ့ရေးလျှောက်ထားခြင်းစသည်တို့၌ဒေသဆိုင် ရာအုပ်ချုပ်ရေးဌာန၏အမျိုးမျိုးသောကယ်ဆယ်ရေးဆောင်ရွက်ပေးမှုကိုရယူရာတွင်ပြသရန်တောင်းဆို ခြင်းခံရမည်။

တိကျသေချာသောလျှောက်ထားရန်နည်းလမ်းသည်မြို့ကြီး၊မြို့နယ်၊မြို့ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးများအလိုက် ခြားနားမှုများရှိသဖြင့်သေချာအောင်မေးမြန်းစုံစမ်းကြည့်ပါ။

အခန်း-၉
အခွန် ၊ ပင်စင် ၊ အာမခံ
၉-၁ အခွန်အမျိုးအစားများ

ဂျပန်၏အခွန်တွင်နိုင်ငံအခွန်နှင့်ဒေသန္တရအခွန်ဟူ၍နှစ်မျိုးရှိပါသည်။

ဂျပန်တွင်နေရပ်လိပ်စာရှိသူ(သို့)တဆက်တည်းတစ်နှစ်ထက်ပို၍နေထိုင်သူဖြစ်ပါက ထိုသူ၏နိုင်ငံသားဖြစ်မှုနှင့်မသက်ဆိုင်ဘဲအခွန်ပေးဆောင်ရန်တာဝန်ရှိပါသည်။ ဒုက္ခသည်နှင့်အလားတူအထောက်အပံ့ပေးခံရသူဖြစ်သော်လည်းမဖြစ်မနေအခွန်ကိုဆောင်ရမည်။ တသီးပုဂ္ဂလိကအားဖြင့်ပေးသွင်းသောအခွန်အမျိုးအစားများတွင် နိုင်ငံသို့ပေးသွင်းသော "နိုင်ငံအခွန်" နှင့်နေထိုင်သော မြို့နယ်၊ကျေးရွာ၊ရပ်ကွက်သို့ ပေးဆောင်သော "ဒေသန္တရအခွန်" ဟူ၍ရှိပါသည်။ နိုင်ငံအခွန် ဆိုသည်မှာလစာမှနုတ်ယူသောဝင်ငွေခွန်စသည်တို့ဖြစ်ပြီး၊ ဒေသန္တရအခွန်သည်နေထိုင်သောဒေသအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းမှစည်းကြပ်ကောက်ခံသောခရိုင်မြို့ပြည်သူ့အခွန်နှင့်မြို့နယ်၊ကျေးရွာ၊ရပ်ကွက်ပြည်သူ့အခွန်စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ဂျပန့်အခွန်သည်လစာများလာလျှင်အခွန်နှုန်းလည်းများလာပါသည်။

တဖန်အမျိုးမျိုးသောအခွန်လျှော့ပေါ့ခြင်းများရှိသည့်အတွက်လစာတူသော်လည်းအခွန်လျော့ပေါ့မှုအမျိုးအစားနှင့်ပမာဏမတူသဖြင့်လစာမှဖြတ်တောက်ခြင်းခံရသောပမာဏမှာမတူညီပါ။ ရရှိသောဝင်ငွေမှာကွဲပြားမည်ဖြစ်ပါသည်။နေထိုင်ခွင့်အဆင့်အတန်းသက်တမ်းတိုးခြင်းပြောင်းလဲခြင်း၊အမြဲတမ်းနေထိုင်ခွင့်လျှောက်ထားခြင်းနိုင်ငံသားလျှောက်ထားခြင်းစသည့် ဒေသလူဝင်မှုကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ရေးရုံးနှင့်တရားရေးဦးစီးဌာနတွင် အမျိုးအစားအသီးသီးအတွက်လျှောက်လွှာတင်ရန်ရုံးလုပ်ငန်းစဉ်များကိုလုပ်ဆောင်ရာတွင်အခွန်ဆောင်ထားကြောင်းသက်သေခံစာရွက်ကိုတင်ပြရန်တောင်းခံလိမ့်မည်။ ထိုအခြေအနေဖြစ်ပြီးကာမှသုတ်သီးသုတ်ပြာလုပ်လည်း နောက်ကျသွားပြီးဖြစ်သောကြောင့် အခွန်ဆောင်ခြင်းကိုသတ်မှတ်ထားသောကာလအတွင်းအသေအချာထမ်းဆောင်ပါ။ ပြီးနောက်အမိနိုင်ငံတွင်ရှိသောမိဘ၊ဇနီး၊သားသမီးများသို့ငွေပေးပို့သူသည်၊ ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်မှုကင်းလွတ်ခွင့်တွင်အကျုံးဝင်၊မဝင်ကိုအနီးဆုံးရှိအခွန်ဦးစီးဌာနတွင်မေးမြန်းကြည့်လျှင်ကောင်းပါလိမ့်မည်။

၉-၂ အခွန်ပေးဆောင်နည်း

ဤနေရာတွင်ဝင်ငွေခွန်အတွက်ကြေညာချက်နှင့်အခွန်ပေးဆောင်ပုံ၊ပြည်သူ့အခွန်ပေးဆောင်ပုံများနှင့်ပတ်သတ်၍ရှင်းလင်းပါမည်။

၁။ ဝင်ငွေခွန်ကိုလစာမှဖြတ်တောက်ခြင်း

ကုမ္ပဏီစသည်တို့တွင်အလုပ်လုပ်နေသူများမှာလစဉ်လစာမှဝင်ငွေခွန်ကိုအနှုတ်ခံရပြီးထိုနှစ်၏နောက်ဆုံးလစာတွင်နှစ်ချုပ်စာရင်းရှင်းညှိနှိုင်းလေ့ရှိသည်။

(လစဉ်ဝင်ငွေခွန်ကောက်ခြင်း)

လစဉ်လစာငွေစသည်များမှနှုတ်ယူထားသည့်ဝင်ငွေခွန်ပမာဏသည်လစာဝင်ငွေမှအခွန်နှုတ်ယူကောက်ခံခြင်းနှုန်းဇယားပေါ်အခြေခံလျက်ရှိသည်။

(နှစ်ချုပ်စာရင်းကိုက်ညီခြင်း)

တစ်နှစ်တာ၏စုစုပေါင်းလစာအပေါ် ပေးဆောင်ရမည့်ဝင်ငွေခွန်နှင့်လစဉ်လစာမှနှုတ်ယူသောဝင်ငွေခွန်၏စုစုပေါင်းငွေပမာဏသည်အစဉ်သဖြင့် မတူညီနိုင်သည့်အတွက်ထိုနှစ်၏နောက်ဆုံးလစာကိုပေးသောအခါတွင်အပိုအလိုကိုတွက်ချက်ညှိပေးလေ့ရှိသည်။ ၎င်းကိုနှစ်ချုပ်စာရင်းကိုက်ညီခြင်းဟုခေါ်ပါသည်။

ဝင်ငွေစာရင်းတွက်ချက်ရာတွင် အိမ်ထောင်ဖက်အတွက် (သို့) မှီခိုသူအတွက်လျှော့ပေါ့ခြင်း၊မသန်မစွမ်းသူစသည်တို့အတွက်လျှော့ပေါ့ခြင်း၊ မှီခိုသူအထူးအခွန်လျှော့ပေါ့ခြင်း၊အာမခံအမျိုးမျိုးအတွက်လျှော့ပေါ့ခြင်းစသည်တို့ကိုခံစားနိုင်သည်။

နှစ်ချုပ်စာရင်းကိုက်ညီသောအချိန်ရောက်လျှင်၊ကုမ္ပဏီ၏စာရင်းကိုင်ထံမှ "လစာဝင်ငွေရသူ၏အာမခံကြေးလျှော့ပေါ့ပေးရေးလျှောက်လွှာနှင့် ဝင်ငွေမရှိသူအိမ်ထောင်ဖက် အထူးအခွန်ငွေလျှော့ပေါ့ပေးရေးလျှောက်လွှာ" ကိုပေးပို့လာမည့်အတွက်၊ လိုအပ်သည့်အချက်ကိုဖြည့်စွက်ပြီး "အသက်အာမခံစသည်တို့တွင်ပါဝင်ထားသူသည်အသက်အာမခံကြေးနှင့်ငလျင်ဘေးအာမခံကြေးများအတွက်လျှော့ပေါ့ရန်ထောက်ခံစာ" နှင့်တကွလျှောက်ထားပါ။ ထိုနှစ်အတွင်းကလေးမွေးဖွားခဲ့သည်ဖြစ်စေ၊ မှီခိုသူဆွေမျိုးသားချင်း၏လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းစသည်တို့ရှိလာသဖြင့် ထိုသူ၏လစာမှ မှီခိုသူအတွက်အခွန်လျှော့ပေါ့ပေးရန်စသည့် (ဌာနပြောင်း) လျှောက်လွှာ၏အကြောင်းအရာအချက်အလက်တွင်အပြောင်းအလဲရှိလျှင်၊ ထိုအချက်ကိုရေးသွင်းပြီး၊ ဌာနပြောင်းလဲမှုအစီရင်ခံစာတင်ရန်လိုအပ်သည်။

ထို့အပြင်လစာ၏တနှစ်ဝင်ငွေမှာယန်းငွေသောင်းနှစ်ထောင်ထက်ကျော်သူနှင့်နှစ်နေရာမှလခရရှိနေသူများသည်နှစ်ချုပ်စာရင်းကိုက်ညီခြင်းတွင် အကျုံးမဝင်သည့်အတွက်ကာယကံရှင်မှဝင်ငွေထွက်ငွေကြေငြာချက်အစီရင်ခံစာကိုတင်သွင်းရမည်။

၂။ ကြေညာငြိုးအခွန်ပေးဆောင်ခြင်း

စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဝင်ငွေနှင့်အိမ်မြေစသည့်မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းမှဝင်ငွေရှိသူ၊ နေရာနှစ်နေရာ မှလစာငွေရရှိသူ၊ လစာငွေအပြင် (ဘာသာပြန်ခ၊ ဟောပြောခစသည့်) ယန်း ၂ သိန်းအထက်ဝင်ငွေရှိသူသည် ဝင်ငွေထွက်ငွေကြေငြာချက်အစီရင်ခံစာကိုမဖြစ်မနေတင်ရပါမည်။ ဒေသန္တရအခွန်ရုံးတွင်ဖေဖော်ဝါ ရီလ ၁၆ ရက်မှမတ်လ ၁၅ ရက်အထိအတွင်း၊ ယမန်နှစ်၏လစာဝင်ငွေ (ဧန်နဝါရီမှဒီဇင်ဘာ) ကိုအစီရင်ခံစာတင်ပြီး၊ အခွန်ငွေကိုအခွန်ရုံး (သို့) ဘဏ်တွင်ပေးသွင်းနိုင်သည်။ ထို့အပြင်ဘဏ်စာရင်းမှငွေလွှဲခြင်းဖြင့်လည်း ပေးသွင်းနိုင်ပါသည်။

အစီရင်ခံစာပုံစံများအခွန်ရုံးတွင်ရှိသော်လည်း၊ နိုင်ငံတော်အခွန်ဦးစီးဌာန၏ဝက်ဗ်ဆိုက်တွင်၊ ခကုတေးရှင်းကို့ကု ပြုစုသည့်ကော်နာဆိုက်ရှိသဖြင့်၊ အင်တာနက်မှအစီရင်ခံလျှောက်ထားခြင်းလည်းပြုလုပ်နိုင်သည်။ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရန်မှာဝင်ငွေမှအခွန်နှုတ်ယူထားသောပြေစာ၊လက်မှတ်တံဆိပ်တုံး၊ထို့အပြင် ကင်းလွတ်ခွင့်အစီရင်ခံစာ အမျိုးအစားအသီးသီးကိုတင်ပြသူသည်၊ ကင်းလွတ်ခွင့်အကြောင်းအရာအ လိုက်တွဲတင်ရမည့်လိုအပ်သောစာရွက်စာတမ်းများသည်ခြားနားမှုရှိသည်။ အခွန်ဦးစီးဌနတွင်အစီရင်ခံ စာကိုပြုစုသည့်အခါတွင်၊ ထိုနေရာ၌အမှုထမ်းသည်လက်ခံဆွေးနွေးပေးမည်ဖြစ်သော်လည်း၊ ကာယကံ ရှင်ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျအစီရင်ခံစာပုံစံတွင်ရေးသွင်းတင်ပြရမည်ဖြစ်သည်။ တဖန်အစီရင်ခံစာတင်ပြီးပါ ကအခွန်ငွေပြန်အမ်းသောအခါမျိုးလည်းရှိပါသည်။ အသေးစိတ်သတ်မှတ်ချက်များစသည်တို့ကိုသက် ဆိုင်ရာအခွန်ရုံးတွင်မေးမြန်းစုံစမ်းပါ။

(၁) ကာယကံရှင်နှင့်စားဝတ်နေရေးစရိတ်ကိုအတူတကွသုံးစွဲသောမိသားစု၏တစ်နှစ်တာဆေးကုသစ ရိတ်မှာယန်း ၁ သိန်းအထက် (ထိုနှစ်၏စုစုပေါင်းဝင်ငွေယန်းသောင်း ၂၀၀ အောက်ဝင်သူသည်၊စုစု ပေါင်းဝင်ငွေ၏ ၅ %ငွေပမာဏ) ကုန်ကျပါကကျော်လွန်သောပမာဏကိုဝင်ငွေမှနှုတ်၍ဝင်ငွေခွန် တွက်ချက်ပေးပါသည်။

(၂) သဘာဝဘေးဒဏ် သို့မဟုတ် အခိုးခံရခြင်း သို့မဟုတ် အလွဲသုံးစားခံရခြင်းကြောင့်၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများဆုံး ရှုံးခံရသောအခါတွင်၊ သတ်မှတ်ထားသောငွေပမာဏ၏ဝင်ငွေခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ကိုရရှိနိုင်သည်။ ၎င်းကို ဇတ်ဆုံးခိုးကျေ့ ဟုခေါ်သည်။

(၃) အိမ်ယာ၊ မြေကွက်ကိုချေးငွေဖြင့်ဝယ်ယူသည်ဖြစ်လျှင် သို့မဟုတ် တိုးချဲ့ပြင်ဆင်တည်ဆောက်မှု ပြုသည့်အခါကန့်သတ်ချက်နှင့်ကိုက်ညီသည့်အခါတွင် အခွန်ပမာဏလျှော့ပေါ့မှုအဖြစ်တွက်ချက် ပေးပါသည်။

၃။ ပြည်သူ့အခွန်

ပြည်သူ့အခွန်သည်ယမန်နှစ်ဇန်နဝါ ရီလလ (၁) ရက်နေ့တွင်နေထိုင်ခဲ့သောမြို့နယ်ကျေးရွာရပ်ကွက်ရုံး မှယမန်နှစ်၏ဝင်ငွေအပေါ်မူတည်၍အခွန်ကောက်ခံမည်ဖြစ်သည့်အတွက် ယခုအလုပ်မရှိ၍ဝင်ငွေမရှိ သော်လည်းယခင်နှစ်ကဝင်ငွေရှိခဲ့ပါကအခွန်ပေးဆောင်ရခြင်းမျိုးရှိပါသည်။ ပြည်သူ့အခွန်ပေးဆောင် ရန်မှာ မိမိအိမ်သို့စာတိုက်မှအခွန်ပေးဆောင်ရန်စာရွက်တိုက်ရိုက်ပေးပို့မည်ဖြစ်သဖြင့် မြို့နယ်၊ကျေးရွာ ရပ်ကွက်ရုံးတွင်ဖြစ်စေ၊ ဘဏ်/စာတိုက်မှဖြစ်စေ ပေးဆောင်နိုင်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းအတွက်ပြည်သူ့ အခွန်ကိုဝင်ငွေခွန်နှင့်အလားတူ အလုပ်လုပ်သည့်ကုမ္ပဏီကလစာမှတိုက်ရိုက်နှုတ်ယူပြီးအခွန်ဆောင်ပေး ပါသည်။

အခွန်ဦးစီးဌာနတွင်ဝင်ငွေခွန်အစီရင်ခံစာကိုတင်ထားသူ၊ လစာအပြင်အခြားသောဝင်ငွေမရှိသောကုမ္ပဏီ အမြဲတမ်းဝန်ထမ်းများ၊ အချိန်ပိုင်းဝန်ထမ်းစသည်တို့တွင် မိမိလုပ်ကိုင်သောအလုပ်ဌာနများမှဒေသဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးရုံးသို့ လစာအစီရင်ခံစာပေးပို့ထားသူများသည် နေထိုင်ခွန်အစီရင်ခံခြင်းကိုပြုလုပ်ရန်မလိုပါ။ အခြားတစ်ဖက်တွင်၊ မိဘထံမှပို့ပေးငွေထောက်ပံ့ငွေဖြင့်နေထိုင်စားသောက်သူ၊ မှီခိုသူနှင့်တစ်ခုတည်းသော မိသားစုဝင်မဟုတ်သူ (ဥပမာ၊တသီးတသန့်နေထိုင်သောသက်ကြီးရွယ်အို၊ မိဘနှင့်ခွဲပြီးနေထိုင်သောကျောင်း သား) ယခင်နှစ်အတွင်းဝင်ငွေလုံးဝမရှိခဲ့သူသည် ပြည်သူ့အခွန်အစီရင်ခံရန်လိုအပ်သည်။ မိမိသည် မည်သည့် အမျိုးအစားတွင်အကျုံးဝင်သည်ကိုနားမလည်လျှင်၊မိမိနေထိုင်ရာမြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေး ရုံးတွင်မေးမြန်းစုံစမ်းပါ။

၉-၃ ဝင်ငွေခွန်ကြေညာချက်အစီရင်ခံစာ

ဝင်ငွေကြေညာချက်အစီရင်ခံစာတင်သွင်းခြင်းကိုနှစ်စဉ်နေ့နဝါရီလ ၁ ရက်မှဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်ထိ တနှစ်တာဝင်ငွေနှင့်ငင်းအပေါ်ကျသင့်သောအခွန်ပမာဏကိုအခွန်ပေးသွင်းသူကစာရင်းတွက်ချက်ပြီး၊ အခွန်ဌာနသို့အစီရင်ခံခြင်းကိုခေါ်သည်။ အစီရင်ခံစာတွင်ဝင်ငွေမှအခွန်ကြိုတင်နှုတ်ယူထားသည့်ပြေစာများ၊ သက်သေခံစာအမျိုးမျိုး၊ ငွေလက်ခံဖြတ်ပိုင်း၊ အတည်ပြုတံဆိပ်တုံး စသည်တို့ကိုပြင်ဆင်၍ နောက်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်မှမတ်လ ၁၅ ရက်အတွင်းအခွန်ရုံးသို့သွားရောက်၍လိုအပ်သည်များကိုလုပ်ဆောင်ရပါမည်။

၉-၄ အခွန်မပေးဆောင်နိုင်ပါက

အခွန်ကိုသတ်မှတ်ထားသောအချိန်အတွင်းမပေးဆောင်ပါက၊ အချိန်ကြံ့ကြာကြေးထပ်ပေးရသော်လည်း မကျန်းမမာဖြစ်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းပျက်ခြင်းစသည့်အကြောင်းများကြောင့်အခွန်ပေးဆောင်ရန် အချိန်ကာလကိုတိုးမြှင့်ပေးရန်သက်ဆိုင်ရာအခွန်ရုံးတွင် လျှောက်ထားပြီးအသိအမှတ်ပြုခံရပါလျှင် ၁ နှစ်အတွင်းအရစ်ကျခွဲ၍ပေးဆောင်နိုင်သည့်အပြင် ထိုကာလအတွက်အချိန်ကြန့်ကြာကြေးကင်းလွတ်ခွင့်ပေးပါသည်။ အခွန်မပေးဆောင်နိုင်သောအကြောင်းရင်းအပေါ်မူတည်၍ပြည်သူ့အခွန်ကိုလည်းခွဲ၍ပေးဆောင်ခြင်း၊ အခွန်ဆောင်ရမည့်သတ်မှတ်ချိန်ကိုတိုးပေးခြင်းစသည့်စံနစ်များရှိပါသည်။ မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ၊ ရပ်ကွက်ရှိ အခွန်တာဝန်ခံဌာနခွဲတွင်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပါ။

၉-၅ ဂျပန်နိုင်ငံ၏ပြည်သူ့ပင်စင်စနစ်

မည်သူမဆိုအသက်ကြီးလာလျှင်တစ်ဦးချင်းကွာခြားမှုရှိသော်လည်းငယ်ရွယ်စဉ်ကကဲ့သို့အလုပ်မလုပ်နိုင်တော့ပဲဝင်ငွေရရှိရန်စွမ်းဆောင်မှုအားနိမ့်ကျသည့်စိုးရိမ်ဖွယ်ရာများရှိသည်။ထိုကဲ့သို့သောအခြေအနေထဲတွင်သက်ကြီးရွယ်အိုကာလအတွက်တတ်နိုင်သလောက်စိတ်အေးချမ်းစွာနေထိုင်သွားနိုင်ရန်လူမှုရေးအရလုပ်ဆောင်ထားသောဂျပန်နိုင်ငံ၏ ပြည်သူ့ပင်စင်သည်ကြီးမားလှစွာသောတာဝန်ကိုထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။

ဂျပန်နိုင်ငံ၏ပြည်သူ့ပင်စင်သည်တစ်ဦးချင်းကထမ်းဆောင်ထားသောအာခံငွေကိုစုပုံပြီးတစ်ဦးချင်းစီကိုပြန်ပေးခြင်းမဟုတ်ပဲ၊ လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်နေသူများပေးသွင်းနေသောအာမခံငွေမှလက်ရှိသက်ကြီးရွယ်အိုများ၏ပင်စင်ကိုပေးချေသည့်တစ်ခေတ်မှတစ်ခေတ်သို့ထောက်ပံ့သောစနစ်လုပ်ဆောင်မှုဖြစ်နေသည်။ ထိုဝင်ငွေဝင်ပေါက်သည်လက်ရှိခေတ်အလုပ်လုပ်နေသူများ၏အာမခံထည့်သွင်းငွေတွင်ထပ်ပေါင်း၍၊ နိုင်ငံတော်၏အခွန်ငွေများမှပေးသောငွေများဖြစ်သည်။

ဂျပန်နိုင်ငံတွင် ၁၉၈၆ ခုနှစ်မှစ၍နိုင်ငံခြားသားအပါအဝင်အသက် ၂၀ မှ ၆၀ နှစ်အတွင်းနေထိုင်သူအားလုံးသည်အစိုးရပင်စင်စနစ်သို့မဝင်မနေရအဖြစ်သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ပင်စင်စနစ်တွင်ပြည်သူ့ပင်စင် (ဂျပန်တွင်နေထိုင်သူအားလုံး၀င်ရန်)၊ လူမှုဖူလုံရေးပင်စင်အာမခံ (ပုဂ္ဂလိကလခစားစသည့်)၊ အစိုးရဝန်ထမ်းစသူများ၏သမဝါယမပင်စင်စသည်ဖြင့်ရှိပါသည်။

၁) ပင်စင်စနစ်သို့ဝင်ထားသူများအားအမှတ် (၁) အာမခံထားသူ၊ အမှတ် (၂) အာမခံထားသူ၊ အမှတ် (၃) အာမခံထားသူ၊စသဖြင့် အမျိုးအစား ၃ ခုခွဲထားပြီးတမျိုးမဟုတ်တမျိုးတွင်တွဲဖက်နေရမည်ဖြစ်ပါသည်။

အမှတ် (၁) အာမခံထားသူ
ဂျပန်နိုင်ငံတွင်းလိပ်စာဖြင့်လုပ်ဆောင်နေသောကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းရှင်၊လယ်ယာသစ်တောရေထွက်လုပ်ငန်းရှင်နှင့်ငင်းတို့၏မိသားစု၊ကျောင်းသား၊အလုပ်လက်မဲ့အစရှိသူများဖြစ်သည်။ ဒုတိယဆင့်အာမခံထားသူများလည်းမဟုတ်၊ တတိယဆင့်အာမခံထားသူများလည်းမဟုတ်သူများဖြစ်သည်။ အာမခံငွေကိုပေးသွင်းရာတွင်၊ သတ်မှတ်ထားသောငွေရေးကြေးရေးဌာနဘဏ်၊ စာတိုက်၊ ကွန်ဗီနီစတိုးစသောလက်ခံဌာနများတွင်ငွေသားဖြင့်ထမ်းဆောင်ခြင်းအပြင်၊ ဘဏ်ငွေလွှဲခြင်း၊ အင်တာနက်အသုံးပြုခြင်းစသည့်နည်းလမ်းများနှင့်လည်းပေးသွင်းနိုင်သည်။ ပထမအဆင့်အာမခံဝင်နှင့်အကျုံးဝင်လျှင်၊ မြို့ကြီး၊ မြို့နယ်၊ မြို့ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးရုံးတွင်အကြောင်းကြားလျှောက်ထားရန်လိုအပ်သည်။

အမှတ်(၂)အာမခံထားသူ
ဝန်ထမ်းအစိုးရဝန်ထမ်းစသည်အားဖြင့်လူမှုဖူလုံရေးပင်စင်အာမခံနှင့် သမဝါယမပင်စင်အာမခံစနစ်တွင် ပါဝင်ထားသူများဖြစ်သည်။ အာမခံကြေးငွေမှာလစာမှနှုတ်ယူခြင်းခံရမည်။

အမှတ်(၃)အာမခံထားသူ
ဒုတိယအဆင့်အာမခံဝင် (လူမှုဖူလုံရေးပင်စင်၊ သမဝါယမအသင်းပင်စင်အဖွဲ့ဝင်) ၏ဝင်ငွေထောက်ပံ့ခြင်းကိုခံယူသည့်အိမ်ထောင်ဖက်။ အာမခံကြေးသည်၊ အိမ်ထောင်ဖက်ကဝင်ရောက်ထားသည့်လူမှုဖူလုံရေးအာမခံသည်ဝင်း၊ သမဝါယမအသင်းသည်ဝင်း၊ တစ်လုံးတစ်စည်းတည်းထမ်းဆောင်မည်ဖြစ်၍တစ်ဦးချင်းသီးသန့်ထမ်းဆောင်ရန်မလိုအပ်ပါ။ တတိယဆင့်အာခံဝင်နှင့်အကျုံးဝင်လျှင်၊ လုပ်ငန်းရှင်သို့အကြောင်းကြားလျှောက်ထားရန်လိုအပ်သည်။

၂) လူမှုဖူလုံရေးအာမခံသည်(၁)နိုင်ငံတော်၊ ဒေသဆိုင်ရာအာဏာပိုင်၊ ဥပဒေအရစီးပွားအဖွဲ့အစည်းသို့တည်းမဟုတ်(၂)သတ်မှတ်ထားသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား (※) ဖြစ်ပြီးအချိန်ပြည့်ဝန်ထမ်း ၅ ယောက်နှင့်အထက်ကိုခန့်ထားသည့်တစ်ဦးတည်းပိုင်လုပ်ငန်းသည်၊ အာမခံသို့မဝင်မနေရဖြစ်နေပြီး၊ အာမခံဝင်နေသောလုပ်ငန်းတွင်ရှိအချိန်ပြည့်အလုပ်သမားများသည်အာမခံဝင်ဖြစ်နေသည်။ အာမခံဝင်လုပ်ငန်းတွင်၊အချိန်ပိုင်းအလုပ်သမားသည်ဝင်း၊ ၁ ရက် သို့မဟုတ် ၁ ပတ်အလုပ်လုပ်သောအချိန်နှင့် ၁ လအတွင်းသတ်မှတ်ထားသောအလုပ်လုပ်ရက်သည်၊အမြဲတမ်းအလုပ်သမား၏အများဆုံး ၄ ပုံ ၃ ပုံရှိနေလျှင်၊ အာမခံဝင်ဖြစ်ရန်လိုအပ်သည်။ အာမခံကြေးသည်လုပ်ငန်းရှင်နှင့် အလုပ်သမားကတစ်ဝက်စီထမ်းဆောင်ရမည်။

※ သတ်မှတ်ထားသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစားထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်း၊ မြို့ပြအင်ဂျင်နီယာတည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်း၊ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်း၊ လျှပ်စစ်ဂက်စ်လုပ်ငန်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း၊ သန့်ရှင်းရေးလုပ်ငန်း၊ ကုန်ပစ္စည်းရောင်းချရေးလုပ်ငန်း၊ ငွေရေးကြေးရေးအာမခံလုပ်ငန်း၊ ထိန်းသိမ်းဌားရမ်းလုပ်ငန်း၊ ဆေးကုသရေးအာမခံလုပ်ငန်းနှင့်အခြားသော

၃) ပင်စင်စနစ်ဝင်ရန်ရုံးလုပ်ငန်းစဉ်များပြီးသောအခါအခြေခံပင်စင်နံပါတ်၏အကြောင်းကြားစာကိုထုတ်ပေးလိမ့်မည်။ အခြေခံပင်စင်နံပါတ်၏အကြောင်းကြားစာပင်စင်မှတ်တမ်းစာအုပ်သည် ပင်စင်ထုတ်သည့်အခါတွင်၎င်း၊ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သည့်အခါတွင်မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်းသက်သေခံအဖြစ်၎င်း၊ အလွန်အရေးကြီးသောစာအုပ်ဖြစ်ပါသည်။
တစ်သက်တာအသုံးပြုရမည့်စာအုပ်ဖြစ်သဖြင့်တန်းဖိုးထားသိမ်းဆည်းကြရအောင်။

၄) ပင်စင်စနစ်သို့ဝင်ရောက်ပြီး၊ သတ်မှတ်ထားသောအချက်အလက်ပြည့်စုံလျှင်မသန်မစွမ်းသူပင်စင်၊ ကျန်ရစ်သူမိသားစုပင်စင်၊ သက်ကြီးရွယ်အိုပင်စင်ရရှိမည်။သက်ကြီးရွယ်အိုအခြေခံပင်စင်ကိုရယူရန်အတွက်၊ မူအားဖြင့်၊ အာမခံကြေးကိုပေးသွင်းခဲ့သောကာလနှင့်၊ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသောကာလကိုပေါင်းစပ်ပြီး ၁၀ နှစ်(၂၀၂၄ ခုနှစ် ၁ လပိုင်း၊ လက်ရှိ) ပင်စင်ဝင်ထားကာလလိုအပ်သည်။ သို့ရာတွင်ဝင်ရောက်

ထားသောကာလသည် ၁၀ နှစ်မပြည့်သောအခါတွင်လည်း ပင်စင်ငွေပမာဏအပေါ်ရောင်ပြန်ဟပ်ခြင်း မရှိပဲလက်ခံရယူနိုင်ခွင့်ရှိသောကာလဟု ယူဆနိုင်သောကာလရှိပြီး၊ ၎င်းကို 「ပေါင်းတွက်ရန်ကာလ (ကလကိကန်း)」 ဟုခေါ်သည်။ အာမခံကြေးပေးသွင်းသောကာလနှင့်ကင်းလွတ်ခွင့်ရသောကာလကို ပေါင်းတွက်ရန်ကာလကိုထည့်သွင်းထားသောကာလသည် ၁၀ နှစ်အထက်ရှိလျှင်၊ သက်ကြီးရွယ်အို အခြေခံပင်စင်ရယူနိုင်သောအချက်သည်ပြည့်စုံပြီဖြစ်သည်။

<နိုင်ငံခြားသားသက်ကြီးရွယ်အိုပင်စင်နှင့်ပတ်သက်သောပေါင်းတွက်ရန်ကာလ (ကလကိကန်း) ၏ အထူးဥပမာ>

အသက် ၂၀ မှ ၆၅ နှစ်မွေးနေ့မတိုင်မီရက်အတွင်းဂျပန်နိုင်ငံ၏ 「နိုင်ငံသား」 ခံယူပြီးသူ သို့မဟုတ် 「အမြဲတမ်းနေထိုင်ခွင့်」 ရရှိထားသူသည် ၁၉၆၁ ခုနှစ် ၄ လ ၁ ရက်နေ့မှဂျပန်နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် အမြဲတမ်းနေထိုင်ခွင့်ကိုရရှိသည့်နေ့မတိုင်မီနေ့တွင်၊ ဂျပန်နိုင်ငံတွင်းလိပ်စာ (※သတိ ၁) ကိုမရရှိထားသောကာလ (သို့ရာတွင်၊ အသက်၂၀ မပြည့်မီကာလနှင့်အသက် ၆၀နှစ်ကျော်တွင်ရှိသောကာလကိုအပထားပြီး) ရှိပါက၊ ထိုကာလကို 「ပေါင်းတွက်ရန်တာလ (ကလကိကန်)」 အဖြစ်တွက်ချက်သတ်မှတ်မည်။

(※သတိ ၁) တရားမဥပဒေပုဒ်မ ၂၂ ကိုလိုက်နာ၍လိပ်စာဆိုသည်မှာထိုသူ၏ 「စားဝတ်နေထိုင်ရာပင်မနေရာ」 ဟုညွှန်းသည်။

ထို့ပြင်ပင်စင်သည်ဂျပန်နိုင်ငံ၏ပြင်ပတွင်နေထိုင်သော်လည်းလက်ခံရရှိနိုင်သည်။ ၆ လကျော်ပင်စင်စနစ်တွင်ဝင်ရောက်နေသော နိုင်ငံခြားသားများအနက်ပြည်ပတွင်နေထိုင်ပြီး ပင်စင်ကိုမရယူထားခြင်းစသည့်အချို့သောသတ်မှတ်ချက်များကိုပြည့်စုံသူသည် ဂျပန်နိုင်ငံတွင်လိပ်စာမရှိတော့သောနေ့မှ ၂ နှစ်အတွင်းဖြစ်လျှင်မူပင်စင်စနစ်မှထွက်ခြင်းအတွက် တလုံးတခဲတည်းပေးငွေကိုတောင်းခံနိုင်သည်။

၉-၆ ပြည်သူ့ပင်စင်အမျိုးအစားနှင့်ပင်စင်ရရှိရေးတွင်အရေးကြီးသောအချက်

ပြည်သူ့ပင်စင်သည်လက်ရှိအလုပ်လုပ်နေသူများကထောက်ပံ့နေသောစနစ်ဖြစ်သောပြည်သူ့စနစ်ဖြစ်၍ပုဂ္ဂလိကပင်စင်တွင်မရှိသောအောက်ပါကောင်းမွန်သောအချက်များရှိသည်။

(ပြည်သူ့ပင်စင်၏ ကောင်းမွန်သောအချက် ၅ ချက်)

(က) လစာ၊ ကုန်စျေးနှုန်းကိုလိုက်၍ ရရှိသောပင်စင်ပမာဏကိုပြောင်းပေးသည်

(ခ) ပင်စင်ရပိုင်ခွင့်ရှိသူကသေဆုံးသည်အထိပင်စင်ရသည်

(ဂ) မသကာဝဖြစ်သွားသောမသန်မစွမ်း၊ကျန်ရစ်သူမိသားစုပင်စင်ရသည်

(ဃ) လစာစရိတ်အတွက်နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာမှကျခံသည်

(င) ပေးသွင်းထားသောအာမခံကြေးသည်အခွန်ကောက်ခံမှုစနစ်အရဝင်ငွေမှငွေသားအားလုံးကင်းလွတ်ခွင့်ရသည် (လူမှုရေးအာမခံကြေးကင်းလွတ်)

ပင်စင်စနစ်တွင်ဝင်ရောက်နေသူ သို့မဟုတ် ဝင်ရောက်နေသူ၏မသန်မစွမ်းသူပင်စင်၊ ကျန်ရစ်သူမိသားစုပင်စင်၊ သက်ကြီးရွယ်အိုပင်စင်သည်၊အောက်ပါအတိုင်းပေးလိမ့်မည်။

၁။ မသန်မစွမ်းဖြစ်မှုပင်စင်

မသန်းမစွမ်းမှုအခြေခံပင်စင်

ပြည်သူ့ပင်စင်ကိုဝင်ရောက်ထားစဉ်အတွင်း အစဉ်းဆုံးဆေးစစ်သည့်နေ့ (မသန်မစွမ်းဖြစ်ရခြင်းအကြောင်းအရင်းဖြစ်သောရောဂါ၊ဒဏ်ရာနှင့်စပ်လျဉ်း၍အစဉ်းဆုံးဆရာဝန်၏စမ်းသပ်ကုသမှုကိုခံယူသောနေ့) တွင်ရှိသောရောဂါဒဏ်ရာဖြစ်ပြီး၊မသန်မစွမ်းခြင်းကိုအသိအမှတ်ပြုသည့်နေ့တွင်ဥပဒေအရသတ်မှတ်ထားသောမသန်မစွမ်းမှုအဆင့်ဖော်ပြချက် (အဆင့် ၁၊ အဆင့် ၂) တွင်ပါသောမသန်းမစွမ်းမှုအခြေအနေတွင်ရှိသောအခါ၊ မသန်မစွမ်းမှုအခြေခံပင်စင်ကိုရရှိမည်။ မသန်မစွမ်းခြင်းကိုအသိအမှတ်ပြုသည်စံနှုန်း၊ ကာလ၊ နည်းလမ်းစသည်တို့၏အသေးစိတ်နှင့်ပတ်သက်၍အနီးဆုံးသောပင်စင်ရုံးတွင်မေးမြန်းစုံစမ်းပါ။

※သတိ) မသန်းမစွမ်းမှုအခြေခံပင်စင်ကိုရယူရန်အတွက်၊ အစဉ်းဆုံးဆေးစစ်ခံသည့်လမတိုင်မီ ၂ လအထိ၊ အာမခံကြေးကိုပေးသွင်းရမည့်ကာလအတွင်း ၂/၃ ထက်ကျော်သောကာလနှင့်ပတ်သက်၍၊အာမခံကြေးကိုပေးသွင်းပြီးကြောင်းသို့မဟုတ်ကင်းလွတ်ကြောင်း၊သို့မဟုတ်အစဉ်းဆေးစစ်ခံသောလ၏၂လအလိုအထိ၊ တစ်နှစ်တာကာလတွင်အာမခံကြေးမသွင်းထားခြင်းမရှိကြောင်းသည်လိုအပ်သောအချက်ဖြစ်သည်။

မသန်မစွမ်းလူမှုဖူလုံရေးပင်စင်

လူမှုဖူလုံရေးပင်စင်တွင်ဝင်ရောက်ထားစဉ်အတွင်းအစဉ်းဆုံးဆရာဝန်၏စစ်ဆေးကုသမှုကိုခံယူခဲ့သည့် ရောဂါ၊ ဒဏ်ရာဖြစ်ပြီး မသန်မစွမ်းဖြစ်ခြင်း အသိအမှတ်ပြုသည့်နေ့တွင် မသန်းမစွမ်း အခြေခံပင်စင် အဆင့် ၁ သို့မဟုတ်အဆင့် ၂ နှင့်အကျုံးဝင်သောမသန်မစွမ်းအခြေအနေဖြစ်နေလျှင်၊မသန်မစွမ်းအခြေခံပင်စင်တွင်ထပ်လောင်း၍ မသန်မစွမ်းလူမှုဖူလုံရေးပင်စင်ရရှိမည်။ ထို့ပြင်၊ မသန်မစွမ်းအခြေအနေသည် အဆင့် ၂ နှင့်အကျုံးမဝင်သောမပြင်းထန်သည့်မသန်မစွမ်းမှုဖြစ်နေသောအခါ အဆင့် ၃ မသန်မစွမ်းလူမှုဖူလုံရေးပင်စင်ကုရရှိမည်။ ထို့အပြင်အစဉ်းဆေးစစ်သည့်နေ့မှ ၅ နှစ်အတွင်းတွင်ရောဂါဒဏ်ရာပျောက်ကင်း၍၊ မပြင်းထန်သောမသန်မစွမ်းမှုကကျန်နေသောအခါ၊ မသန်မစွမ်းမှုထောက်ပံ့ငွေ (တစ်ကြိမ်တည်းပေးငွေ)ကိုရရှိမည်။

※သတိ) မသန်းမစွမ်းလူမှုဖူလုံရေးပင်စင်၊ မသန်မစွမ်းထောက်ပံ့ရေးအတွက်၊ မသန်မစွမ်းအခြေခံပင်စင်၏အာမခံကြေးပေးဆောင်မှုကန့်သတ်ချက်ကိုပြည့်စုံလျက်ရှိရန်လိုအပ်သည်။

၂။ ကျန်ရစ်သူမိသားစုပင်စင်

ကျန်ရစ်သူမိသားစုအခြေခံပင်စင်

ပြည်သူ့ပင်စင်တွင်ဝင်ရောက်ထားသူကသေဆုံးသောအခါ။ ထိုသူ၏ဝင်ငွေဖြင့်ကြွေးမွေးထားသည် ၊၁၈ နှစ်ပြည့်မည့်နှစ်၏နှစ်ကုန်ရက်အထိရှိသောကလေး (မသန်မစွမ်းသူသည်အသက် ၂၀ မပြည့်မီ) ရှိသော အိမ်ထောင်ဖက်၊ သို့မဟုတ် ၊ကလေးသည်၊ ကျန်ရစ်သူမိသားစုပင်စင်ကိုရရှိမည်။

※သတိ) ကျန်ရစ်သူမိသားစုအခြေခံပင်စင်ကိုရယူရန်အတွက်သေဆုံးသည့်လမတိုင်မီ ၂ လအထိ၊အာမခံကြေးကိုပေးသွင်းရမည့်ကာလအနက် ၂ / ၃ ကျော်သောကာလနှင့်ပတ်သက်၍၊ အာမခံကြေးကိုပေးသွင်းပြီးကြောင်း (သို့) ကင်းလွတ်ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် သေဆုံးသည့်လမတိုင်မီ ၂ လအထိ ၁ နှစ်အတွင်းတွင်အာမခံကြေးကိုမပေးသွင်းထားခြင်းမရှိကြောင်းသည်လိုအပ်သောအချက်ဖြစ်သည်။

ကျန်ရစ်သူမိသားစုလူမှုဖူလုံရေးပင်စင်

လူမှုဖူလုံရေးပင်စင်အာမခံတွင်ဝင်ရောက်ထားစဉ်သေဆုံးသည့်အခါ (အာမခံဝင်ထားစဉ်ရရှိသောရောဂါကြောင့်အစဉ်းဆုံးဆေးစစ်ခံသည့်နေ့မှ ၅နှစ်အတွင်းသေဆုံးသောအခါ)ထိုသူ၏ဝင်ငွေဖြင့်စားသောက်နေထိုင်သောကျန်ရစ်သူမိသားစု (၁၊ အိမ်ထောင်ဖက် (သို့) ကလေး ၂၊ မိခင်ဖခင် ၃၊ မြေး ၄၊အဘိုးအဘွားတို့အနက်ဦးစားပေးအစီအစဉ်အရအဦးဆုံးသူ)ကိုကျန်ရစ်သူလူမှုဖူလုံရေးပင်စင်ကိုပေးမည်။သို့ရာတွင်ခင်ပွန်း၊ မိခင်ဖခင်၊အဘိုးအဘွားက၊တောင်းဆိုလာသောအခါ၊အာမခံဝင်သူ၏သေဆုံးသောနေ့တွင်တောင်းဆိုသူသည်အသတ် ၅၅ နှစ်အထက်ဖြစ်ကြောင်းသည် လိုအပ်သည့်အချက်ဖြစ်ပြီး၊ အသက် ၆၆နှစ်မှစတင်ရရှိမည်။

- ကလေးရှိသောအိမ်ထောင်ဖက်သို့မဟုတ်ကလေးသည်၊ကျန်ရစ်သူမိသားစုအခြေခံပင်စင်ကိုပေါင်းပြီးရရှိမည်။ထို့အပြင်ကလေးသည်ကျန်ရစ်သူမိသားစုအခြေခံပင်စင်ကိုရယူရမည့်ကလေးအတွက်သာဖြစ်သည်။
- ကျန်ရစ်သူမိသားစုလူမှုဖူလုံရေးပင်စင်ကိုရယူရန်အတွက်၊ကျန်ရစ်သူမိသားစုအခြေခံပင်စင်အာမခံကြေးပေးသွင်းမှုအချက်သည်ပြည့်စုံရန်လိုအပ်သည်။
- အသက်၃၀မပြည့်သေးပဲကလေးမရှိသောဇနီးသည်၅နှစ်တာကာလသတ်မှတ်ထားသောထောက်ပံ့ငွေ

ကိုရမည်။ငွေထောက်ပံ့ခြင်းသတ်မှတ်ချက်တွင်အသေးစိတ်သတ်မှတ်ချက်များရှိသဖြင့်၊အသေးစိတ်ကိုပင်စင်ရုံးများတွင်မေးမြန်းစုံစမ်းပါ

၃။ သက်ကြီးရွယ်အိုပင်စင်

အသက် ၂၀ မှ ၆၀ အထိအနှစ်၄၀ အတွင်းပြည်သူ့ပင်စင်အာမခံကြေးကိုအပြည့်ပေးသွင်းသည်ရှိသော်၊အသက် ၆၅ နှစ်မှတစ်နှစ်တွက် ၈၃၁,၇၀၀ ယန်း (၂၀၂၆ ခုနှစ်လက်ရှိ) သက်ကြီးရွယ်အိုအခြေခံပင်စင်ကိုရရှိမည်။ ၎င်းတွင် လူမှုဖူလုံရေးအာမခံဝင်ထားသည့်ကာလရှိလျှင်၊သက်ကြီးရွယ်အိုလူမှုဖူလုံရေးပင်စင်ကိုပါထပ်မံရယူနိုင်သည်။ သက်ကြီးရွယ်အို အခြေခံပင်စင်သည်မူအားဖြင့် ၆၅ နှစ်မှစ၍ရယူနိုင်သော်လည်းအသက် ၆၀ မှ ၆၄ နှစ်အတွင်း တွင်လည်းတောင်းဆိုလျှင်သတ်မှတ်ထားသည်ထက်စောလျင်စွာပင်စင်ကိုရရှိနိုင်လိမ့်မည်။သို့ရာတွင်သက်ကြီး ရွယ်အိုအခြေခံပင်စင်ကိုစောလျင်စွာရယူရာတွင်သက်ကြီးရွယ်အိုပင်စင်ပမာဏသည်၊တစ်သက်တာလုံးအ လျှော့ခံရမည်။ ပြီးနောက်လူမှုဖူလုံရေးအာမခံသို့ဝင်ရောက်ထားသောကာလသည် ၁ နှစ်အထက်ရှိသူအတွက် နှင့်ပတ်သက်လျှင်၊ တောင်းဆိုလျှင်မွေးသက္ကရာဇ်ကိုလိုက်၍ ၆၅ နှစ်အထိအထူးထောက်ပံ့ငွေ၏သက်ကြီးရွယ် အိုလူမှုဖူလုံရေးပင်စင်ကိုရရှိမည်။

ထောက်ပံ့ပေးသောပင်စင်ပမာဏသည်၊ တစ်ဦးချင်း၏ဝင်ရောက်ထားသော ကာလနှင့်ပျမ်းမျှစုံနှုန်းတစ်လဝင်ငွေ စသည်တို့အလိုက်တူညီမှုမရှိပါ။ လစဉ် အာမခံကြေးပေးသွင်းရန်တာဝန်ရှိ သော်လည်း အနာဂတ်ဘဝတွင်ဂျပန်၌နေထိုင်အသက်မွေးမည့်အခြေချသူဒုက္ခသည်အဖို့ ပင်စင်ထောက်ပံ့ကြေး ငွေသည်လိုအပ်ချက်တခုဖြစ်ပါသည်။ ပင်စင်ကိုခံစားခွင့်ရှိမရှိ၊ ဘယ်မျှရနိုင်သည်များနှင့်ပတ်သက်၍စုံစမ်းမေး မြန်းရန်မှာပင်စင်မှတ်တမ်းစာအုပ် (လိမ္မော်ရောင်သို့မဟုတ်အပြာရောင်) သို့မဟုတ် အခြေခံပင်စင်နံပါတ်၏ အကြောင်းကြားစာကိုယူဆောင်၍အနီးဆုံးပင်စင်ရုံးတွင်မေးမြန်းစုံစမ်းမည်။ ထိုအခါတွင်နိုင်ငံခြားသားအတွက် သက်ကြီးရွယ်အိုပင်စင်နှင့်ပတ်သက်သည့်ပေါင်းတွက်ရန်ကာလ (ကလကိကန်း) ၏အထူးနမူနာရှိသည်ကို လက်ခံနေရာတွင်ပြောဆိုပြသပါ။

ပြည်သူ့ပင်စင်ဥပဒေ (ဖြည့်စွက်စည်းမျဉ်း) (၁-၅-၁၉၈၅၊ ဥပဒေအမှတ်-၃၄)
"ပြည်သူ့ပင်စင်၏အာမခံကြေးဝင်ထားသော ကာလစသည်များဆိုင်ရာအထူးခွင့်ပြုချက်" ပုဒ်မ(၈)
အပိုဒ်(၅) အမှတ်(၁၁)၂၈-၃-၁၉၈၆ အစိုးရအမိန့်အမှတ်(၅၄) ပုဒ်မ (၁၂) အမှတ်(၁)

အသေးစိတ်ကို၊ ပင်စင်မှတ်တမ်းစာအုပ် သို့မဟုတ် အခြေခံပင်စင်နှံပါတ်၏အကြောင်းကြားစာ၊ နေထိုင်ခွင့်
ကဒ်ပြားကိုယူဆောင်ပြီးအနီးဆုံးပင်စင်ရုံးတွင်မေးမြန်းစုံစမ်းပါ။

၉-၇ ပင်စင်အာမခံကြေးမပေးဆောင်နိုင်ပါက

မမျှော်လင့်ဘဲရောဂါဒဏ်ရာရခြင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခြင်းစသည့်အကြောင်းတစုံတခုကြောင့်ဝင်ငွေမရှိသဖြင့်အာမခံကြေးပေးဆောင်ရန်အခက်အခဲပေါ်ပေါက်လာလျှင်မြို့နယ်ရုံး၏ပြည်သူ့ပင်စင်အာမခံကြေးဌာနတွင်လျှောက်တင်ပြီး၊ ဝင်ငွေစစ်ဆေးမှုကိုခံယူကာ အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရပါက၊ အာမခံကြေးကင်းလွတ်ခွင့်ရရှိမည်။ ကင်းလွတ်ခွင့်ရရှိသည့်ပမာဏသည်၊ ပမာဏအားလုံး၊ ၄ ပုံ ၃ ပုံ၊ တစ်ဝက်၊ ၄ ပုံ ၁ ပုံဟူ၍ ၄ မျိုးရှိသည်။ (သက်တမ်းလည်းတိုးနိုင်သည်) ကင်းလွတ်သည့်ကာလသည်အပြည့်ပင်ဖြစ်စေ၊ တဝက်ဖြစ်စေ၊ ခံစားခွင့်ကာလအဖြစ်နှင့်တွက်ချက်သတ်မှတ်ခံရပြီး ရရှိမည့်ငွေပမာဏသည်ပမာဏအားလုံးကင်းလွတ်ခွင့်ရလျှင် ၂ ပုံ ၁ ပုံ၊ ၄ ပုံ ၃ ပုံ ကင်းလွတ်ခွင့်ရသောအခါတွင် ၈ ပုံ ၅ ပုံ၊ တစ်ဝက်ကင်းလွတ်သောအခါ ၈ ပုံ ၆ ပုံ၊ ၄ ပုံ ၁ ပုံ ကင်းလွတ်ခွင့်ရသောအခါ ၈ ပုံ ၇ ပုံဖြစ်မည်။ သို့ရာတွင်လိုအပ်သောလုပ်ငန်းစဉ်များကိုစနစ်တကျမဆောင်ရွက်၊ အာမခံကြေးကိုလည်းမပေးဆောင်ပဲနေလျှင် ပင်စင်ခံစားခွင့်ကာလအဖြစ်ထည့်သွင်းသတ်မှတ်မည်မဟုတ်ဘဲ၊ ပင်စင်မရခြင်းမျိုးဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင်ကင်းလွတ်ခွင့်လုပ်ငန်းစဉ်များကိုဆောင်ရွက်ထားပါက မသန်မစွမ်းသူအခြေခံပင်စင်၊ မိသားစုအခြေခံပင်စင်ကိုရယူရန်အတွက် ရယူနိုင်သောကာလအဖြစ်နှင့်လုပ်ဆောင်နိုင်လိမ့်မည်။

၁ နှစ်တွင်ရယူနိုင်သောပင်စင်ငွေဝမာဏစံနမူနာ (၂၀၂၅ ခုနှစ် ၄ လပိုင်းကာလ၏ငွေပမာဏ)

သက်ကြီးရွယ်အိုအခြေခံပင်စင်	အနှစ် ၄၀ ငွေသွင်းထားလျှင်	ယန်း ၈၃၁,၇၀၀
	အနှစ်၄၀ ငွေပမာဏအားလုံးကင်းလွတ်ခွင့်ရလျှင်	ယန်း ၄၁၅, ၈၅၀
မသန်းမစွမ်းအခြေခံပင်စင်	အဆင့် ၁	ယန်း ၁,၀၃၆,၆၂၅
	အဆင့် ၂	ယန်း ၈၂၉,၃၀၀
ကျန်ရစ်သူမိသားစုအခြေခံပင်စင်	ကလေး (၁ ယောက်) ရှိသောဇနီး	ယန်း ၈၂၉,၃၀၀

၉-၈ ပုဂ္ဂလိကအာမခံအမျိုးအစား

လူမှုရေးအာမခံသည်မဝင်မနေရဖြစ်သော်လည်း၊ ပုဂ္ဂလိကအာမခံသည်၊ စီးပွားရေးအရလူမှုရေးအာမခံဖြင့် လုံခြုံမှုမပေးနိုင်သောအပိုင်းကိုဖြည့်ဆည်းရန်အတွက်၊ များစွာသောအာမခံအမျိုးအစားများမှမိမိကိုယ်တိုင်ရွေးချယ်သောအာမခံဖြစ်သည်။

အဓိကအားဖြင့်၊ရောဂါ၊ဒဏ်ရာ၊သေဆုံးခြင်းစသည်တို့ကြောင့်၊ တသမတ်ဝင်နေသောဝင်ငွေသည်မဝင်တော့ပဲစီးပွားရေးအရမလုံလောက်ဖြစ်ခြင်း၊ ဆုံးရှုံးပျက်စီးခြင်းတို့ကိုဖြည့်ဆည်းပေးသည့် ‘‘အသက်အာမခံ’’ နှင့်၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်၊ ရုတ်တရက်မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုမပေါပေါက်သောဆုံးရှုံးပျက်စီးမှုကိုလျော်ကြေးပေးသည့် ‘‘ဆုံးရှုံးပျက်စီးမှုအာမခံ’’ ဟုခွဲခြားနိုင်သည်။ အသက်အာမခံတွင်သေဆုံးပြီးနောက်ပိုင်းတွင်အာမခံငွေထုတ်ပေးခြင်းနှင့်အသက်အရွယ်ကြီးမြင့်လာသောအခါစားဝတ်နေရေးနှင့်ဆေးကုသစရိတ်စသည်တို့အတွက် အာမခံငွေထုတ်ပေးခြင်းဟူ၍ရှိသည်။ ဆုံးရှုံးပျက်စီးမှုအာမခံသည်၊ အဓိကအားဖြင့် ‘‘မီးအာမခံ’’ ၊ ‘‘မြေငလျင်အာမခံ’’ စသည့်၊သဘာဝဘေးဒဏ်၊မြေငလျင်ကြောင့် ဆုံးရှုံးပျက်စီးခြင်းကိုလျော်ကြေးပေးသည့်အာမခံနှင့်၊ မော်တော်ယာဉ်မတော်တဆဖြစ်ပွားမှုကြောင့်၊ လျော်ကြေးပေးရန်တာဝန်ရှိသူအပေါ်ကျရောက်သောအခါ၊ အပြုခံရသူကိုပေးလျော်ရမည့် ဆုံးရှုံးပျက်စီးမှုလျော်ကြေးကိုအသင့်ပြင်ထားသော ‘‘မော်တောယာဉ်အာမခံ’’ ရှိပါသည်။ မော်တော်ယာဉ်အာမခံတွင်အောက်ဖော်ပြပါ ၂ မျိုးရှိပါသည်။

မော်တော်ယာဉ်အာမခံ

(က) ဂျိဘိုင်းဆက်ကိအာမခံ (မော်တော်ယာဉ်ဆုံးရှုံးပျက်စီးမှုလျော်ကြေးပေးရန်တာဝန် ရှိသူအာမခံ)

မော်တော်ယာဉ်ရှိလာလျှင်မဖြစ်မနေဝင်ရမည်။ ယာဉ်လမ်းမတော်တဆဖြစ်ပွားမှုတဖက်လူ၏သေဆုံးခြင်းဒဏ်ရာရခြင်းကိုလျော်ကြေးပေးသောအာမခံရှိပြီး၊လျော်ကြေးအများဆုံးပမာဏာသည်၊သေဆုံးသည့်အခါတွင်၊တစ်ဦးလျှင်ယန်းသောင်း ၃,၀၀၀၊ ဒဏ်ရာရသောအခါ၊ တစ်ဦးလျှင်ယန်းသောင်း ၁၂၀ ဟုသတ်မှတ်ထားသည်။ ဂျိဘိုင်းဆက်ကိဟိုကင်းသက်သေခံလက်မှတ်ကို မော်တော်ကားထဲတွင်အမြဲတမ်းထားရှိရန်တာဝန်ရှိပြီး၊ ဖောက်ဖျက်လျှင်ယန်းသောင်း ၃၀ အောက်ဒဏ်ကြေးပေးရမည်။ ဂျိဘိုင်းဆက်ကိအာမခံတွင်မဝင်ထားခြင်း၊ သက်တမ်းကျော်လွန်ခြင်းများဖြစ်လျှင်တစ်နှစ်အောက်အလုပ်နှင့်ထောင်ဒဏ်၊ သို့မဟုတ် ယန်းသောင်း ၅၀ အောက်ဒဏ်ငွေကျခံရမည်။

(ခ) မိမိဆန္ဒအလျောက်ထားသည့်အာမခံ

မိမိဆန္ဒအလျောက်မော်တော်ယာဉ်အာမခံသည်၊လျော်ကြေးပေးရန်တာဝန်ရှိသူအာမခံ(တစ်ဖက်လူ၊ထိုလူ၏ကားအတွက်ဆုံးရှုံးပျက်စီးမှုလျော်ကြေး)၊ထိခိုက်ဒဏ်ရာအာမခံ(မိမိ၊အတူစီးနင်းလိုက်ပါသူအတွက်လျော်ကြေး)၊ကားလျော်ကြေး(မိမိ၏ကားအတွက်လျော်ကြေး)စသည်တို့ရှိပါသည်။အာမခံတွင်ပါဝင်ရာတွင်မိမိဆန္ဒအလျောက်ထားသည့်အာမခံဟုဆိုသော်လည်း၊လက်ရှိလမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေအထားများကိုကြည့်လျှင်ထိခိုက်နစ်နာခံရသူဖြစ်ရသည့်အခါမျိုးသာမကဘဲတချိန်ချိန်တွင်မိမိကကျူးလွန်သူလည်းဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။အဖိုးအခကြီးသောလူတိုက်မှုလျော်ကြေး၊ပစ္စည်းအတွက်လျော်ကြေးများတောင်းခံခြင်းခံရသည့်အခါမျိုးလည်းရှိသည့်အတွက်မိမိဆန္ဒအလျောက်ထားသည့်အာမခံထားရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကအာမခံတွင်၊ အာမခံကြေးကိုသုံးပစ်သည့်ပုံစံနှင့် စုငွေကဲ့သို့ပေးသွင်းထားသောငွေပမာဏ၏တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုပြန်လည်ရယူသောပုံစံရှိပါ သည်။အမျိုးမျိုးသောအာမခံအမျိုးအစားထုတ်ရောင်းနေသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ခဲ့သည်ရှိသော် ဆိုသည့်အခါနှင့်အနာဂတ်ကိုကောင်းစွာစဉ်းစားပြီးရွေးချယ်လျှင်ကောင်းပါမည်။

အချို့သောအသက်အာမခံနှင့်မြေငလျင်အာမခံများ၏အာမခံကြေးအချို့အဝက်သည်ဝင်ငွေခွန်လျော့ပေါ့ပေးခြင်းဘောင်အတွင်းတွင်အကျုံးဝင်ပါသည်။

生活ハンドブック

လူနေမှုပတ်ဝန်းကျင်နေထိုင်ရေးလက်စွဲစာအုပ်

発行日　2026 年 3 月
編集・発行　（公財）アジア福祉教育財団　難民事業本部
東京都港区南麻布 5-1-27
電話　(03) 3449-7011

協力団体（50 音順）
特定非営利活動法人　かながわ難民定住援助協会
社会福祉法人　さぽうと 21
特定非営利活動法人　難民支援協会（JAR）
社会福祉法人　日本国際社会事業団（ISSJ）
国連難民高等弁務官事務所（UNHCR）

ထုတ်ဝေသည့်ရက်စွဲ　၂၀၂၆ ခုနှစ် ၃ လ
တည်းဖြတ်၊ထုတ်ဝေ　အာရှလူမှုဖူလုံရေးနှင့်ပညာရေးဖေါင်ဒေးရှင်း
ဒုက္ခသည်ကူညီရေးဌာနချုပ်
၅-၁-၂၇ မီနာမီအာဇာဘု၊ မီနာတို ၊ တိုကျိုမြို့
ဖုန်း ၀၃-၃၄၄၉-၇၀၁၁

ပူးပေါင်းကူညီသော အဖွဲ့အစည်းများ (အက္ခရာစဉ်အလိုက်)
အကျိုးအမြတ်မယူသောအဖွဲ့အစည်း ခါနဂဝ ဒုက္ခသည်များပြန်လည်နေရာချထားရေး ကူညီမှုအသင်း
လူမှုဖူလုံရေးအဖွဲ့ ဆပိုတို ၂၁
အကျိုးအမြတ်မယူသော အဖွဲ့အစည်း ဒုက္ခသည်များ ကူညီရေး အသင်း (JAR)
လူမှုဖူလုံရေးအဖွဲ့ ဂျပန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူမှုရေးလုပ်ငန်း အဖွဲ့ (ISSJ)
ကုလသမဂ္ဂ ဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာမဟာမင်းကြီးရုံး (UNHCR)